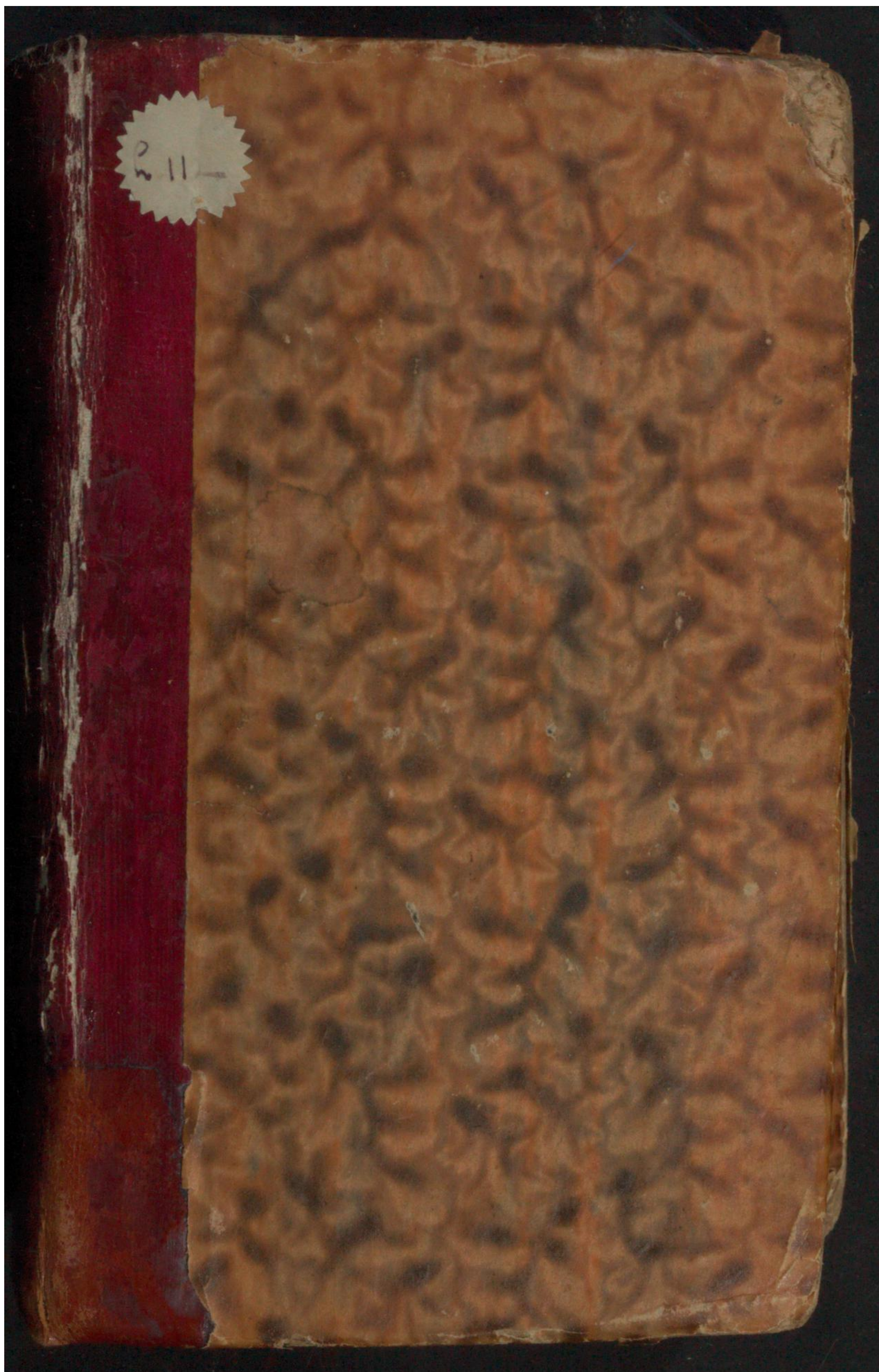

364
D
31

De laetste Vernieuwde

URANIA,

Of

HEMEL-SANGH:

Ende het II. Deel van BELLEROPHON, of LUST tot WYSHEYDT.

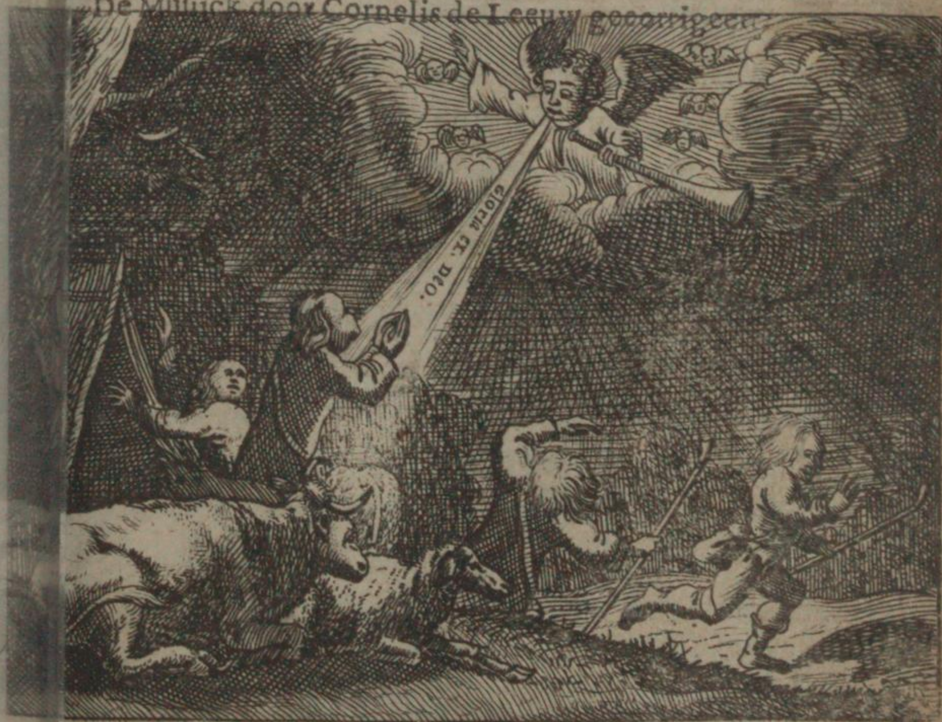
Waer in

Veel Historiale en Christlijcke Gesangen, stichtlijcke Liedekens en Gedichten, uytte Schriften des Ouden en Nieuwen Verbondts, tot opweckinghe des Godt-saligen levens, leerlick werden voorgestelt.

Door D. P. Pers.

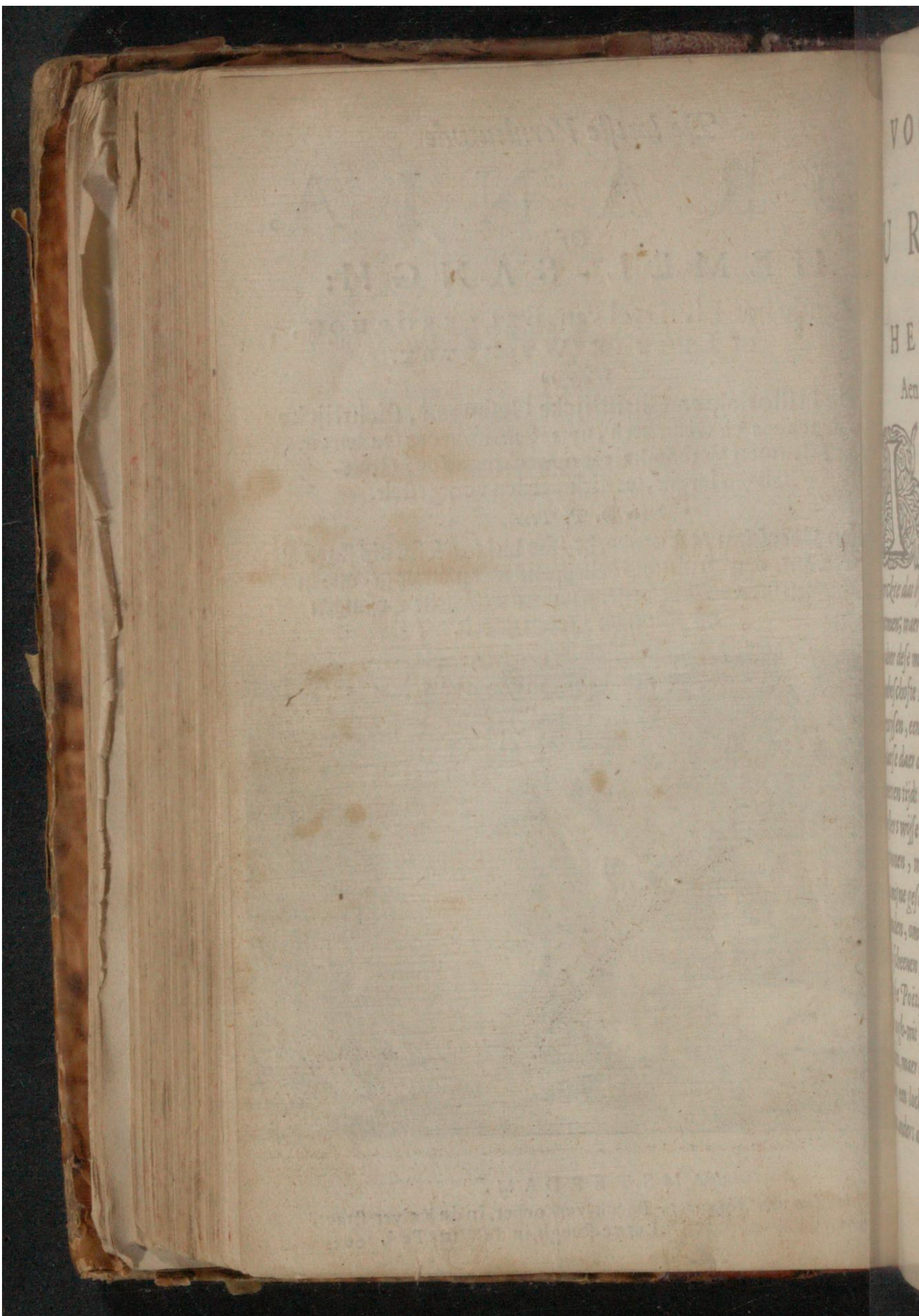
Alle Menschen / ter aendacht / soo wel tot lesen als singen/ be[illegible]oont. En op nieuws deurgaens met nieuwe gebonden [illegible]ysen vermeerdert/neffens andere treffelicke Gesangen op Musijck Noten gestelt.

De Musijck door Cornelis de Leeuw gecorrigeert.

t'AMSTERDAM,

Voor *Willem van Beaumont*, Boeck-verkooper, in de Kalver-straet, tusschen de Spaer-pot en S. Lucye-steegh, in de Witte Pers, 1662.

VOOR-REDEN, Over URANIA, Of HEMEL-SANGH.

Aen den Godtvruchtigen Leser.

Ick hadde, Aendachtige Leser, *voor desen eenige stichtinge en vermaeklicke dichten en gesangen, onder den naem* Bellerophon, *of* Lust tot Wijsheyt, *uytgegevẽ, die ik vermerckte dat by veelen met groote lust en yver wierden aengenomen; waer in ick voornaemlijck dit ooghmerck hadde, om door dese maniere van digten, de Ieugd van vele geyle en onbeschofte Liedekens af te trecken, en onder vele nieuwe voysen, eenige lieflijcke en zeedige stoffen in te voeren, op datse daer door aengeloekt, de andere verwerpen, en dese metten tijdt mochten omhelsen: daer in ick der Genees-meesters wijse na-bootste, die den krancken vergulde pillen vertoonen, waer onder de geneesinge is verborgen. Want vele mijne gesongen lesende, wierden ten eersten te rugghe gehouden, om datse al te swaer-hoofdigh en te schrifuurlijck scheenen: En om dese dan te locken, had ick daer nae eenighe Poëtische onder gevoeght, doch met een geheel ander oogh-wit: niet om haer van de Schriftuurlijcke af te leyden, maer om haer onder dese verbloemde maniere, als door een lock-aes, listigh te vangen. Want sy behelsden niet anders als een aenleydinge totte deughd, gelijck yder*

kan nae-ſpeuren. En hier door zijn oock veele niet alleen aengelockt, maer oock vyerigh gemaeckt, om die ſelven te leſen en te ſingen. Doch gelijck alle koſt, niet op alle tongen even ſmaecklijck is, ſoo is 't oock gebeurt, dat ſommige deftige en goede Mannen, daer over wat ſmaelden, als offe ten deele nae de Godtvruchtigheyt, en ten deele na de Wereld ſmaeckten: daer 't deſe goede Luyden nochtans hadde betaemt, te overwegen, datter niet in ſchuylde, dat of de Godtvruchtigheyt of de goede Zeeden was ſchadelijck. En hier op had ick geledt: want wie ſlechts van een beſadight oordeel is, verſtaet ſeer wel, datmẽ of de Hiſtorien of Poëten tot ſoodanigh oogh-wit wel magh in-voeren, gelijkmen dat by meeſt alle Godt-geleerden ſiet geſchieden. 't Bewijs hier van te halen, is de Sonne een kaers te ontſteeken. Sulcx dat ick my daer in niet heb' te ontſchuldigen. Evenwel om alle aenſtoot den eenvoudigen te benemen, heb ik deſe dichten en geſangen, op eenige Winterſche avonden, by een geſtelt, en die ſelve meerendeels getrocken, ſoo uyt de Heylige ſtoffen, des Ouden als Nieuwen Verbondts, als uyt de zeedelijcke en leerlijcke invallen, en dat na de gebruyklijckſte voyſen veeler Pſalmen Davids en Liedekens, die onder 't volk verkeeren, als mede na de nieuwe ſtemmen die nu in ſwang gaen. Hoe UE. deſe ſullen gevallen, daer van verwagt ik allene u goede genegentheyt, met vaſter hope, datſe oock alſoo ſullen werden aen-genomen. Want mijn ooghwit is alleene, alle menſchen hier door te ſtichten, en niemant te ergeren, maer van alle ondeugd af te leyden. Doch alſoo ick my in deſe ſtoffe meende te verluſtigen, bevant ik, daer in meer arbeydt als ick hadde gewaent. Ten eerſten, door de ongewoonte, als die het dichten alreede had achter

den

n banck geworpen, oock om dat ick, een ſoo breede en ervloedige ſtoffe, in ſoo enge palen moſt beſluyten, en de oſtorien, leeringen, rijm, en woorden, na alle vallen en yſen voeghen. Want ick ſie dat op de ſtellinghe der vorden, 't Zy die van ſacht of hart geluyt zijn, by velen, ynigh wort gelet: aengeſien die door 't drayen en ſingen, eenwel konnen werden geboogen. Voor die gene die hunne chten uytte geeſt toe-ſtellen, daer voor is een breede wey-e, maer ſich aen de Schrifture en Hiſtorien ſoo beknopt te nden, en de leeringhe daer uyt te trecken, daer op valt eer bedencken, al hoe wel ick my ſomtijdts oock ſo nauw et heb gebonden. En alſoo de ſinnen, geſtadigh in eerlijc-oefningen moeten beſigh werden gehouden, heb ick oock nigeWinterſche avonden niet vergeefs willen laten door-ppen, dat ick niet eenige invallen op 't papier ſoude ſtel-n. Ick heb dan de luſt hervat, en eenige dichten en geſan-n ontworpen, die ick ſoo uytte H. Schrift, Hiſtorien, hiloſophen, als oude ſtichtlijcke Latijnſche Poëten, heb trocken; alles tot dien eynde, om de Ieughd van veele euwe geſangen af te leyden, en door deſe nieuwe voyſen e ſelve weder na de deugd te ſtieren: Waer over ick die et Muſijck Noten hebbe geciert: die ick hier na, ſo my Heere ſpaert, onder de naeme van Zeeden Geſan-en, hoope in 't licht te geven. Gebruyckt ſe dan tot uwer chtige. Vaert wel.

U E. Dienſtwillige

DIRCK PIETERSZ PERS.

INLEYDINGE

Van de Scheppinge der

W E R R E L D.

Nae dien ick mijne ghedichten van den eersten Mensche hebbe aen-gevangen, soo sal't niet on-aengenaem zijn, dat ick een korte Voor-reden vande Scheppinge der wereldt, als tot een inleydinge toe stelle, en den Leser, tot verwonderinge deser heerlijckheydt, als buyten sich selve voere, op dat hy met lust alle dese overtreff'lijckheyd magh aenschouwen.

NA dat de grote onbegrijplijke God, en Schepper aller dingen, dese grote werelt, in 't begin, uyt niet hadde geschapen, heeft hy die te ghelijck met verscheyden ghedaenten en uytmuntende schoonheden geciert, als met ontallijcke klaer-blinckende Sterren, die hy wonderbaerlijck in de circulen of ronden heeft ghestelt, en door de stoffen onderscheyden, stortende in de bovenste lichaemen vreemde invloeyingen, om dese onderste deelen te voeden en te onderhouden, ghevende 't vuur kracht om te branden, en alle schadelijcke dingen te verteeren, en de noodige te verwarmen en te bewaren. En nae dat hy dit alles in ordre hadde toegestelt, heeft hy de locht met seer schoone beeldenissen onderscheyden, en die selve met allerhande slagh van lieflijcke en quinckeleerende Vogeltjes vervult: het water heeft hy met Walvisschen en

Zee-ſchepſelen,als mede met ontallijcke Viſſchen verſorght. En wie ſoude konnen uyt-ſpreken hoe wonderbaerlijck hy 't aerdrijck met verſcheyden rivieren,bergen, en ſelſame ſlagh van boomen, en gewaſſen, kruyden, bloemen, dieren en krachten heeft geciert, die als, uyt haer ingewant, voort komen, als metalen, te weten, het goudt, ſilver, tin, koper, yſer, edel geſteenten, ſware ſteenen om te bouwen,met ſpringende en chriſtallijne fonteynen en beecken, die over al uyt borrelen. Doch alle dese wonderheden,waren in Gods oogen niet metal-,ten ware hy in dit heerlijck Paleys eenen hadde geſtelt,die dit alles met grote verwonderinge koſt beſchouwe en overwegen,en te gelijck tot ſijn luſt en onderhoudinge ghebruycken: op dat hy, daer door, opgeweckt zijnde, altijdt ſoude ſtoffen hebben,om den heerlijcken Schepper deſer dingen, te loven,prijſen en dancken. En om dit uyt te voeren, heeft hy daer in een Menſche geſtelt, die daer was gemaeckt na ſijn Evenbeeld, die hy tot deſen eynde daer in ſette,even als een groot Koning,die een ſtadt bouwde, daer eenen inſtelt, die een yder om ſijnent wille moet gehoorſaemen en onderdanigh ſijn, en die door ſijn geſagh en aenſien, alles moſt uyt-voeren. Alſoo heeft onſe God, de Koning aller Koningẽ en Heere aller Heeren, den Menſche, daer in alle gewelt en macht overgegeven, op dat hy ſoude heerſchen over alles wat leven hadde ontfangen, niet alleene,dat hy de dieren en aerde ſich ſoude onderdanigh maken, maer oock dat hy daer

 door

door te meer ſijnẽ Schepper en God ſoude beminnen en eeren, die het opperſte eynde en goet is, en waer door hy een Menſche is geworden, die met reden is begaeft. En alsmen dit overweegt, ſo heeft men wel ſtoffe, om uyt te roepen: O grote en goedertierne God! die ons en alle Creaturen, ja Hemel en Aerde, met alle vercierſelen, rijckdommen en wellustigheden geſchapen, en ons ſo vele gaven en weldaden hebt geſchoncken! En in 't tegendeel: O ghy trage en ondanckbare menſch! die ſo ſlaeprigh en verduſt, alle deſe dingen niet erkent, noch ſig over deſe heerlijkheden en wonderen niet ontroert noch beweegt, om dien heerlijken Schepper van alle deſe dingen te prijſen en te danken. Maer de redelijke menſch, wanneer hy alle werken Gods ſoude overwegen, voorwaer hy ſoude ſtoffe vinde, om in yder deel, van de geſchapene dingen, hoe ſleght ſy oock in onſe oogen mogen ſchijnen, des Scheppers wijſheit, mogentheyt, goetheit en voorſorge te prijſen, die een yder dingh na ſijn ordre en aert, ſo bequaemlijk heeft gevoeght, en toegeſtelt, dat al des menſche wijſheyt, ook inde alderſlechtſte dingen daer over moet verſtommen. Want wat is doch de wereld anders als een open Boeck, waer uyt de volwaſſene, God konnen leeren en ſien, jae daer de kleyne Kinderkens haer voedtſel uyttrecken? Ja uyt de leeſinghe van dit Boeck (te weeten de Wereldt) hebben de Heydenen geleert datter een Godt was, al hoewel d' eene op dees, en d' ander op die wijſe. Ia als wy de werlt van den ooſten

tot

ne het westen,van't zuyden ten noorden overloo-
pen, en de verloopene eeuwen overwegen, en de
Koninghrijcken en Herders hutten doorsien,so sal
men altijt bevinden, datse hare gewoonten,Gods-
diensten en Offerhanden hebben ghehadt, hoewel
swart en sonder grondt. Niet te min quamense
hier in doorgaens over een, datter een Godt most
zijn, die dit alles hadde geschapen. En als men de
weereldt en alle deelen wel overweeght, so zijnder
vijf dingen,die door een geloovige spieglinge,ons
hier van konnen overtreden en leeren, te weten:
1. Datter een Godt is. 2. Dat hy eenigh is. 3. Dat
de werelt een begin heeft. 4. Dat die van God be-
stiert wort en onderhouden. 5. Dat alles is gescha-
pen tot lof en prijs des Scheppers.En dit na't gevoe-
len der Christelijcke en gheleerde Schrijvers inge-
wert hebbende, sal sig yder in de heerlijcke schep-
selen Godes verheugen, op dat hy een levendigh
wercktuygh magh wesen, om door de kennisse
Godts, en Jesu Christi, sijne schepselen te bemin-
nen, en God voor alle dese weldaden te dancken.
En om dit alles met stichtinge en vermaeck te ple-
gen, hebben wy onse gesangen daer na geregt, dat
meer in Gods lof over al soude uyt blincken. Ghe-
bruycktse tot stichtinghe, ghelijckse uyt goeder
meeninge van ons sijn ingestelt: beginnende van
den Mensche *Adam* af, en wat ons voorts soo uyt
het Oude en Nieuwe Testament, als andere zee-
delijcke stoffen, tot opweckinge der Godsaligheyt
is voor-gevallen.

Adam verwondert over de Wercken Godts, ſpringht als uyt den ſlaep, *Geneſ.* 1.

Stemme: O eenigh Voedtſel van mijn Ieughd, Of, *Kits Allemande.*

AT ſie ick hier rontom my ſtaen?
Wat ſie ick hier al wonder aen?
Ick moet Godt den Schepper loven/
Die 't ſoo heerlijck ſchiep van boven:
Hier is Son/ hier is maen/ hier is locht/ hier is Licht/
Het geſternt/ het gedraey en geſwaey/ in 't geſicht/
Door de macht/ en de kracht/ van Godts handt/
'k Sie de aerd/ het geboomt/ en het kruyd/ en het gras/
'k Sie de vrucht/ en het loof/ het geſpruyt/ en het gewas/
De vruchtbaerheydt van 't landt:
En roept met hert en mondt/
Uyt een verheughde grondt:
Hoe ſal ick mijnen Schepper loven/
Die 't ſoo cierlijck ſchiep van boven?

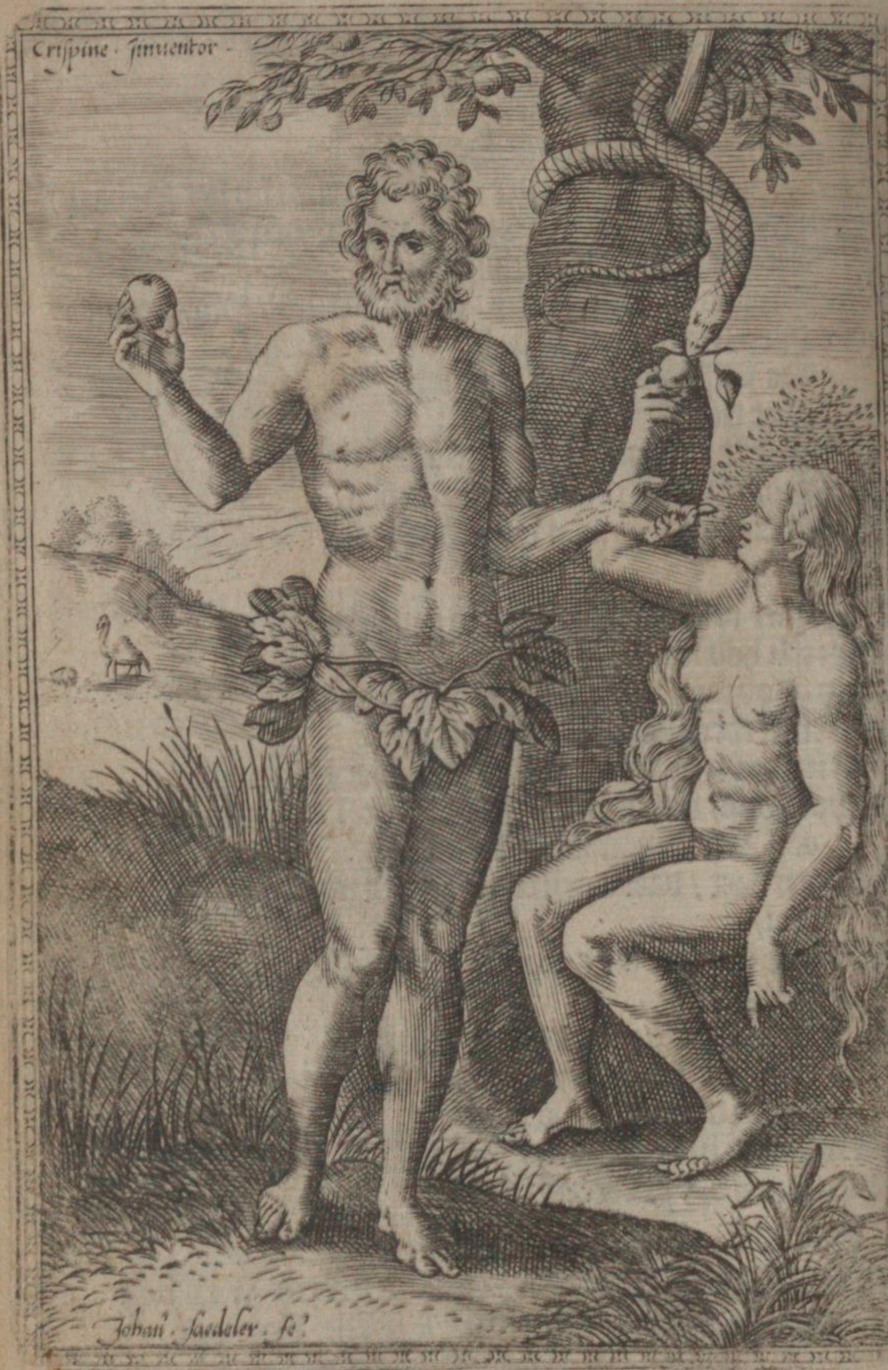
2. Hoe lacht my deſe Luſt-hof aen!
Jae 't is ons alles onderdaen/
Wat ick ſie voor mijn oogen ſweven/
In een friſch en een Jeughdigh leven:
Ey hoe root/ ey hoe paers/ ey hoe blauw/ en hoe wit/
Ey hoe geel/ ey hoe groen/ ey hoe bruyn/ als een git/
'k Sie d' Appel/ en Peer/ en Lemoen:
'k Sie de Noot/ 'k ſie de Kars/ 'k ſie de Vijgh en de Druyf:
'k Sie Salaet/ 'k ſie het Moes/ en het Kruyt totte Struyf/
'k Sie de Pruym/ Abricoos en Citroen:
Veel terwe' en eel gebloos/
Van Lely/ Bloem en Roos/
Van ruyckende kruyden voor de ſinnen/
Wie ſou dit doch niet beminnen?

3. Hoe

3. Hoe weeldrigh springht dit soet gediert/
Dat dus voor onse oogen swiert/
En met vriendelijck gewemel/
Swiert soo frisch op d' aerdsche Hemel:
Siet het Paerd / by den Stier / en de Leeuw by het Schaep/
Siet den wolf/ by het Lam/ en de Vos/ by den Aep/
De Beyr by den Olyphant.
Siet de Swaen/ by den Gans/ en de Struys/ Papegay/
Siet de haen/ by de hen/ en de Uyl/ by de Kray/
De Vischjes aen het strandt.
Hoe tierigh yder springht:
Hoe 't Nachtegaeltjen singht/
En dit 's tot nut van ons arme menschen/
Wat soumen meer konnen wenschen?

4. Maer noch soo was 't voor my verdriet/
Indien ick had mijn Aefjen niet/
Die my Godt uyt mijn Rib heeft gegeven/
Tot vermeerderingh van onse Leven:
Hier is liefd/ hier is vree/ hier is lust/ hier is vreughd/
'T is vol hoop/ vol geloof/ 't is vol troost en geneughd.
Ey wat schoonder Paradijs?
Daer noch haet / daer noch twist / daer noch nijdt noch kraekeel/
Daer noch sorgh / daer noch vrees / schuylt in 't vrolijck Prieel/
Maer alleen Godts eer en Prijs.
O wat een wonder-werck
Is in dees aerdsche Kerck!
Godt wil daer in ons Houw'lijck seegh'nen/
En met sijnen dauw bereegh'nen.

De Musijck hier van staet in de Lust tot Wijsheyt.
Hebt ghy o Ieughd niet langh gesien. Fol. 125.

Crispine . Jnuentor .
Johan . Saedeler . fe.

Eva door de Slange overredet, verleydt haeren Man, *Genes.* 3.

Stemme: Blijdschap van my vliedt.

Siet eens op den staet / van dees eerst getrouwde/
Daer des nijders haet / soo veel onheyls brouwde;
Want de loose Slangh / door de list gedreven/
Met sijn schoone sangh / bracht haer in het sneven: Slange.
Diet strengh gebodt / van dien grooten Godt/
Sloegh soo ydel in de wind:
Want door de vrucht / daer noch elck om sucht/
Had dit Aefjen soo verblindt:
Dat sy leend' haer ooren / en haer liet bekooren/
Door der Slangen schoone praet:
Om dat sy als Goden/ boven 's Hemels boden/
Souden weten goed en quaed.
Ey wat schoonder smaeck! ey hoe lief in d' oogen! Eva.
Seyt sy / wat vermaeck! ey nu sal ick pogen/
Dat mijn lieve Man / sich oock mach verheugen/
En de smaeck hier van / oock genieten meugen.
Ach mijn lieve Vrouw / in wat grooter rouw/ Adam.
Hebdy ons eylaes gebracht?
Dat ghy hebt gesmaeckt: laes wy staen hier naeckt/
Voor Godt en voor ons geslacht:
Slecht Vijge-bladen / want ick ben beladen/
Door Godts stem en dreygement/
Mijn gevoel sijn tooren / 't is met ons verlooren/
Al ons luyster is geschent.
Ick sie onse straf / laet ons nu verschuylen/
In 't doncker graf / of in diepe kuylen/
Want ick sie nu klaer / dat ick Godts geboden/
Als getrouw als waer / reuckloos ben ontvloden:
Die mijn naeckte leen/ die ick nu voor heen/
Noyt te decken was gewoon:
Heb door dese daed / Godts gebodt versmaet/
Die 't soo strenghlijck had verboon:
Door hooghmoedigh poogen / hoe zijn wy bedrogen/
Door gevley en overmoedt?
Dat wy door 't schoon spreken / soo stracks zijn besweecken/
En berooft van 't hooghste goedt.

„ 4. Laes nu is de mensch/ door dees val bedorven/
„ En heel buyten wensch/ levendigh gestorven:
„ Wilt hem die verwond/ wederom oprechten/
„ Dat hy magh de sond/ en den doodt bevechten:
„ Dat de Vrouwen zaet/ daer ons hoop op staet/
„ Ons een troost zy in der nood:
„ Dat de aerdsche lust/ in ons werdt geblust/
„ En getroost maeckt in den dood:
„ Dat wy ons gewennen/ uwe waerheyt kennen/
„ En zijn in 't geloof gevest/
„ Op dat wy door logen/ noch door waen bedrogen
„ Mogen kiesen 't alderbest.

De Musijck hier van siet in Lust tot Wijsheyd
Siet eens op de tijdt. Fol. 161.

Augustinus in sijne Stadt Godes, doet van den va-
ser eersten Ouderen, dit verhaelt.

VAn aen begin, seyt hy, waren wy heyligh en recht-
digh: so dickwijls als ick segge, wy waren, laet on
dickwijls versuchten, dat wy onwaerdeerlijcke s
ten verlooren hebben: want de Mensche, door de eedel
sijnder nature, die hy in sijne Scheppinge hadde ontfan
was de aldervoornaemste onder alle lichaemlijcke Sch
len: doch daer nae, door sijne veranderlijckheyt in de
vervallende, is hy de verachste van alle Schepselen ge
den: en dat is geen wonder: Want daer alle andere Sch
len haren standt bewaerden, en van de ordre, die hun va
Schepper was voor-gestelt, niet af-weecken, soo is de
sche alleene, door het sondigen, van God af-geweecke
heeft sich selve bedorven.

Cain en *Abel*. Tegen de Nijd. *Genes.* 4

Stemme: Schoonste Nymphe.

HAet en Nijd dat snoode beest/
Berght sich meest
Onder Broeders/ onder Vrienden/

En sy spreyt haer bitter gal
Over al:
Waerje soeckt ghy sultse vinden.

2. Abel, die sijn Schaepjes weyt/
Op der heyd/
En sijn Offer Gode brachte/
En het malste van het Lam/
Of den Ram/
Tot een danckbaer offer slachte.

3. Dese kost oock niet ontgaen/
't Stout bestaen/
En sijns broeders nijdigh poogen/
Om dat Godt sijn Offerhand/
Van het Land/
Niet soo smaecklijck was in d' oogen.

4. Godt die Cains gramschap siet
Achtse niet:
Om dat sijne sond belette/
Dat sijn offer en de vlam/
Opwaerts klam/
En 't werck in den grond verplette:

5. Want waer Haet en Nijd groeyt aen/
Daer sal staen/
Sond en ondeughd voor de deure:
Doch ghy sult met aller macht
Houden wacht/
Datse u niet brengh in treuren.

6. Hier uyt schepte Nijd haer grond/
En sy vond/
Stof om binnighlijck te wonden/
En de snoode broeder-moord/
Noyt gehoort/
Groeyde door dees vuyle sonden.

7. Oude/ snoode vuyle Nijdt/
Die de tijdt/
Liet soo breede wortels schieten/
Dat m' oock waer men komt of gaet/
Nijd en Haet/
Siet in Kerck en Cellen vlieten.

8. O ghy Pest/ die stadigh wroet/
In 't gemoed:
En bedwelmt ons goe gedachten;
Ja ghy brenght/ door u bedrijf/
Ziel en lijf/
Dat s' op recht noch reden achten.
„9. Laet dan Heer dit snoo gespuys/
„ Uyt ons huys/
„ En ons zielen zijn verschoven/
„ Bouwter liefd' en eendracht in/
„ En een sin/
„ Die geneyght is Godt te loven.

De Tooren-bouwers te Babel,
Genes. 11.

Stemme: Maximiliaen van Bossu. Of/ Als mijn stondl[e] voor handen is. Of/ Het Heyl is ons ghekomen hier. Of/ Uyt dieper noot schrey ick. Of/ O Godt wy dancken dijner goedt.

De werelt was vol overmoedt/
Vol weelde/ pracht en sonden/
Want yeder stofte op sijn goedt/
Op list en slimme vonden:
Jae dees vermetelheydt kroop voort/
Soo dat men Godt ooch wild' aenboort/
En sijnen raedt doorgronden.

2. Dies vangt men eenen tooren aen/
Wiens top de locht sou raken/
Om soo by trappen op te gaen/
En Godes stoel genaken.
Men metst/ men klutst en woelter vast/
Men torst/ men sleept/ en brengt den last/
En vordert sijne saken.

3. Godt ſagh van boven nae beneen
n der Menſchen pogen/
En ack men luyſtert nae geen re'en/
Die ſal ick 't niet gedogen:
Al een Geſlacht en oock een Tael/
Die ick haer ſpraeck wil t' eenemael
Vermarren voor mijn oogen.

4. Daer ſtont men doe en keeck vaſt bangh/
Ne wiſt geen hulp te vinden/
d' een om hout/ om kalck/ of tangh/
Betaſte als de blinde:
s al in 't wild' en ongedaen/
koſt malkander niet verſtaen/
at men 't oock beſinde.

5. Dus ſtrafte Godt der trotſen liſt/
n uytſinnigh doolen:
) door onverſtant en twiſt/
oopden in de hoolen!
n vloogh Ooſt/ en d' ander Weſt/
er ſweefde/ op het leſt/
ae de beyde poolen.

6. Ghy Babel-bouwers hout u ruſt/
verwarde ſinnen/
rf dy dus uyt dertle luſt/
outen daedt beginnen?
eet hoe Godt den trotſen knelt/
er bedrijf te gronde velt/
ldy niet gewinnen.

7. Want Godt is als een vlam die blaeckt/
onkruyt ſal verſmooren:
at ghy 't heyligh 'oyer niet raeckt/
ſult moeten hooren:
neus-wijs wilt mijn werck beſpien/
n Godts diepe oordeel ſien:
elt weer Godes tooren.

Abraham onderſtaet ſijnen Sone Iſaac te offeren, *Geneſ.* 22.

Stemme: O ſlaep, ô ſoete ſlaep, duurt langhe.

WAt ſtrijdt en ramp ontruſt een vroom gemoedt?
Wat kropt de menſch veel ſtormen op in 't bloedt?
Hoe ſtribbelt onſe wil/ eer datſe ſtil/
ich tot 's Heeren juck/ en des werelts druck/
ich tot 's Heeren juck/ wil wennen:
't is een Paerd ſeer quaet om mennen.
2. Maer Abraham volſtandigh in de deughd/
oort Godts bevel/ dat hy ſijn ſoete vreughd/
ijn lief en eenigh Kindt/ en ſeer bemindt/
ot een Offerhand/ in Morias landt/
ot een Offerhand ſou ſlachten.
oe woelt het hert vol naere klachten?
3. Hy ſtont vroegh op en ſadelt d' Ezel vaſt/
kloofde hout en ley daer op den laſt:
liet ſijn Dienaers ſtaen/ en heeft gelaen/
c met het houdt/ en door hoope ſtout/
elfs het mes en vyer gedragen/
't hout ten Autaer op-geſlagen.
4. Wel vader ſey de Soon/ 't is nu gedaen/
aer is het Schaep/ dat ſal ten offer gaen?
ſprack Godt ſal 't verſien/ en 't moet geſchien/
its neemt hy ſijn Kind/ dat hy ſtrickt en bindt/
its neemt hy ſijn mes/ om keelen:
nckt hoe des Vaders ſinnen ſpeelen?
. De Engel Godts belette dit bedrijf /
riep/ geraeckt u Kind niet aen ſijn lijf!
ſie dat ghy Godt vreeſt/ uyt hart en Geeſt/
nt ghy hebt u Soon/ niet geſchroomt te doon/
er dit lieve Kind ſijn leven/
mijnent wil gantſch overgeven.
. Terwijl dat Godt noch met Abraham ſprack/
t hy een Ram verwart in eene tack:
ffert die ten brand/ en ſeecker pand/
ſijn danckbaer hert/ nu verloſt uyt ſmert/

Om

Om sijn danckbaer hert te tooghen/
Als die daer stondt voor Godes oogen.
7. De Engel sprack, Godt swoer soo dieren eedt/
Om uwe trouw/ dat ghy u kind vergeet:
Dat hierom u geslacht/ in tal en kracht/
Sal als 't sand aen Zee/ als de sterren mee/
Sal in sijne gunst vermeeren:
Om dat ghy hebt gevreest den Heere.

Siet de Musijck Noten in de Lust tot Wijsheyt, *Die 1*
't geraes en in de bange Lucht. Fol. 110.

Jacobs danckbaerheyt. *Genes.* 32.

Ick ben te snoode aller barmhertigheyt en trouw
die gy aen my hebt bewesen, want ik hadde ni
meer als desen Staf, doen ick over de Jordan
ging, maer nu ben ik tot twee heyren geword

Psal. 105. Een yder moet tot desen tijden.

WEl op mijn ziele wilt doch mercken/
Op Godes wonderlijcke wercken/
Op sijnen zegen/ die hy doet/
Den menschen/ tot haer overvloet.
Dus wilt hem een danck offer vlam/
Ontsteecken/ die van herten quam.
2. Volght Iacobs spoor/ die sijn weldaden/
En zegen/ hem door Gods genade/
Soo mildlijck/ uyt niet/ verleent:
Dus danckbaerlijck met Godt vereent.
Soo dat hy yder mensch geeft stof/
Tot een volmaeckt en danckbaer lof.
3. Ick ben/ sey hy/ O Godt! te snoode/
Noch soo veel zegens niet van noode:
Als ghy aen uwen knecht bewijst/
Die u van ziel en herten prijst:

O trou

U trouw en u barmhertigheydt/
Die ghy my slechte man! bereydt.
4. Wat was ick/ als ick most verlaten/
Mijn Vaders huys? gaen mijnder straten?
Wat waer ick als ick by mijn Oom/
Hem dienen most in vreeς en schroom?
En drijven met dees Herder staf/
Sijn Vee en Schaepkens op en af?
5. Met desen staf ben ick getreden/
Van mijnen Vader/ slecht in kleden/
Met desen staf/ was ick gelaen/
Als ick tradt over den Jordaen:
En dese staf was al mijn goedt/
Mijn Rijckdom en mijn overvloedt.
6. Ach Heer! nu sien ick uwen zegen/
Twee Heyren heb ick nu verkregen/
In plaets van desen dorren staf:
Een zegen die my Godt dus gaf/
Een zegen/ hondert voudt belaen/
Als druppels op de velde staen.
7. Hoe hebdy my nae soo veel lijden/
Door uwe weldaed doen verblijden?
Ghy hebt my nae veel slaverny/
Gemaeckt nu slaveloos en vry:
Dat ick met vee en Huysgesin/
Door u verkrijch dit groot gewin.
„ 8. Indien elck mensch wou overwegen/
„ De goetheydt Godts en sijnen zegen/
„ Die hy een yder heeft bescheert:
„ Hy bleef in sijne ziel verneert/
„ En danckte Godt in sijn gemoedt/
„ Voor alle weldaedt die hy doet.
„ 9. Maer wy mis-bruycken Godes gaben:
„ En sijn gelijck ondanckb're slaben/
„ Die uyt de slaverny verlost/
„ Eerst moeten wroeten om de kost:
„ Maer nu ons Godt gezegent heeft/
„ Een yder trots en prachtigh leeft.

Ioseph van sijne Broeders verkocht, en in Egipten vervoert, *Genes.* 37.

Stemme: Rosemondt die lagh gedoken.

SElden vintmen dat Gebroeders/
Altijdt trecken eenen lijn:
Hangt d' een meer aen 't oogh des moeders/
Stracks soo salder afgonst zijn/
Dat oock haet en nijd hier s' weeft/
Joseph u een voorbeelt geeft.

2. Hy bont sijne broeders t' samen/
Die te Dothan by malkaer:
Stracks een snood verbondt beramen/
Doen sy wierden hem gewaer:
Slaen wy desen droomer doodt/
Domplen wy hem in den sloot,

3. Dan vermerckt hy wat sijn droomen/
Wat sijn konst hem helpen kan:
Laet ons daerom gantsch niet schroomen:
Want geen mensche weter van.
Seggen wy dat een gedrocht/
Joseph heeft om hals gebrocht.

5. 't Eel geweeten/ duysent tuygen/
Pranghde haer ontstelt gemoedt/
Die haer boosheyt soo kost buygen;
Dat sy spaerden 't jonge bloedt/
Zijnd' haer snoodheyt dus gestut/
Wierpen s' hem in eene put.

5. Hier lagh 't jonge hert te karmen/
Maer 't geweeten had geen rust/
't Was eylacy/ en och armen/
En haer nijd die scheen geblust.
Ruben sprack u niet bemorst/
Noch nae 's Broeders bloedt niet dorst.

6. Si

6. Siet hier komen d' Ismalijten/
Laet hy zijn een dienstbaer knecht:
Dan soo kan men 't niemandt wijten/
Dan geschiet dien droomer recht:
Hier wierd Joseph doe verkocht
En in slaverny gebrocht.

7. Nu was aen dees vuyle sonden/
Noch een logen-plaester vast:
Dies bestreeckt men dese wonde/
Met een schandelijcke quast:
En men doopter Iosephs rock/
In 't bloedt van een Geyte-bock.

8. Hier gingh 't op een stroom van weenen/
Die oock 't steenen hart verbrack:
Vader! Vader! staeckt u steenen/
Kiepen sy en houdt gemack.
Want een wild heeft hem gescheurt:
Vader! niet mistroostigh treurt.

9. 't Was geschiet: 't was niet te weeren/
t Hertseer most nu zijn geleen.
Maer Godt wist dit quaedt te keeren/
Tot vertroostingh van 't gemeen:
t Quaedt van 's broeders boos gemoedt/
keerde Godt weerom tot goedt.

10. O waer lief d' en trouw mach woonen/
En daer broeders eenigh zijn:
Daer sal Godt dat huys bekroonen/
En verjagen 't quaed fenijn/
Want de twist en haet moet voort/
Als men nae Godts wetten hoort.

Stemme: *C'est ce Mars.* Of / 'k Wil van het honingh-byeken.

JOseph nae slaverny verheven/
En ontsien/
Most nu door hooger geest gedreven/
Elck gebien:
Soo dat hy/ heerschappy/
Voerd' over haev' en goud/ hem toevertrouwt.

2. Hy zijnde frisch en knap van leden/
En gelaedt:
Wacker in tael/ en soet van zeden/
Wijs in Raedt:
Wiens gemoed/ steets het goedt/
Beooghd' in al sijn werck/ vol ooghe-merck.

3. 't Oogh gingh hier op dees schoonheyt weyden/
Waer hy trat:
Potiphars wijf hem lagen leyde/
En vergat/
Hare plicht/ door 't gesicht/
Van dese frissche bloem/ der deughden roem.

4. Hoe derf een oogh door min' ontsteecken/
Dit bestaen?
Om soo door drift van geyle trecken/
Randen aen?
Desen knecht? die oprecht/
Sijns Heeren dienst slaet acht/ by dagh en nacht.

5. Hoe sy hem toekelt totte minne'
't Hert is kuysch:
Deughde die laet haer niet verwinnen/
Dat sy 't Huys/
En de Trouw/ van een Vrouw/
Sou schenden/ daer de lust/ baert korte rust.

Hoe dat sy oock door slincrse tochten/
Hem bespiet:
Maer gesmeeck noch list vermochten/
Op hem yet:
Hoe sy vleyt/ stracks hy scheyt/
Euyt haer handen vlucht/ met naer gesucht.

Sy grijpt den mantel en gaet krijten/
Wee/ ach wee!
Dat hier de snoodheydt en 't verwijten
Van de Hebree:
De daed: man! doch laet
Wy straffen door u hand. Fy wat een schand!

Hier op wierd Joseph stracks gevangen/
Om sijn deughd:
Godt die verloste hem/ eer lange/
Door veel vreughd:
So dat hy/ los en vry/
Uytlijden wierd' verblijdt/ tot 's Vrouwen spijt.

,, 9. Wend af u oogh van ydelheden/
,, Lieve Jeughd:
,, Walght van de geyle wulpsigheden/
,, Daer geen vreughd/
,, Maer de smert; in het hert/
,, Ontvonckt wort door haer brand/ in 't eel verstant.

,, 10. Leert doch van Joseph kuysheyt minnen:
,, Wilt wegh vlien/
,, Eer dat ghy soud u kuyssche sinnen/
,, d' Ontucht bien:
,, Houdt u huys/ reyn en kuysch/
,, Want Godt woont selver in/ by sulck gesin.

IOSEPH

sephs Broeders komen om kooren, en worden van hem bekent, *Genes.* 44. 45.

Stemme: *Amarilli mia bella.*

HOe nae ramp en tegenheden/
Een vroome ziel uyt druck noch wort verheven/
Kan Ioseph tuyghnis geven:
e eerst een slaef: Nu Vorst wort aengebeden/
En sijn wijsheyt en zeegen:
Met vreemde Volcken/
n Broeders daer verschijnen/
Met haer tienen/ met haer tienen/ met haer tienen/
En haer tolcken.

2. Ioseph in sich self verslagen/
Vraeghd haer seer straf/ wie/ en van waer sy quamen:
seyden 't hem by namen:
t Canaan, want wy van honger klagen:
't schijnt dat Godt ons wil plagen/
Wy soecken kooren:
Voor onsen ouden Vader/
Geen Verraders/ geen Verraders/ geen Verraders
Hebdy vooren.

. Wy zijn twaelf van eenen bloede/
En isser jongh/ maer d' ander is verlooren:
Dat wy vaeck moeten hooren.
Neen niet alsoo/ indien ghy trouw van moede/ Ioseph.
Salt u flucks heene spoeden/
En brenght den jongen:
Eblijft hier all' gevangen.
Och hoe bange/ och hoe bange/ och hoe bange
Datse songen.

. Sy gaen met den last geladen/ Broeders.
Haer eygen geld sy in haer sacken vonden:
En Benjamin verbonden:
En wien sy t' saem den Vader hertlijck baden/

Maer

Maer hy vant niet geraden/
Sijn Soon te derven ;
Op dat sijn grijse hayren
Noch sijn jaren/ noch sijn jaren/ noch sijn jaren/
Schielijck sterven.

5. Hoe klopt Iosephs hert van binnen/
Wanneer hy sagh sijn Broeders tot hem nadren?
't Bloedt krield hem door de Adren :
Hy toesd haer wel/ en toetste hare sinnen/
Om soo stof te gewinnen :
Hy buld' haer Sacken/
Om haer te achterhalen/
Vant een schale/ vant een schale/ vant een schale
In haer packen.

6. Hier lagh 't hert geprangt in schroeven. Ioseph
Treckt ghy vry wech/ maer Benjamin blijft mijne.
Ach Godt wat banger pijnen ! Broeders
Hoe sal de ziel ons Vaders sich bedroeven?
Ach moet hy dit beproeven !
Laet ons gebeden/
U hert en ziel door-dringhen/
Ach wat dingen/ ach wat dingen/ ach wat dingen/
Geschien heden.

7. Hier borst uyt een zee van weenen/
Wanneer hy sprack/ als dat hy was haer Broeder/
En sou zijn haer behoeder :
Wat naer gekrijt wat jammer en wat steenen ;
En wat vreughde met eenen/
't Hert most hier scheuren:
Door 't kussen en verblijden/
Watte tijden ! watte tijden ! watte tijden !
Ons gebeuren !

De Musijck siet in Lust tot Wijsheyt. *Tytirs Geest*
Fol. 217.

[M]oyses in 't Water door Pharaos Dochter opgehaelt, *Exod.* 1. en 2. *Cap.*

[S]temme: Engelsche Fortuyn. Of / Fortuyn eylaes bedroeft.

De zegen Gods bloeyt midden in de Nijd:
Ooch Israël tot der Egypters spijt:
Soo datmen pooghd' / door een seer strengh besluyt /
[D]'Hebreeusche Volck ten grond te roepen uyt.
[D]en Vroet-wijfs self die wierde stracks geboon /
[D]at sy de Vrucht des moeders souden doon:
[Z]oo ras een Soon ter wereldt was gebaert /
[M]aer sy versoeyden Pharoos wreede aert.
Sy vreesden Godt / en seyden / dit geslacht /
[H]eeft / voor ons komst / haer vrucht al voort gebraeht /
[E]en stercke slagh van Vrouwen heeft d' Hebree.
[M]aer haer bedranghde stracks een ander wee.
Een wreed gebod. Men most van stonden aen /
[Z]ijn handen aen het jonge manschap slaen /
En in den vloed versmooren desen hoop /
De Vrouw van een Levijt / * die verghd' haer Vrucht /
So langh sy mocht / vol hertseer en gesucht / * Moysis Moeder.
[D]och alsoo nood bepaelt is / door geen wet:
Bepeckts' een kist / daer sy haer Soon in set.
Hier dreef dat schaep in biesen en in riet /
De moeder laes! van ver' / dit droevigh siet:
En Pharoos * Kind / om baden / uyt-gegaen / * Dochter,
Sagh in het kroos / dit driftigh wieghjen aen.
Haer Juffer haelt dit schrijntjen uyt het lisch:
Het knaepjen weent. Sy uyt meedogenis /
Seght / dit is hier van een Hebre' geleyt:
Gaet roept een min / die 't alles doe bescheyt.
De moeder self / bleef moeder / en wort minn':
Sy koestert dat enheeftet nae haer sin /
En 't kreegh den naem van Moyses, dus vertaelt /
Om dat het uyt het water was gehaelt.
„ Soo valt dan Godts bestieringh anders uyt /
„ Als 't wel de mensch in sijn gemoedt besluyt:

„ En dese Man verhief Godt tot een Heldt/
„ Die hy sijn Wet op Sina heeft verteldt.
„ Die door Gods macht door Pharao kost bestaen/
„ En 's wichlaers konst deed in den grond vergaen/
„ Die 't Joodsche volck bracht door het roode Meyr/
„ Daer Pharao versoop met al sijn Heyr.

David van *Samuel* gesalft.

Eensdeels den 151. Psal. by den Grieken, naer-gevolgt

Stemme: Doen Daphne d' overschoone Maeght.

ALs David in sijn frissche Jeughd
Met Leeuwen en Beyren in bosch en op hey/
Vast kampt' en had' geen soeter vreughd/
Als Geytjes en Schaepjes in klavere wey·
Songh hy/ sprongh hy en stelde sijn snaren/
En speelde op de souter/ soo vrolijck lied:
Hy sat in schaduw en onder de blaren:
En queelder Godts lof op sijn Harders riet:
Siende sijn wondren aen/ van harten onbelaen/
Dacht hy vast over in sijnen sin:
Ghy zijt het/ o God/ dien ick hertelijck min.
2. Godt had dit soete Harders Kind/
Door hooge/ vermogen/ om 't eed'le gemoedt/
Geschickt/ en uyt sijn Broers besint/
Te stellen/ en heffen/ tot hooger goedt:
Harder/ Harder/ u Vee en u Schaepjes/
Weyt noch een poosjen en luystert nae my:
Ghy sulter niet blijven een Harders Knaepjen/
Maer worden een Heer/ dus leefter nu vry:
Laet nu u Geytjes staen/
Keert u nae Godts vermaen/
Denckt vry dat hy u in hooger standt/
Wilt stellen door sijne vermogende handt.
3. Want David was van schoonder staet/
Van leden/ besneden/ en ros van gesicht/
Wiens deughd en eerbaerlijck gelaet/
In yder eens ziele een voorbeeldt sticht.

...staet op/ sprack Godt/ en salft doch desen/
...muel, dese die is mijn knecht/
...die ick voor allen heb uyt-gelesen/
...handelt voor my en handelt oprecht:
...y goot op 't heyligh breyn/
...Oly seer frisch en reyn:
...settende David op 's Heeren stem/
...soo daelde Godts Geest en sijn gonst over hem.

David overwint Goliath, 1 Sam. 27.

Stemme: Nu leef ik in't verdriet. Of/ Als ik uyt wand'len ga.

IOe hooghmoed / voor den val / het trotse hert beknelt/
Beschou ut daer van dees Reus/ die wonder stercke held
Die Godes heyr beschimt/ en trotst dien grooten God/
...al der stouten roem en ydelheydt bespot.
Dit 's Goliath van Gath, die ruym ses ellen groot/
...helm en Pantzier droegh/ en sich ten strijde boot/
...ns schinckels wel beschut/ een schilt droegh voor sijn borst/
...swaere spies/ waer meed' hy Isrel tarten dorst.
Wel isser dan geen held in Sauls gantsche heyr/
...met my waegh den strijd/ en toon sich hand gebeer:
...'t onderlingh gevecht aenvaerd'/ of d' eene zy/
...overwinningh treft/ en d' ander slaverny:
Dees schimp die dagelijcks de Philisteens dee/
...t tergen totten strijdt/ dee Saul in 't herte wee;
...David onderwijl hy 't Vee dreef af en aen/
...egh last dat hy nae 't heyr sou tot sijn broeders gaen.
. Hy geeft sich door 't bevel/ sijns Vaders/ op den tocht/
...heefter broot en kaes sijn' broeders toe-gebrocht:
...sagh Israels heyr/ staen wonderlijck bedeest/
...greep een helden moed/ door een verborgen geest.
. De Reuse tratter voor met een vermeeten pracht/
...heeft Israels heyr bejouwt en uyt-gelacht:
...David dit dat hoort / dit pocchen en verwijt/
...e boot sich voor het heyr/ te treden in de strijd.
. Sijn broeders seer vergramt bestraften sijn opset:
...aer David op beloft van Saul heeft gelet:
...wort voor hem gebracht. Men sey u niet bedriegt/

Want

Want ghy niet in den krijgh/ als andre/ zijt gewieght.
8. Ick heb sey David, Leeuw en Beer wel eer vermant,
Wanneer die 't jonge Vee/ ten roof had aengerant;
Sou ick dan d' onbesneen/ en die Godts heyr bespot/
Ontsien? wel aen! sey Saul, gaet in den naem van Godt.
9. Men gord hem 't Harnas aen en 't swaert op sijne zy/
Maer David ongewoon/ dees harde slaverny/
Sey dat een herders kind/ niet paste sulck geweer/
Met slinger en met staf/ daer wild' hy hem te keer.
10. Vijf steenen uyt de beeck/ hy in sijn tassche stack.
Als Goliath dien knaep hem nadren sagh/ hy sprack/
Wel ben ick dan een hond/ dat ghy komt met een staf?
Ick sweer by Godt! u vleesch geraeckt niet in het graf.
11. Doch David sey ghy komt met spietse/schild en swaer
Maer ick in 's Heeren Naem/ dies ben ick onverbaert.
En Israel sal sien/ dat niet door stercke macht/
Maer door des Heeren hand/ dit wert te weegh gebracht.
12. De Reuse stelt sich schrap/ en David grijpt een steen
En slingert in sijn ster/ dat hy daer tuymelt heen:
Hy neemt Goliaths swaert en hackt hem af den kop/
En 't Philistijsche heyr/ verschrickt/ dat speeld' haes op.
„ 13. Wie door 't geloove kampt/ en ooght alleen op G
„ Ontsiet noch trots/ noch macht/ noch aller menschen sp
„ En wie op sijn belost/ des vyandts list verstoort:
„ Gedenck dat Godt alleen/ de eere toe-behoort.
14. Want soo Godt voor u strijd/ en wil dat ghy verwi
Het Kindt dat wort een man/ de Reuse word een Kind.
Het weynigh is genoegh/ het groot is al te veel/
Wanneer Godt voor u kampt dan hebdy 't beste deel.

Siet de Musijck in Lust tot Wijsheyt,
O heerelijck juweel. Fol. 104.

Rey der Israelijtsche Vrouwen, 1. *Samuel* 18.

Saul heeft duysent, en David tien duyseut gheslagen.

Stemme: *Bergamasco,* Een/ twee/ drie/ etc.
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

2. Siet hier komen sy met Veelen/
En met lieffelijck geklangh/
Siet haer op Tamboeren speelen/
Met een vrieudelijck gesangh.

3. Siet de Reyen haer vermaecken/
Siet haer 't hert eens open gaen:
Hoort dees wonderlijcke saecken/
En hoe s' op der Harpe slaen.

4. Sy verheffen hare keeltjes/
Vol gejuygh en soet geslupt/
En sy bootsen met haer veeltjes/
't Lof der Helden overluyt.

5. Saul duysent heeft verslagen/
Maer daer is noch grooter Held.
David heeft den prijs gedragen/
En thien duysent neer-gevelt.

6. 't Lof/ dat hun dees Vrouwtjens songen/
Uyt een gul en reyn gemoedt/
Saul lagh in 't hert gewrongen/
En dat stremde daer in roet.

7. En hy loerde seer door-slepen/
Hoe hy dit doch wreecken sou:

Saul kreegh sijn boose grepen/
David die verdreef sijn rouw.
8. Als hy op der Harpen speelde/
Soen nam Saul sijnen spiet:
Daer mee 't tweemael niet veel scheelde/
Dat hy daer sijn leven liet.
„ 9. Dus baert waerheydt dickwils toozen/
„ Vleyen gunst/ voor die daer bleyt:
„ Doch de waerheydt moet men hooren/
„ Waerheydt dienter steets geseyt.

Abigail versoet den toorn *Davids*, 1 *Sam.* 25.

Stemme: O schoone *Cariclé*.

HOe dat een strengh gemoedt/
Door 's Vrouwen deughd seer dickwils wert versag
Dat stribligh en verwoet/
Alleen op straf en wraeck-lust was bedacht:
Soo werckt nochtans der Vrouwen aert/
Dat sich de gramschap self bedaert.
2. Als David sijn gesin/
Tot Nabal sandt/ om spijs/ tot onderhoudt/
En liet uyt goeder Min' /
Hem groeten: sprack hy schamperlijck en stout:
Hy had met David niet te doen/
Maer most daer mee sijn Herders voen.
3. Dies David gantsch ontstelt/
Sijn Knapen rust en moedigh totten tocht/
Op datter stracks in 't veldt/
Al Nabals volck sou werden omgebrocht:
Abigail die dit verstondt/
Bedachte stracks een kloecke vont.
4. Abigail was schoon/
Een Vrouw met wijsheydt en met reen begaeft/
Die 's mans verleypte hoon/
Door zeedigheydt en kloeck beleydt begaeft:
Sy rust haer Ezels en gespan/
Voor 't onderstandt van haren man.

5. Sy laed' daer vlees en broodt/
Veel malse Vijgen/ Meel en langh-Razijn/
Om soo t' ontgaen den noodt/
Taer by twee flesschen vol muschate wijn:
Om soo getroost haer gunst te bien/
En soo des Veldt-heers grim t' onblien.
6. Sy stijght van d' Ezel af/
En viel voor David op haer aensicht neer:
O Heldt! versoet u straf/
Betoomt u drift/ en let doch op u eer/
Mijn man soo dwaes als onbedocht/
Heeft ons in dese ramp gebrocht.
7. Soo waer de Heere leeft/
Die heeft belet dat ghy geen bloedt en plenght:
Ons onschult plaetse geeft/
Op dat u ziel dees wreedheyt niet gehenght.
Wy brengen u tot onderstant/
Den zegen van ons Vee en Landt.
8. Vergeeft o Heer! ons quaed/
Godt sal u huys verrijcken en geslacht/
Dus schenckt ons u genaed/
U vyanden hy geven sal in uwe macht:
En als u Godt dees weldaed doet/
Gedenckt dan wederom het goet.
9. Gelooft zy Godt den Heer/
Sprack David, die u heden tot my sendt:
Gezegent noch veel meer/
Dat ick mijn handen oock niet heb geschent:
U reden met de deughd vereent/
Vermurwen 't hert/ hoe 't was versteent.
10. Ick neem u gaven aen/
En spreeck/ soo waer de Godt Israels leeft/
't En waer ghy 't had gedaen/
U Man en volck waer door het swaert gesneeft/
Dus treckt met vrede nae u man/
Want u gesmeeck my stillen kan.
„ 11. Siet hoe een hart gemoedt/
„ Door 's Vrouwen deughd en wijse zeedigheydt:
Kan werden gantsch versoet/

„ Door goed onthael/ en door een kloeck beleyt.
„ O wie geniet soo brave Vrouw/
„ Daer zegent Godt de rechte Trouw.

Siet de Musijck Noten in Lust tot Wijsheyt, *Komt hier misnoegend hert.* Fol. 95.

David en *Bathzeba*, 2 *Sam.* 11.

Stemme: De May die ons de groente geeft. Of/ Het vinnigh stralen van de Son. Of/ Hansjen sneet het kooren, &c.

De oogen nae de deughd gestiert/
Zijn spiegels van ons leven:
Door 't oogh, waerom God alles ciert/
Heeft hy 't vermaeck gegeven.

2. Eylaes! wat is 't een wanckel licht/
Wanneer ons oogen speelen:
Wanneer sy loncken door 't gesicht/
En onse sinnen streelen.

3. 't Zijn vensters in de geyle min/
't Zijn fackels die daer branden:
Wanneer het beeldt daer flonckert in/
Dan voeren s' ons tot schande.

4. Is 't wonder dat een slecht verstand/
Door 't flickeren wordt bedrogen?
O neen! eens 's Koninckx herte brand/
Door 't stralen van sijn oogen.

5. Een Man/ een Man nae Godes hert/
Die laet sich overwinnen:
Die van de lust betoovert werdt/
Door 't tocklen van de sinnen.

6. Hy sach de schoone Bathzeba,
In 't silv're stroomtje baden;
De oogen/ tortsen van sijn schaa/
Die hebben hem verraden.

7. Hy locktse tot onkuysche min/
En schendt haer suyv're leden.

Eens anders vrouw. Verdoolde sin!
Hoe streefdy tegens reden?
8. Als 't eene quaed nu was geschiet/
Verdubbelt hy sijn sonden/
Uriam, haren man/ hy liet/
Door in de spitse wonden.
9. De Man is dood. De Vrouwe treurt/
Hy wil het stuck verheelen.
Maer Nathan 's Koninghs herte scheurt/
En dreyght hem Godts bevelen.
10. Hy praenght hem door gelijckenis/
Waer door hy wert verslagen;
Van 't Schaepken/ dat genomen is.
En hy begint te klagen.
11. Hy schreyt / o Heer! ick heb misdaen/
En uwen toorn ontsteecken:
Wilt met my niet in 't oordeel gaen/
'k Ben van mijn Godt geweecken.
12. Door 't oogh is Eva eerst vervoert/
Joc Stercke en oock wijse:
Betoomt u lust/ hoe 't oogh oock loert/
En hebt voor 't quaed afgrijsen.
,, 13. Uw' oogen wendt van ydelheyt/
,, En stiert s' op 's Heeren wegen:
,, Op dat u lust noch waren verleyt/
,, Maer steets mooght deughde plegen.

Psalm 51. Kort gevolght na de laetste oversettinghe.

Stemme: Ontfermt u over, &c.

GEnaed' o Godt! nae uwe goedigheyt/
Delgh uyt mijn sond/ nae u barmhertigheden/
En wasch my doch van d' ongerechtigheden!
En reynigh my van sonden en boosheyt:
Mijn sonde staet my altijdt voort gesicht/
En u alleen heb ick al 't quaed bedreven/
Want ghy zijt Heer! rechtveerdigh in 't gericht/
In 't spreecken recht en reyn in 't vonnis geven.

Mijn moeder heeft in sonde my ontfaen/
Ick ben in ongerechtigheyt gebooren:
Doch ghy hebt lust de waerheydt steets te hooren/
En doet in 't hert u wijsheyt my verstaen:
Ontsondigh my met Ysop/ maeck my reyn/
Dat ick als sneeuw/ werd' witter/ door u oogen/
Dat mijn gebeent/ door u/ verbrijselt kleyn/
De vreughde sal en blijdschap hooren mogen.

Voor mijne sond' doch niet afkeerigh weest/
En delgh doch uyt mijn' ongerechtigheden/
Schep een reyn hert/ o Godt! in mijne leeden/
En my vernieuw met uwen vasten Geest.
Verwerp my doch niet van u aengesicht/
En wilt van mys u heyl'ge Geest niet weeren:
U Geest der vrymoet zy mijn steun en licht/
De vreughd' uws heyls laet in mijn ziele keeren.

Soo sal ick dan den overtreders zijn/
Een baeck/ waer door ick haer u wegen leere/
Op dat sich soo de Sondaers recht bekeeren:
Van bloedtschult doch verlost en suyvert my.
O God mijns heyls/ laet mijne tongh altijdt/
U recht en u gerechtigheydt vrolijck loven:
Dat ick u roem verhalen magh met vlijt/
Heer open my de lippen daer en boven.

Aen Offerhand hebt ghy doch Heer geen lust:
Want anders soud ick u die willigh geven:
Brand-offer walght voor u/ door 't quaed bedreven/
Maer 't offer Gods dat is een stille rust:
Jae 't is een Geest gebroken en verneert/
Want ghy sult geen verslagen hert verachten/
Doet Sion wel nae u wil en begeert/
Wilt Salems muyr herbouwen door u krachten.

Dan suldy zijn door d' offerhand verheughd/
Door een brand-offer der gerechtigheden/

Als

Als wy de Varren offren/ door gebeden/
Op u autaer/ vol Goddelijcke vreughd.

Klachte der Ioden.

Naevolginge van den 137 Psalm.

Stemme: Aen water vlieten Babylon. Of/ Lof-sangh van Zacharias.

ALs wy aen Babels water-kant/ Met druck en
Vast swoefden in een droeve stant/ Met ons ge-
rouw begoten: Ons tranen droopen
loofs genooten:
langhs de wangh/ Om Zions val en ondergangh/
Ons Harpen en ons snaren/ Aen Wilge-boomen
op-gehecht/ Betuyghden dat wy wel te recht/
Dees straffe schuldigh wa---- ren.

2. Maer in al dese druck en smaet/
Dees slaverny en banden/
Versochten sy my uyt sotte praet/
Gesangen van ons Landen:
Ja in ons meeste treurigheydt/
Soo Scherften sy uyt dertelheyt.

Ey! wilt ons deuntjes singen/
Van Zion, daer ghy dus op bouwt/
Daer u geslacht soo veel af hout/
Ja wonderlijcke dingen.

3. Hoe souden wy in dit verdriet/
En in soo vreemde Landen:
Den Heeren singen eenigh Liedt/
Van 't wonder sijnder handen?
Jerusalem vergeet ick dy/
U rechte handt vergelde my/
Eer sal mijn tonge kleven/
En aen 't gehemelt zijn gehecht/
Eer ick u waerheyt en u recht/
Vergeten sal mijn leven.

4. Ierusalem u deughd en eer/
De roem van onse vreughde:
Gedenckt aen 't Huys van Edom Heer!
Dat trots en vol ondeughde:
Riep/ werp stracks Salems muyren of/
En gruysse tot een puyn en stof.
Ghy Babels kindt sult weten/
Dat ghy veel eer/ met al u huys/
Met al u Goddeloos gespuys/
In d' afgrondt wordt gesmeten.

5. O Dapper man! O vromer Heldt!
Die 't loon van hare trotsen:
Op hare kinders weer vergelt/
Te brijslen aen de rotzsen.
„ Heer! wilt de kinders van 't gemoedt/
„ Die in ons werden opgevoedt/
„ Stracks aen den steen verpletten/
„ Op dat de sond in haer geboort/
„ Magh in haer jonckheyt zijn gesmoort/
„ En geene wortels setten.

'tEer-

't Eerste Oordeel Salomonis,

't Eerste Boeck der Koningen, 3. Capittel,

Stemme: *Si tanto gratiosa.*

ALs Salomon de Koningh/
Sat in sijn throon/ en Davids Scepter swierde/
Quam in sijn Hof en wooningh
Een yeder Mensch die sijne wijsheydt vierde:
En onder al/ in dit geval/
Twee Vrouwen licht en moedigh/
Die recht versochten/ en hare klachten brochten/
Seer verwoedigh.

2. Heer Koningh met ons beyden/
Alleen in huys/ zijn wy in kraem bevallen:
Wilt onse pleyt doch scheyden/
En acht niet op des andren ydel rallen:
Dees heeft mijn Soon/ en sy haer doo'n/
Weer in mijn schoot gedragen/
Dies ick de smerte/ Heer Koningh in mijn herte/
U moet klagen.

3. Dees heeft haer kind verplettet/
Door diepe slaep en horende my roncken/
Soo heeft s' haer Soon gesettet/
In mijnen arm/ en met de mijn' gaen proncken:
Ick die gewoon/ was mijnen Soon/
Al voor den dagh te zogen:
Merck seer verlegen/ geen ledekens bewegen/
Noch geen oogen.

4. De dagh ontdeckt de waerheydt/
Ick sie het aen/ en vind my seer bedrogen:
Ick wijs haer aen de klaerheydt:
Sy seyd wel stout/ het is een grove logen.
Na dat de saeck/ was dick en vaeck/
Op redens schael gesiftet:
Soo wou de Koningh/ dees selsame vertooningh/
Recht gaen schiften.

5. Langh hier/ sprack hy/ een Sabel/
En kloof dit Kind/ dat leeft/ recht in twee deelen:

Een reyck een yder abel/
Haer rechte helft/ soo eyndight dit krackeelen.
Help God! dit bloed/ woeld' in 't gemoedt/
En keerd' het onderst boven/
Want 's moeders herte/ met rou was en met smerte
Gantsch bedoven.
6. De Prins siend' op de mijnen/
Op 't hart gemoed/ en op 't meewarigh karmen/
Riep Vrouw' / houdt op van quijnen/
En neemt u Soon/ u Schaepken in u armen:
Eens moeders trouw/ die blijckt in rouw/
Ghy sult u Kindt verwerven.
Maer dees Wolvinne/ gaet moederlijcke minne/
Gantsch afsterven.
„ 7. Geluckigh zijn de landen/
„ Waer wijsheydt schuylt in vroome Over-Heeren/
„ Die reyn en trouw van handen/
„ Soo rijck als arm oprechtelijck regeeren.
„ En daer het recht/ voor Heer en knecht/
„ Voor weeuw' en wees staet open/
„ Daer komt Godts zegen/ door vromigheyt verkregen/
„ Selfs geloopen.

De Koninginne uyt rijck *Arabien*, van *Saba* of *Scheba*, soeckt de Wijsheydt *Salomonis*, 1 *Reg.* 10.

Stemme: O Diamante trouw. Of 't laetste deel van 't vers van den 79. Psalm, De Lichamen daer naer. Of/ De Lof-sangh Maria.

De Koningh Salomon,
Vromd' uyt gelijck een Sonn'/
In wijsheydt en in reden:
Soo dat dees heldre strael/
Blonck in een gulde zael/
Door Landen en door Steden.
2. De schrandre Koningin/
Quam met haer Hof-gesin/
Met Kemels/ speceryen/

Met

Met gout en eel gesteent/
Met peerlen en gebeent/
Hem/ om sijn wijsheydt vryen.
3. Sy toetste sijnen grond/
Door Raetsels/ en bevondt/
Daer in verborgentheden:
De wijsheyt en haer schat/
Als in een ringh bevat/
Vol Koninckllijcke zeden.
4. Sy bracht haer kloeckheydt voort/
Hy antwoordt woordt op woordt:
Hoe deftigh sy 't voorstelde/
Hy gaffer reden van:
En onderwees haer dan/
Al wat de wijsheydt melde.
5. Sy prees dat gauw verstandt/
En 't wel geluckigh Landt/
Waer wijsheydt mach regeren/
Daer alles wert beleyt,
Door reden en bescheyt/
En vroome Over-heeren.
6. Sy schanck hem goud en kruydt/
Een over kostle bruydt/
En hy/ haer weer/ geschencken:
Verwondert hoe een man/
Soo vele wijsheyt kan/
Met reden over-dencken.
„ 7. Dit 's tot der Vrouwen lof/
„ Waer door wy hebben stof/
„ Om hare deughd te prijsen;
„ O Vrouwelijck geslacht!
„ Die op de wijsheyt acht/
„ Ghy voeght u by de wijsen.
„ 8. Want in der wijsen mondt/
„ Daer schuylt een goede grondt/
„ Daer vloeyen honigh-beecken:
„ Daer hoort men niet als deughd/
„ Als eerbaerheydt en vreughd/
„ En van Gods wijsheydt spreecken.

Ick slaep, maer mijn herte waeckt.
Stemme: 31. Psalm, Ick stel op u vast, &c.

SChouwt aen/ hoe 't lichaem leyt te roncken/
Als in een diepe droom/
Als in een stille stroom/
Als eene die door wijn beschoncken/
Als eene die sijn leven/
Den doot schijnt overgeven.
2. Ick bid u siet niet op de sinnen/
Die uyterlijck in schijn/
Als doodt bestorven zijn:
Maer hoe de ziele waeckt van binnen/
En sweeft met snelle vlercken/
Na Godes wonder-wercken.
3. Het vleesch moet voor den Geest doch swichten/
De wellust en 't vermaeck:
Want dit 's een hooger saeck:
Maer Godt ontsteeckt in my sijn lichten
Al schijnt het hert te sluymen/
De duysterheyt moet ruymen.
4. Al schijnt mijn hert aen 't aerdsche te hangen/
Door 't keurigh oogh bevleckt/
En van 't vleesch overdeckt:
Laet innerlijck doch zijn 't verlangen:
In slapen en in waecken/
Na al veel hooger saecken.
5. Na 't Hemels dat niet sal verteeren/
En daer noch roest noch mat/
Kan krencken desen schat:
Maer dat ick in de vrees des Heeren/
Door sijnen Geest gedreven/
In eeuwigheyt magh leven.

Hooge-Liedt *Salomonis*. 5. *Cap*.

Ick heb mijnen rock uyt-getogen, &c. Ick heb mijn voeten gewasschen, soude ick die weder-omme besoedlen?

Stemme: Psal, 42. Als een Hert, &c.

'k HEb mijn leven af-gesondert
Van dees wereldts ydelheyt:
Niemandt zy hier af verwondert/
'k Heb mijn kleders af-geleyt:
En die vuylen rock betreen/
Dien ick eertijdts had gemeen/
Met de menschen/ met de sonden/
Daer ick mede was geschonden.

2. Sal ick weder 't kleet aen trecken/
En den sonden beeldenis?
Sal ick weder om verwecken/
Mijner zielen droeffenis?
Neen/ mijn Geest sal hooger gaen/
En het aerdsche gantsch versmaen/
En in suyvre water-plassen
Mijne ziel en lichaem wassen.

3. 'k Heb mijn voeten reyn begoten/
Af-gevaeght soo blanck als snee:
Sal ick s' in den dreck weer stooten/
En ontrusten mijne vree?
Sal ick soo mijn eel gemoedt/
Weer bemorssen met het roet:
En in snoode vuyligheden/
Wentlen mijne suyvre leden?

4. Neen/ mijn voeten af-gescheyden/
Van des werelts slibber pat/
Sullen my tot Godt geleyden/
In sijn uytverkooren stadt:
Daer sal sijn mijn lust en vreughd/
Al mijn wandel en geneughd/
Daer sal ick de vreught aenhooren/
Van Godt en sijn uytverkooren.

Ick ben een Roose te *Saron*.

Stemme: Van den 8. Psalm. O onse God.

O Heerlijckheyt des Heeren noyt volpresen/
Voor wien dat sich de Godloose vreesen/
Wiens mogentheydt/ al schijntse seer veracht/
Wijt overtreft het menschelijck geslacht.
2. Ghy zijt een Roos te Saron seer verheven/
U reuck verquickt en hout ons by het leven:
U schoone reuck/ die onse Geest verheughd/
Dringht door de ziel en baert in 't herte vreughd.
3. Al schijndy schoon verschoven in de dalen/
Daer yder een met spot op leyt te smalen:
Soo haeldy doch by uwe kinders roem/
En luyckt u hoofd op als een Lely bloem.
4. Siet u Vriendin berght haer in doorne struyckey/
Hier moetse staen en voor de trotse duycken:
Sy is gelijck een Roose die verdruckt/
In distels schuylt/ die niemandt soeckt of pluckt.
5. Al schijnt ghy nu van buyten aen vertreden/
O Christen Mensch! ghy weet daer van de reden:
Hoe dat ghy blinckt/ by al dit woeste volck/
Gelijck de Son by eene duyst're wolck.

Alle dingh is gantsch ydel.

Prediger 1. *Cap.*

Stemme: Laestmael gingh ick ter Jacht.

HOe kraelt ghy met u stem/
O Davids Soon verheven/
'Vorst van Jerusalem/
Door hooger Geest gedreven:
En preeckt / dat alles watter schijnt/
Is Ydelheydt/ die ras verdwijnt/
Waer in de mensch sich pijnt.

2.

't Is ydel/ ydelheyt/
't Is arbeyt en ellende/

Hoe sich de mensch ook bleyt/
Jae hoe hy 't oock wil wenden:
Al watter schuylt in 't Sonne licht/
En onder 's Hemels aengesicht/
Slechts moeyt' en jammer sticht.

3.

Een yder keert en gaet/
De winden en de vloeden/
Het oogh wort noyt versaet/
Noch minder de gemoeden:
Al wat men hoort is al geschiet/
Wat men doet/ is al verdriet/
Het is een ydel niet/

4.

Al 't nieuwe/ dat is oudt/
Het oudt/ dat is vergeten:
Van ons/ my dit vertrouwt/
En sal men na niet weten:
Ick ondersocht der menschen werck/
Met een vlijtigh oogemerck:
Maer 't was een moeylijck werck.

5.

Ick sprack/ nu ben ick groot/
En wijser als mijn Vad'ren:
Waerom 't my noyt verdroot/
Te suygen wijsheydts adren:
Ick leerde wijsheyt / dwaesheyt mee/
'k Had verstant en kloeckheydt ree/
Doch kreegh maer moeyt' in stee.

6.

Nu wou 't hert vrolijck zijn/
En goeder dingen leven:
Eylaes! die was oock pijn/
Stracx gingh my vreughd' begeven.
Ick dacht/ o yd'le ydelheydt!
Ydel is 't hoe dat ghy bleyt/
O yd'le ydelheyt!

Lof

Lof over de wercken Godts.

Stemme: Doet u ooghjes open.

LOf/ Lof/ zy den Heere/
Die dus komt geciert:
Die met lichte kleeren/
Schoon en heerlijck s'wiert:
Die des Hemels wolken/
Als met een tapijt bedeckt/
En sijn heyl'ge Tolcken/
Tot sijn winden heeft gestreckt.

2. Die des Aerdrijckx gronden/
Heeft soo vast gestelt:
En de Zee gebonden/
Die niet hooger s'welt/
Als ghy in u palen/
Haer doet rennen aen haer oort
Datse snel moet dalen/
Op het wencken van u woordt.

3. Die der Bronnen wellen/
Van de bergen s'waeyt/
En soo langhs struyvellen/
Door de Landen draeyt/
Daer de diertjes quelen/
Als sy laven haren dorst/
Daer de Herders speelen/
Vrolijck uyt een vrye borst.

4. Daer het Landt vol vruchten/
En het gras jen wast:
Daer elck met genuchten/
Op het koorn post/
Daer de wijn en Oly/
Die des menschen geest verheughd/
Daer het kruydt en Foly/
Cierigh zijn der velden vreughd.

5. Daer de vogels vroeden/
Daer de Reygers zijn/
Daer de * Gemsen hoeden/
En het vet Konijn:

* Steen-bocken.

Daer

Daer des Heeren lampen
Nu weer op / dan onder gaen /
Daer de Leeuwen kampen.
Zijnde met den roof gela'en /
6. Die het jaer doet kroonen /
Met genaed'en goedt :
Dat ſoo overſchoone /
Pronckt in overvloedt.
Daer de kudden ſwieren /
En de Schaepkens vet en mals /
In de weelde tieren /
Hebbende genoegh van als.
„ 7. Heere Godt u wercken /
„ Die zijn wonderbaer :
„ Menſch wilt hier op mercken /
„ Neemt ſijn zegen waer.
„ Want ſijn eer ſal groeyen /
„ Nu en in der eeuwigheyt :
„ Wilt in de deughde bloeyen /
„ En Godts Lof alſins verbreydt.

Elias van den Raven geſpijſt, 1 *Reg.* 17. En 't Weeuwtjen van Zarphat.

Stemme : Sal ick noch langh in heete tranen.

DE diere tijdt baert veel ellende /
Als Godt ons met ſijn roe verſchijnt :
't Zy waer wy 't keeren of oock wenden /
De menſch van rouw en droef heyt quijnt /
Als Godes handt / geen onderſtandt /
Doet aen het Landt / of ſtort ſijn zegen uyt /
Maer in ſijn toorn de Aerd en Hemel ſluyt.
2 Elias wierd van Godt geheeten /
Om ſoo te ontgaen dees harde noodt :
Dat hy aen 't beeckjen Krit geſeten /
Sich bergen ſoude voor den doodt.
Dit Chriſtallijn / ſou zijn de wijn /
De raven mee / die ſouden hem de ſpijs /
Bezorgen door een wonderbare wijs.
3 Dees Beeſjes quamen vroegh en ſpade /

En offerden haer lieve vrucht/
Daer sich Elias mee versade/
Tot hy weerom most op der vlucht:
Doch Godt wees hem/ door sijne stem/
Dat hy van daer/ na Zarphath soude gaen/
En spreecken daer een treurigh weeuwtjen aen.
4. Hy sagh haer hout van d' aerd op lesen/
Hy riep haer toe/ ey laeft mijn dorst!
En brenght wat broodts: maer sy uyt vreesen/
Sprack rondt/ ick heb noch broodt noch korst.
Alleen wat meel/ dat is mijn deel/
Tot onderhoudt/ en Oly in mijn kruyck/
Dat ick op 't laetst voor my en 't kindt gebruyck.
5. Werpt sorgh ter zy/ vertrouwt den Heere/
Backt eerst voor my een kleyn geback/
Het meel in 't Vat/ sal Godt vermeeren/
En stellen soo u lastigh pack.
U Oly sal/ in maet of tal/
Niet minderen/ tot Godt de Heer/ die leeft/
Van alle dese ramp een uytkomst geeft.
6. De eene sorgh was niet genesen/
Of d' ander rouw volghd' op de straf:
Man Godt! most ghy de oorsaeck wesen/
Waer door mijn Soon geraeckt in 't graf?
Moet dan mijn sond/ en dese wond/
My prangen 't hert dat ick mijn Soon verlies/
Dat sal 't dan zijn? den doodt ick liever kies.
7. Hy nam haer Soon en heeft geboogen/
Sijn lichaem over 't kindelijn:
En badt tot driemael voor door Godts oogen.
Dat 's knaepjes ziel doch weer verschijn:
Godt heeft verhoort/ sijn klachtigh woordt/
Het zeyltjen lockt/ gelijck een roode Roos/
Die frisch van dauw ontluyckt haer schoon gebloos.
„ 8. So kan Godt vreugd/ voor droef heyt senden/
„ Wanneer men schoon geen hulpe siet.
„ De rampen kan hy elders wenden/
„ En schencken heyl ons voor verdriet.
„ Hy kan de sijn' / uyt noodt en pijn/

.. [D]e uyt den doodt/ verlossen door sijn kracht/
.. [G]elijck hy hier aen 't weeuwtjen heeft volbracht.

De wensch van Agur, *Proverb.* 30.

Stemme: O heyligh saligh Bethlehem.

A L eer ick sterf/ soo bid ick Heer!
Laet doch mijn wensch u oor genaecken/
Twee dingen zijn 't die ick begeer/
[L]aet my daer van de vruchten smaecken.
2. Afgodery noch leugentael/
[L]aet Heer! mijn ziele niet besmetten/
[O]p dat ick van u woord niet dwael/
[N]och uwe waerheyt magh verpletten.
3. Noch rijckdom/ waer uyt hooghmoed rijst/
[N]och armoe tot ondeughdigh leven:
[D]oor beyde/ Heer! is 't dat my ijst/
[D]us wiltse my op d' aerd niet geven.
4. Verleen my mijn bescheyden maet/
[M]ijn spijs en nooddruft tot behoeven:
[O]p dat ick my vernoegen laet/
[N]och in het wereldts niet bedroeven.
5. Of anders soo ick wierde trots/
[D]an soud' ick u/ O Heer! niet kennen/
[W]ant overvloedt den mensch maeckt spots/
[E]n wil sich aen geen tucht gewennen.
6. De armoe doolt van 't rechte spoor/
[E]n geeft sich/ door gebreck/ tot sonden/
[T]ot dievery/ en leent het oor;
[T]ot schelmery en snoode vonden.
7. Geef daerom/ Heer! dat ick vernoegh/
[E]n niet spreeckt torts / wie is de Heere!
[N]och my door d' armoe niet verboeght/
[T]ot quaed geselschap en oneere.
8. O wie sich dan gerust en stil/
[I]n beydts kan even machtigh voegen:
[Z]y rijck of arm/ soo 't Godt dan wil:
[D]ie sal sick altijdt wel vernoegen.

[Si]et de Musijck in Lust tot wijsheyt, *O Geestelijcke Hemels-Stadt*, Fol. 219.

IOB:

Stemme: O Karſnacht ſchoonder als de dagen.

WAt heeft een vrome ziel te lij-
den: Hoe moet het eelſte hert dick ſtrij - den/
E kla - gen over ſijn geſlacht? Heeft God den
Menſch met ſtaet gezegent/ Sijn vee en haef met
vao vere gent/ Sijn kinders volgen
ſlemp en pracht.

2. Dit ſagh de vrome Iob voor oogen/
Die Gode vreeſt na ſijn vermogen/
Die ſlecht en recht was van gemoedt:
Rechtvaerdigh/ en van 't quaedt afgrijſen/
Daer van hem yder een moſt prijſen/
Doch ſeer verrijckt van vee en goedt.

3. Hy hadt wel ſeven duyſent ſchapen/
Veel huys-geſins en dienſtbre Knapen/
Drie duyſent Kemels en noch 't Vee/
Van Oſſen en van Ezelinnen: *
Hoe koſt men meerder zegen winnen/
Omſchaduwt met de ſoete vree?

4. Zijn kinders daeghlijckx in banckettien/
Op haer vermaeck en wellust letten/
Maer Iob ontstack een offer vyer:
En dacht/ sy mochten sich verloopen/
By Godt daer is genade open:
Voor al dit weelderigh getier.

5. De Satan/ met Godts volck getreden/
Voor Godt: die vraeghd hem na de reden/
Of hy niet had op Iob gelet?
Hy is de beste van den lande/ Godt antwoort.
En vreest my met hert en verstande/
Ja oock een yvraen van mijn wet.

6. Och sprack de Satan/ dat 's geen wonder/
Ghy zegent hem dus in 't besonder/
Met overvloedt en groote macht/
Maer tast hem aen/ hy sal u vloecken:
d' Arabers vielen uyt haer hoecken/
En hebben Jobs volck om-gebracht.

7. d' Een bood' op d'ander/ quam geronnen/
En sprack/ wat isser quaed gesponnen?
De blixem schaterd' uyt de lucht/
En heeft u Herders en u schapen/
Tot stof vergruyst/ en ick/ o wapen!
Kom hier alleen/ en ben 't ontvlucht.

8. Terwijl noch dees den ramp vertelde/
Quam d' ander/ en sprack/ uyt ten velde/
Zijn al u Kemels wegh gevoert:
U knechten/ door Chaldeen/ geslagen/
Ick kom alleen de boodtschap dragen.
Noch bleef dees Man/ als onberoert.

9. Stracks volghd een ander Boo daer neben/
En sprack/ u kinders zijn gebleben/
Terwijl sy waren in 't bancket:
Door storm en vlam zijn sy bedorven/
Ick ren te post. Dus hier op let.

10. Doe scheurde Job sijn hoofd en kleeden/
En viel ter aerden/ met gebeden/
En sprack. Naeckt quam ick eerst in 't licht.
Mijn moeder bracht my naeckt in 't leven/
Naeckt word' ick 't aerdrijck weer gegeven.
Ick sta voor 's Heeren aengesicht.

11. Is niet mijn Haef van Godt gekomen?
Wie anders heeft die weer genomen?
De Naem des Heeren zy gelooft.
In allen heeft Iob niet gesondight.
„ O wel hem! die Godts lof verkondight?
„ 't Zy wat hem Godt sendt over 't hooft.

[f] Job hadde 7000. Schapen, 3000. Kemels, 500. Jock-Ossen, 500. Ezelinnen, ende veel gesint, drie Soonen en seven Dochteren.

Ionas Vlucht.

Stemme: 116. Psalm, Ick heb den Heer lief.

Ionas 1.

OP Jonas op/ en stracks na Ninive:
Want hare sond klimt door de vochte wolcken/
En stinckt voor my/ een schand-bleck voor de volken/
Volvoert u last en maeckt u stracks geree.

2. Hy weeck na Jopp' en gaf sich in een Schip/
Help Godt! wat gaen hier grouwelijcke golven:
Elck kreet van anghst/ als in de Zee bedolven/
Men pompt en roept/ door barningh en door klip.

3. Elck riep sijn Godt. De ballast over boort.
Maer geen gesmeeck de baren kost bewegen/
Een yder woeld' en kreet en was verlegen/
Maer Jonas ronckt' / al of hy was gesmoort.

 4. De

4. De Schipper riep/ wel! is 't nu slapens tijdt!
Wy kampem vast met doodt en met het leven/
Aenbid u Godt/ of die ons hulp wou geven/
't Lot d' ander kreet/ dat scheyd' ons dese strijdt.

5. Dat stomme lot/ treft Ionas op het hooft:
Wel vragen sy/ wat volck of wat geslachte?
Wie zy dy doch? Een Jood/ die Godt almachtigh/ Ionas.
Van herten vrees/ die ben ick/ my gelooft.

6. De schrick beknelt de herten van matroos/
Wanneer hy sprack/ hy ware Godt ontvloden:
Werpt my in Zee/ en staet niet als de bloden/
Want die sal stracks getempt zijn/ voor een poos.

7. De noodt breeckt wet. De storm raest even seer/
En Ionas wort geworpen in de baren:
Sy smeecken Godt/ die als bestorven waren/
Dat deses doodt haer strecken mocht tot leer.

8. Gelijck een Henghst in sijnen ren' gestut/
Bedaert sich Zee/ en 't willen van de winden:
Godt sendt een Visch of die hem sou verslinden/
Maer hy bestiert/ dit werck tot Ionas nut.

9. Hier swerf de Man/ door Zee/ vol anghst en smert/
Doch in 't gedrocht beweent hy sijne sonden/
Hy smeeckt en kermt/ als eene die gebonden/
In 's Hellen kaeck/ benauwt/ geklupstert wert.

„ 10. Wie Godt ontvlucht/ die wort sijn hand gewaer/
„ En hy gevoelt de roede van sijn tooren:
„ Doch hy laet noyt den Sondaer gantsch verlooren/
„ Maer toont sijn gunst/ in nood en in gevaer.

Gebed

Gebedt *Ionæ* in den Walvisch.

Stemme: Lof-sangh Simeonis. Of/ Mariæ. Of/ het was een Ionger Heldt. Of/ O Diamanten trouw.

IN anghst en bittre smert/
Bedwelmt in ziel en hert/
Doen smeeckt' ick Godt den Heere:
Jae uyt der Hellen grondt/
Ick stracks verlichtingh vondt/
Nae 't voorschrift van sijn leere.

2. Ghy wierpt my in de Zee/
Van d' een tot d' ander ree:
Omlegert van de golven:
Ick sprack/ nu sie ick Heer/
U aengesicht niet meer/
Maer blijf hier gantsch bedolven.

3. Sal ick oyt weer bespien/
En uwen Tempel sien?
Om dat u water-baren/
Jae d' afgrond self mijn hoofd/
Verwerden/ dat verdooft/
Swoorf schricklijck in gebaren.

4. Tot aen der rotsen grondt/
Ick my omcingelt vont/
Met mos en wier omgooten:
Eylaes wat droevigh wee:
Jae 't aerdrijck had my mee/
Met grendels afgesloten.

5. Maer uyt al dese noodt/
En midden uyt den doodt/
Hebt ghy my Heer! getogen:
Want wijl mijn ziel versmacht/
En ick/ Heer/ op u dacht/
Doen toondy u vermogen.

6. 't Gebedt uyt reyner toon/
Klom stracks voor uwen throon/
En ghy tooghd' u genade:
Maer die in ydelheen/
Haer tijdt en lust besteen/
Die keeren sich ten quade.

7. Doch ick wil 't offer vyer/
Ontsteecken door mijn lier/
Den Lof-sangh mijner snaren:
En doen geloften standt/
Want heyl daelt van u handt/
Die my wel sal bewaren.

BOETE
Van
NINIVE.

Stemme: 129. Psalm; Van der Ieught aen.

WEl wat is dit? komt Jonas weer te landt?
Wel moet een visch op Godts bevelen passen?
Wel moet dit beest hem spouwen weer aen strandt?
En swerven om door lisch en water-plassen?

2. Noodt let op 't kruys. Hy gaet door Godes last/
Nae Ninive en dreyght haer sijnen tooren/
En dat dees stadt is aen Godts roede vast/
Als die ser korts tot puyn en asch sou smooren.

3. Help Godt! wat wee en over naer gekrijt/
Door dringht de locht van al dit bange karmen/
De Hemel schier van al dit suchten splijt/
De moeder weent/ eylaey en och armen.

4. De Koningh self sijn purper en sijn staf/
Ter zyden stelt/ en weygert elck sijn ooren/

Hy

Hy sit in d' asch in kanifas en kaf/
Hy smeeckt en bidt en siddert voor Godts tooren.

5. Het strengh gebodt des Koninckx elck beknelt/
Dat Mensch en Vee sich most van noodtuft speenen:
Dit scherpe swaerdt' den stoutsteen neder-velt/
Daer was geen stem als jammer ende weenen.

6. Hy stampt' elck in/ door vasten en gebeen/
Dat Godes straf was door berouw te breecken:
Dat yders hert vol Goddelijcke re'en/
Most om genae/ met ernst en yver smeecken.

7. Ontsluyt daerom Heer u barmhertigheyt:
Omschijnt ons met den glants van u genade:
Ghy hoort hoe 't vee loeyt/ en de Mensche schreyt/
Hoe dat sich elck kan in sijn tranen baden.

8. Ons kinderkens/ u arme schaepjes siet/
Wat bangh gesteen barst uyt haer bleecke lippen?
Sy geeuwen vast en jamren in 't verdriet/
Soo ghy niet helpt/ wie kan 't gevaer ontslippen?

6. Siet aen ons smert/ siet aen ons swack geloof/
Vergeef ons Heer der missedaed en sonden/
Dat krancke riedt / noch 't glimmend' wieckjen doof/
Maer laet genae en zegen zijn bevonden.

10. De Heere die dit swack geloof sagh aen/
Ontsloot den schat en volheydt der genade:
„ Verbrack sijn roe. O Sondaer belaen!
„ Godt sal u swack geloof oock niet versmaden.

Leest de Hostorie van *Ionas* in mijnen Straf-prediker. Oock het Liedeken; *Wildy nu de* Jonas *weten, waerom dat de Werrelt raest*, Soeckt Bellerophon. *Fol.* 48.

Beklagh

IONAS

Beklagh van *Ionas* over 't onder-gaen van *Ninive*.

Stemme: 100. Psal. Ghy Volckeren, &c. Of/ Christe ghy die zijt dagh en licht. Of/ Onse Vader in Hemel-rijck, Drie versen voor twee gesongen.

NU sit ick hier en kijck vast toe/
En ben schier van dit wachten moe/
Waer toe dient Heer dat gy vertreckt/
Het schijnt ghy met mijn preecken geckt.

2. Ick kend u goedtheydt en u trouw/
En dat u 't quaedt haest rouwen sou.
De doodt is my nu geen verdriet/
En daerom acht ick 't leven niet.

3. Wel Iona sprack Godt! zy dy gram?
Stracks hy sijn wegh ten Oosten nam/
Daer hy sigh verghd' in eene tent/
Tot hy de Stadt sou sien geschende.

4. De Heere schiep een breede tack/
Die hem beschaduwd' onder 't dack/
Soo dat hy scheen hier door verheughd/
En schept' in 't hert een nieuwe vreughd.

5. De vreughd' eylaes! nam ras een endt/
Een worm had desen boom geschent/
De Sonne met haer heet geflick/
Die prangd' hem yder oogenblick.

6. Hier was 't al weder in den windt/
En sey/ wat ben ick menschen kindt?
Het sterven my doch voor gewis/
Veel soeter als dit leven is.

7. Hy gingh vast in sijn gramschap voort/
Dies Godt hem strafte/ door sijn woordt:

En

En sey/ hy hadt aen dese plant/
Gestreecken noyt vermoeyde handt.

8. Ick toon u slechts/ hoe d' ydle lust/
Al schijntse schoon/ stracks wort geblust.
En hoe dees plant'/ die u verheughd/
Dus teer is in haer meeste vreughd.

9. Dat oock dees menschen leven broos/
Is als een schoon' ontloocken Roos:
Wiens bladers zijn terstondt verlept/
Wanneer men slechts dat Roosjen rept.

10. Dat wellust/ hoe schoon datse schijnt/
Soo ras als dese plant verdwijnt:
Dat oock de pracht en hooge staet/
Veel rasser als een bloem vergaet.

11. Jae dat oock self u aerdtsche Hut/
Al staetse frisch haest krijght een dut/
En dat de mensch sijn eel gemoedt/
Moet cieren met een beter goedt.

12. Sou ick dan die dit jamren hoor/
Niet luystren met eens Vaders oor?
Ick die den mensche streel en smeeck/
En steets hem mijn genade preeck?

13. Op dat hy van de snoode baen/
Sou op mijn heyl'ge paden gaen/
En vallen met een droef genoedt
Verslagen sijnen Godt te voet?

14. Sou ick dees treffelijcke stadt/
Tot puyn en assche maecken plat?
En duysenden soo mensch als vee
Verdelgen/ en haer kinders mee?

15. O neen/ eens Vaders herte breeckt/
Als 't kindt hem om genade smeeckt:
„ Dies wil ick oock seer goedertier/
„ Mijn geessel werpen in het vyer.

Daniel

Daniel, uyt haet en nijdt, in den kuyl der Leeuwen geworpen, *Daniel* 6. *Cap.*

Stemme: 6. Psalm, Wilt my niet straffen.

Of/ Schoon lief wilt my troost geven.
Of/ Het Maentjen schijnt soo helder.

SChoon Daniel verheven/
Was uyt een edel leven/
En tot een Vorst geset/
Soo kost men niet gedogen/
Dat hy voor Godes oogen/
Betrachte 's Heeren wet.

2. Men stoockt op 's Koninghs ooren/
Die een bevel gaf vooren/
Op strenge ongenae:
Dat wie niet sijn gebeden/ *
Alleen den Koning dede/
Verviel in 's levens schae.

* Men most 30. daghen den Koning alleen aenbidden.

3. Godts waerheydt wou niet schrancken:
Maer Daniel bleef Godt dancken/
En acht geens menschen bondt:
Hy past op geen beveelen/
Om soo Godts eer te steelen/
Als zijnd' op Godt gegront.

4. Hier was nu stof gebooren/
Dies wierp men hem vol tooren/
Stracks in der Leeuwen kuyl:
Godts Engel hem bewaerde/
Die sijnen dienaer spaerde/
En breydeld' hare muyl.

5. De koningh nu verlegen/
Kost spijs noch slaep bewegen/
Want 't hert was heel ontstelt:
Dies gingh hy 's morgens heene/

DA NIE L

...m Daniel te beweenen:
...aer dees/ stont als een Heldt.

6. Heeft Godt u willen sparen? Koningh Darius.
Godt gun u vele jaren/ Daniel.
Heer Koningh/ en veel vree:
Godts Engel kost de kaecken/
Der Leeuwen/ lieflijck maecken:
En als een Lam gedwee.

7. Godt keurt voor goet mijn leven.
'k Heb Koningh niet bedreven/
Datvoor u straf baer zy:
Stracks wierd' hy uyt-getogen/
En frisch voor yders oogen:
Dies was de Koningh bly.

8. De gravers deser kuyle/
Wierpm' in der Leeuwem muyle/
Met wijven en gesin:
Die deerlijck stracks verslonden/
Het snoode loon bevonden/
Van 't schandelijck gewin.

9. Doen liet de Koningh weten/
Aen sijne Rijcks geseten/
Dat yder nu voortaen/
Sou Daniels Godt eeren/
Als Koninck aller Heeren/
Wiens Rijck sou eeuwigh staen.

...deeringe van Tobias aen sijnen Soone.

Tob. 4.

Stemme: Tobias tot sterven genegen.

TObias siend' op Godes zegen/
Begost sijn dood nu t' overwegen/

Dies hy/ gantsch vry/
Om sulcks te toonen/ riep sijnen soone.

2. Mijn kind/ seyd hy/ wanneer ick sterve/
Soo laet mijn lichaem 't aerdrijck erven/
In noodt/ hoe groot/
Wilt met verneeren/ u moeder eeren.

3. Bedroeftse noyt in uwe dagen/
Want sy heeft smert om u gedragen/
En doet/ haer goed/
Wilt haer beminnen/ met hert en sinnen.

4. Wanneerse is van hier gescheyden/
Wilt nessens my haer graf bereyden/
En hout/ vertrouwt/
In vreughd of nooden/ al Gods geboden.

5. Wacht u voor sonden en gebreecken/
En wandelt recht/ mijt snoode treecken/
Dan sal 't/ hoe 't valt/
Sich altijdt voegen/ nae u genoegen.

6. Wilt altijdt milde aelmoes plegen/
Is 't weynigh/ 't is aen 't hert gelegen/
Is 't veel/ 't is eel/
En hebt met armen/ altijdt ontfarmen.

7. Wacht u van hoerery/ wilt trouwen/
En neemt uyt uwe stam een Vrouwe.
Mijn kind/ bemint/
De stem' uws moeders/ en eert u broeders.

8. Weest prachtigh stout/ noch op-geblasen/
Want hoovaerdye past den dwasen/
Wilt Soon/ het loon/
Die voor u wrachten/ niet doen vernachten.

9. Let op u self en al u wercken/
En wilt op uwen omgangh mercken/

Veracht/

Veracht / 't geſlacht/
Der over-ſtouten/ en droncken bouten.

10. Wilt brood den hongrigen verſtrecken/
En naeckten met u kleeders decken/
't Bedroogh/ noyt oogh
Die aelmoes pleeghde / en 't hert beweeghde.

11. Looft God en bid dat al u wegen
Steets tot den goede zijn genegen/
Goe raed/ beſtaet/
Dus wilt mijn reden/ in 't herte ſmeden.

Naevolginghe van 't Ghebedt *Manaſſis* Koninghs in Juda, als hy te Babel ſat gevangen.

Stemme : *Mijn Harp bekleet met rouwe.*

GOd Abrahams, God der Vad'ren/
Onſe toeverlaet:
Die uyt uwe volheydts adren/
Alles ſchiep in maet:
Die den Hemel en het aerdrijck/
En de ruyme Zee/
Tot eer/ van u Naem ſoo ſchricklijck/
Vaſt bezeegh'len dee.

2. Yder moet u macht wel vreeſen/
Want u toorn is ſwaer:
Onverdraeghlijck is u weſen/
Voor u ſtout ſondaer.
Maer Heer! u barmhertigheden/
Strecken breedt en wijt:
Jae van eeu tot eeuwigheden/
Ghy barmhertigh zijt.

3. Ock langhmoedigh en genadigh/
En die noo' kaſtijt/

Zijt ghy Godt/ en oock weldadigh/
Die sijn sond belijt:
Sy gaen 't sand aen Zee te boven/
En van pijn gebuckt:
En in kluysters gantsch verschoven/
Ben ick slaefs gedruckt.

4. Ick heb uwen toorn ontsteecken/
En veel quaets verweckt/
Heer wilt doch u gramschap breecken/
En my troost verstreckt.
'k Wil de knie mijns herten buygen/
Heer ick heb misdaen!
Ick wil u mijn sond betuygen/
Want ick ben belaen.

5. Heere Godt zijt my genadigh/
My genadigh zijt/
Ick bely en biecht misdadigh/
Mijner sonden strijdt.
Heer ick sal in tranen baden/
En met rouw en boet/
Lijf en ziel in u versaden/
Ach u straf versoet.

6. Dan sal ick met mondt en herten/
Prijsen uwen Lof:
Dat ghy my uyt ramp en smerten/
Geeft te roemen stof:
'k Sal u dan mijn leven prijsen/
Voor u goedigheydt:
's Hemels heir sal 't lof bewijsen/
In der eeuwigheydt.

[D]e drie Kamerlingen des Koninghs Darij, *versienden dese drie vragen, om in sijne gunste te geraecken, wie van dryen de sterckste was, de* Wijn, *de* Roningh *of de* Vrouwen? *maer de* Waerheyd *hiel de overhandt: Waer door de laetste des Koninghs gunste verwierf.* 3 Esdræ 3. *en* 4. Capit.

[K]an ghesongen werden: *Yets moet ick u Laura vragen.*

1. Sprack. *Van den Wijn.*

Wijn wat hebdy groote krachten/
Over die u niet wil achten/
Ghy berooft dat eel verstant:
Ghy maeckt Koningen tot slaven/
Arme/ Rijcke/ Vorsten/ Graven/
Datse vliegen van u handt.
2. Ghy maeckt sorgeloos en luchtigh/
Dat een yder dwaes en kluchtigh/
Niemandt aen sijn plicht gedenckt/
Watse doen dat wanens' eerlijck/
Daer 't nochtans is valsch en deerlijck/
Als ghy volle kroesen schenckt.
3. Liefd' en vrientschap wort vergeten/
Broederlijcke trouw versmeten.
Jae als sy in dolheydt raest/
Treckt sy 't swaerdt uyt om vernielen/
Om te moorden d' arme zielen/
En maeckt yder mensch verbaest.
4. Als men dan dus gantsch bekroosen/
Vol en dol sich gaet verpoosen/
En van slaep is overrast:
Weet men niet van sijn bedrijven.
En dus schent men ziel en lijven/
Als men is van wijn vermast.

De tweede sprack van den *Koningh.*

Stemme: Yets moet ick u Laura vragen.

SYn dit niet wel groote Heeren/
Die daer Landt en Zee regeeren/
En bestieren 't over al?
Swaeyt de Koningh slecht sijn scepter/
Vorst noch Onderdaen sich repter/
Of hun naeckt een droeve val.
2. Wil de Koningh op ten strijde/
Moet een yder dit niet lijden/
Moet hy niet meed' op den tocht?
Wil hy roovens/ bergen/ slechten/
Wil hy blaeck'ren/ moorden/ vechten/
Wort sijn wenck niet stracks volbrocht?
3. Wint men 't roof/ 't is voor den Heere.
Schot en lot is sijn vermeeren/
Seyt hy moort/ soo moort men vast/
Seyt hy slaet/ verjaeght/ velt onder/
Seyt hy bouwt/ en plant; 't is wonder/
Hoe elck op sijn woorden past.
4. Hy gaet breeten/ suypen/ swelgen/
Slapen/ roncken. Wie wilt belgen?
Sijn Trauwanten staen daerom:
Niemandt derfter kicken/ reppen/
Noch eens haren asem scheppen.
Dit is 't machtigh Koninghdom?

De derde sprack van de *Vrouwen* en van de *Waerdeydt.*

Stemme: Yets moet ick u Laura vragen.

NIet de wijn/ noch oock de Koningh/
Bralt in sijn gewelfde wooningh/
Maer de Vrouwen hebben kracht:
Komt niet yder van de Vrouwen/
Die de Kroon of Landen bouwen?
Elck wort van haer voortgebracht.

2. Sy

2. Sy weeft yder een de kleeden/
Om te decken hare leden:
Sy geeft yder mensch sijn eer:
Sonder haer mach niemandt leven.
Vrouwtjes moet men d' eere geven/
Sy zijn aller mannen Heer.

3. Siet men goudt of silvre schijven:
Peerlen/ schatten/ laet men drijven;
Siet met slechts een schoone Vrouw/
Stracks vergaept men sich aen 't wesen/
Hier door wort de Vrouw geprezen/
Schoon sy menigh brenght in rouw.

4. Vader/ Moeder/ Landt en Have/
Laet men varen/ en als slaven/
Tijt men met haer op de been.
Ja men waeght sijn lijf en leven:
Is de Vrouw dan niet verheven/
Dat sy heerscht oock boven reen?

5. 't Swaert dat gort men op sijn zijde/
Om te moorden/ steelen/ strijden/
En men sweeft op Zee en Landt:
En met buydt en roof geladen/
Kan sy in de roof kens baden/
Ja brenght menigh om 't verstandt.

6. 'k Sag * Apame by den Koning/ * Een van des Koninghs By-wij-ven.
Sittend' in sijn troon en wooningh/
Dien sy nam de Kroon van 't hooft:
Sloegh hem noch aen sijne wange/
Keeck sy fuyr/ soo was hy bange.
Dus was hy van breyn berooft.

7. Lachte sy/ soo was hy blijde/
Pruylde sy/ hy smeeckt' en vrijde/
Tot hy weer haer vriendtschap wan.
Dus kan Vrouwe kracht de Kroonen/
Hoe ontsachlijck/ bleyen/ hoonen/
Heerschen over wijn en man.

Dit uyt-ghesproken hebbende, en de Koningh en Vorsten malkanderen aen-siende, sprack hy voorts van de kracht der Waerheyt.

Stemme: *Si tanto gratiosa*. Of/ O schoonste Personagie.

Hoe heerlijck is de Aerde/
Hoe hoogh de Hemel en haer silvre Sterren?
Ey van wat grooter waerde:
Der Sonnen loop die dagelijcks van verre/
Door 's Hemels tent/ de Locht door rent/
En schiet sijn gulde stralen?
Wie sal dees wercken/ O groote Godt niet mercken/
En verhalen?

2. O waerheydt! Hemels waerheydt!
Ghy sweeft in glans verr' boven alle dingen:
De Aerde roemt u klaerheydt/
De Hemel looft en prijst u sonderlinge.
Een yder beest/ jae watter leeft/
Moet uwe roem vertolcken/
Ghy richt in vreden/ en schift nae recht en reden/
Alle volcken.

3. De Koningh/ wijn en Vrouwen/
Doen onrecht/ en daer sullen s' oock in sterven:
Geen mensch mach haer betrouwen/
Sy sullen in haer onrecht heel verderven.
De waerheydt blijft/ die vast beklijft/
Van eeuw tot eeuwigheden.
Want sy sal bloeyen/ en steets in voorspoet groeyen/
Hier beneden.

4. Sy past op arm noch rijcken/
Draeght gunst noch sy/ hoe machtigh of verschoven/
Sy wil voor niemandt wijcken/
Haer oordeel is van kracht en drijft steets boven/
In heerlijckheydt/ in eeuwigheydt/
Geweldigh van vermogen:

Want

[..]t uyt haer lippen/ komt gene valscheydt glippen/
Noch geen logen.
Lof zy den Godt der waerheydt!
[..] yder een/ u glans moet stadigh schijnen.
O hoogh verheven klaerheydt!
[..]eerlijckheyt/ u Rijck sal noyt verdwijnen.
[..] uwe deughd/ elck mensch verheughd:
Groot! groot! groot is de waerheydt!
[..] met haer schichten/ sal boven al uyt-lichten/
Door haer klaerheyt.

Machabeorum 6.

Wreetheydt *Antiochi* over de Joden.

Stemme: Wat baet der Nyders argelist.

ANtiochus de wree Tyran/
Die door sijn bloedige geboden:
De stadt Jerusalem verwan/
En martelde de arme Joden/
Om Godes wetten af te staen
En d' Heydensche weer aen te gaen.

2. Hy roofde Tempel en 't cieraet/
Ontwijd' haer Feest en Heyligheden:
Met brassen/ ontucht/ overdaet/
Heeft hy haer Godsdienst gantsch vertreden:
Ontstack verboden Offer-vyer/
Met Goddeloos en vuyl getier.

3. Wie Baccho niet van eyloofs blaen/
Een kranslijn wou ter eeren dragen/
Noch sijn geloof niet af wou gaen/
Most dulden doodt en wreede plagen.
Twee Sonen vast aen 's Moeders speen/
Verplet men van de muren heen.

4. Doch Eleazar wel bedaeght/
Een Priester schoon en seer eerwaerdigh:
Die wierd' oock door geweldt geplaeght/
Doch droegh sich mannelijck en vaerdigh:

Hy sprack/ dat doodt noch strengh geset/
Hem scheyden sou van Godes wet.
5. Mijn ouderdom noch grijse hooft/
Dat dult geen huychely noch vreese/
Veel liever my het leven rooft/
Eer ick daer van soud oorsaeck wesen:
Schoon ick ontweeck dees aerdtsche schand/
Al waer ick ben is Godes handt.
6. Dies wil ick/ als een witte Swaen/
Mijn lijf ten offer vrolijck geven:
O Jeughd! laet dit u zijn een baen/
Een spoore tot veel beter leven:
Op dat ghy in Godts wet gegrondt/
Volstandigh blijft met ziel en mondt.
7. Wanneer hy nu ter slacht-banck gingh/
En siende Beul en doodt voor oogen:
(Wat is 't geloof een wonder dingh!)
Riep hy/ O Godt! van groot vermogen/
Wild' ick u wet en woord versmaen/
Ick waer dees doodt seer licht ontgaen.
8. Maer/ nae de ziel/ dees straf is soet/
En wat ick om sijn woordt moet lijden:
Ick ben getroost en wel gemoedt/
Ick sal my in mijn Godt verblijden:
En dus betuyghd' hy/ in sijn noodt/
Dat Godt sijn troost was in den doodt.

---

2 *Machabeorum* 7.

Van de seven Broeders die voor hares Moeders oogen wierden gedoodt.

Stemme: Wat baet der Nijders argelist.

HOe kan dat teere Moeders hert/
Dees jammer en dees pijn gedogen/
Dat sy den doodt en nare smert/
Van seven Sonen siet voor oogen!

Die sy noch in den doodt versterckt.
Siet wat een vast geloof al werckt!
2. Sy wierden vast geprangt/ geboeyt/
Gemartelt en seer fel geslagen:
Op dat Godts wet/ dus uyt-geroeyt/
Sy sich als Heydens souden dragen:
Of anders dat 's in 't vyer gebra'en/
Niet souden 's Koninckx toorn ontgaen.
3. Sy bleven vast aen Godes woordt/
En weygrigh Verckens vleesch te eten:
Dies bracht men hun ter straffe voort/
Maer sy met een oprecht geweten/
En wilden noch om doodt noch pijn/
Meyn-eedigh aen Godts wetten zijn.
4. d' Een wierd' nae d' ander voort-gebracht/
De le'en gekapt en af-gesneden:
Maer Beul noch wreedtheyt hadder kracht/
Om dooden haer Godtsdienstigheden:
Soo datter ses in haer gesicht/
Door vlam vernielt/ zijn heen gericht.
5. Antiochus, der wreedtheydt sat/
Den jonghsten Soon socht t' over-reden/
Op dat hy sijn geloof af trat/
En smeicheld' hem door soete beeden.
Maer 's moeders innighlijck opset/
Die vestighd' hem in Godes wet.
6. Sy sprack/ ben ick u moeder niet/
Die u ter wereldt heb gedragen?
Gebaert/ in lijden en verdriet/
Ontsiet daerom geen wreede plagen:
Dit leven dat u Godt eerst gaf/
Sal hy verwecken uyt het graf.
7. Dus vrees daerom noch vyer noch swaerd/
Want Godt sal u genaedigh weesen:
Wy zijn gemaeckt van stof en aert/
Godt sal ons van den doodt genesen:
De Jonghlingh riep/ in Godt gerust/
Treet aen/ en boet u wreede lust.
8. De straffen die Godt hier gehenght/

Die

Die lijden wy om onse sonden/
Schoon ghy 't onnoosel bloedt dus plenght/
Ghy wort weer in Godes toorn verslonden.
Tyran! Tyran! Godt sal u slaen/
Ghy sult sijn geessel niet ontgaen.
9. Dies swol Antiochus van spijt/
Bracht Soon en Moeder stracks om 't leven/
Alleen uyt bittre haet en nijdt:
Maer sy door Godes Geest gedreven/
Bes weecken noch in noodt of smert/
Maer loofden Godt uyt ziel en hert.

Siet hier van de Musijck-Noten in Lust tot Wijsheyt
Indien de Rijckdom maeckt gerust.

Lof-gesangen,

Uyt het nieuwe Testament.

De gheboorte Iesu Christi, Lucæ 2. Capittel.

Stemme: 103. Psalm, Mijn ziele wilt, &c.

De werreldt van Augusto was beschreven/
Dat yder in sijn stadt sou schattingh geven:
Dies Ioseph trock van Nazareth, en voort:
Na Bethlehem, alsoo hy was gesprooten/
Uyt Davids stam en adelijcke looten:
Om te voldoen sijn plicht en 's Keysers woordt.
2. Hy nam met sich zijn Vrouw/ de ondertrouwde/
Maria, die bevrucht/ en baren soude/
(Want haer tijdt die quam nu op ter handt:)
Sy baerden daer haer' eerst-gebooren Soone/
En leyd' hem stracks in windels en ten toone
In eene Kreb'/ want sy geen plaetse vant.
3. De Herbergh was beset en geen plaets open/
Dies most sy wel/ uyt noodt/ ter stal in-loopen/
Om heuselijck haer schuylen uyt den drangh.
De Herders die haer kudd' by nachte hoeden/

En

En geenes weeghs/ dit wonder-werck vermoeden/
Die waren door 't gesicht te wonder bangh.
4. Een Engel Godts/ die quam sich daer vertogen/
In heerlijckheydt en klaerheydt voor haer oogen/
En sprack tot hun/ weest hertigh niet bedeest.
Ick segh u aen een overblijde mare/
Die over-komen sal der volckren schare/
Dies zijt verheught uyt ziel en in den Geest.
5. Want heden is u salighept gebooren/
U Heyland langh van Gode uitverkooren/
Die Christus Heer! leit nu in Davids stadt.
Dit teecken is 't: Ghy sult hem sien om-wonden/
In eene kreb' in doecken slecht bebonden.
Wel saligh is hy/ die dit wonder vat.
6. Straks quam een glans/ een rey van Hemels boden/
Met Lof-gesangh/ die yder quamen nooden:
En songen eere zy u hooge Godt!
Vreed' op der aerd'/ de wensch van uwe dagen/
In allen menschen een goet wel behagen.
Want ghy verkrijght hier een hooghwaerdigh lot.
7. Na dat nu 't heyr der Englen was verdweenen/
De Herders stracks te Bethlehem verscheenen/
Om sien de blijdtschap hun geopenbaert;
Daer vonden sy Mary' en Joseph beyde,
En 't Kindelijn dat in der Kribben leyde.
De waerheydt self van 't geen hun was verklaert.
8. De vreughd was groot/ sy kost niet zijn verhoolen/
Sy vreyden 't uyt/ waer 't mooghlijck/ tot te Poolen;
Al 't geen van hun gehoort was en gesien:
Waer over elck was in de ziel verwondert/
Als van een saeck/ die uyt den Hemel dondert.
Dat Godt dit heyl/ voor yder/ liet geschien.
9. Maria hiel dit alles in gedachten/
Sy loofde Godt uyt ziel en al haer krachten/
Die 't overweeghd' in stille needrighept.
De Herders nu in alle vreughd ontbonden/
De' en over al des Heeren lof verkonden/
En presen Israels Godt van eeuwighept.

Lof-Gesangh.

Over de gheboorte onses Heeren *Iesu Christi.*

Stemme: Ach treurt nu mijn bedroefde Schaepjens.
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

Hef op o ziel wilt vreughd verwecken/
Wilt uwe stem ten Hemel strecken/
Hef op u hert! en staer om hoogh/
En schouw met een aendach-tigh oogh/
En sie den Koningh/ Die soo leyt veracht/
Zijn slechte wooningh/ Doch seer hoogh geacht/
Vol God-delijcke macht.

2. Hy heeft geen hof/ daer hy mach schuylen/
By 't Vee daer leyt hy in den stal:
Hy wijckt voor Prins noch trotse suylen/
Syn heerschappy streckt over al:
Gaet met gebeden/
En soeckt uwen Heer/
Schoon hy vertreden/ hier nu leyt te neer/
Hem komt de hooghste eer.

3. Hy komt tot ons op 't aerdrijck dalen/
Op dat hy ons verlossen sou:
Dus wilt niet op sijn armoe smalen/

Doch nedrigheydt van dees Jonckvrouw:
Aensiet dit wonder/
En 't Goddelijck beleyt/
Dat in 't besonder/ Godes Majesteyt/
De volck'ren heeft bereyt/

4. Het woordt is vleesch/ 't is nu gebooren:
Het woordt neemt onse swackheydt aen:
Het soeckt den mensch die nu verlooren/
Als schaepen sonder Herder gaen:
Doch sonder sonde/
Is hy ons gelijck:
Die onse wonden/ van het sondigh slijck/
Sal suyren eeuwighlijck.

5. Dees isset daer van Godts Propheten/
En soo veel eeuwen was voorseyt:
Diens sterr' in 't Oosten was geseten/
Daer hy de wijs' heeft toe-geleyt/
Dien d' Englen songen/
Soo verheven sangh/
Daer d' Herders sprongen/ tot des Heeren danck
Dat in den Hemel klanck.

6. Dit is de Leeuw' uyt Judas stamme/
Die Held en 't langh-beloofde Zaet:
Hoe dat de Joden sich vergrammen/
Messias is hy. Wonder-Raet.
Daer is geen meerder/
Hoe dat men oock veyt/
En die ons eerder/ in het leven leyt/
Hy leeft in der eeuwigheydt.

,, 7. Immanuel! wilt ons geleyden/
,, Na Bethlem in u eeuwigh Rijk:
,, En 's Hemels Manna daer bereyden/
,, Dat wy u loven al gelijck.
,, Dus volght sijn wegen/
,, En sijn heyl'ge stem:
,, Koemt doch sijn zege/ ende lof-singht hem/
,, In 't nieuw Ierusalem.

Ter eeren de Geboorte *Iesu Christi.*

Stemme: *Dies est letitiæ.* Of/ De dagh die is so vreughderijck. Of/ Een Kindelijn soo lovelijck.

't IS een dagh van vrolijckheydt/
Laet ons Godt nu loven:
Hier komt onse saligheydt:
Door Godts macht van boven:
Dit 's een Kindt, en oock een Soon,
Die Herodes socht te doon:
Uyt vrees van sijn Rijcken/
Dit is ons Immanuel!
Stercke Kracht, en Israel,
Waer is sijns gelijcke?

2. Weest welkom/ O Godes Soon!
Lieve Hosianna!
Hier daer daelt uyt 's Vaders Throon/
Onses levens Manna!
O ghy Heylandt, Vorst en Heldt!
Ons tot Heer en Troost gestelt/
Om ons te verblijden/
O Son' der gerechtigheydt!
Davids Soon, in nedrigheydt/
Die voor ons wil lijden.

3. O ghy Hoecksteen! lieve Spruyt!
Wachter sonder slapen:
Bruygom van u lieve Bruydt!
Herder van u Schapen.
O ghy Heer der heerlijckheydt,
Godt gelooft in eeuwigheydt/
Engel der verbonden:
Wijsheyt Godts en Wonder-raedt,
Daer al onse hoop op staet/
Offer voor ons sonden.

4. O ghy Koningh groot van macht/
Bisschop onser zielen!
Schoon de werrelt u veracht/
Elck moet voor u knielen:

O Messi-

O Messias eeuwigh woordt!
Sleutel van des Hemels Poort!
Christus, Godts verkoren!
Jesus, van Godt ingewijt/
Voor de werreldt/ voor de tijdt/
Wilt ons doch verhooren.
5. O Lam Godes, sonder smet/
Dat daer lijdt geduldigh:
Dat voor ons sijn leven set/
Aen het kruys onschuldigh;
O verheven Majesteyt!
Ghy wilt niet als danckbaerheyt/
Voor uwe groote daden:
Neemt ons ziel en offer aen/
Dat wy niet in 't oordeel gaen/
Schenckt ons u genade.

Nieuwe-Jaers Gesangh.

Stemme: Weest wellekom Immanuel.

WEest wellekom/ o vrolick jaer!
Gekroont met een blijde maer/
Van soo verheven Koningh.
Die of hy schoon rust in den stal/
Sijn heerschappy streckt over al/
De hemel is sijn wooningh.
Daer hy/ soo wy/
Hem van binnen/ 't hert beminnen/
Ons sal geven:
Hier/ en namaels 't eeuwigh leven.
2. Nu is des hemels heyr verheught/
De vrome scheppen groote vreught/
Dat Christus is verscheenen:
Ons tranen zijn nu afgevaeght/
De doodt en sond' ons niet beklaeght/
Gelijck sy plach voor heenen:
Godts kracht/ Godts macht/
Heeft verbonden/ onse wonden/
En genesen.

Welkoom! moet dees Heylandt wesen.
3. Vernieuwt ons Heer door uwen Geest/
Dat wy doch u geboorten Feest:
Met innigheydt betrachten:
Vernieuwt ons wil/ verstant en sin/
En schepter nieuwe menschen in/
Die op u waerheydt achten:
Kom an/ maeckt dan/
Ons gemoeden/ tot u goeden/
Soo genegen:
Schenckt ons u genaed en zegen.
4. Dan sal ontspringen ziel en hert/
Dat wy dit Jaer verlost uyt smert/
Sacht in u krebbe rusten:
Wy sullen juychen O Godes Soon!
O groote Godt! in uwe throon!
O volheydt aller lusten!
U eer/ O Heer!
Hosianna! Hemels Manna/
Wy lof singhen:
Godt! O Schepper aller dingen.

De Musijck-Noten siet Lust tot Wijsheyt. *Weest Wellekoom Immanuel.*

De Wijse uyt Oosten, *Matth.* 2.

Stemme: Psal. 1. Die niet en gaet.

HOe knap en gauw*Herodes luystert toe/ *Ascalonita
Wat was hy bangh verslagen van gemoe/
Als hy verstont dat Iesus was gebooren/
Te Bethlehem: swol hy van spijt en tooren/
Doch hy bedeckt sijn gramschap door een tijdt/
Tot hy sich wreeckt' door in-gekropte nijdt.

2. De Wijs' uyt Oost nu zijnd' in Salems grondt/
Die vorschten na waer m' Isrels Koningh vondt:
Wiens Sterr' in 't Oost sy al hadden vernomen/
Die om t' aenbidden waren aen-gekomen/

Herode

Herodes stracks braeght der geleerden stem/
Die seyden 't most geschien te Bethlehem.

3. Want daer stont klaer/ dat in het Joodsche lant/
Dees Stadt niet van de kleenste was bekant:
En dat daer uyt de Leydts-man sou verschijnen/
Die Isrel sou beheerschen mette sijnen.
Dies riep hy stil de Wijse tot hem in/
Wanneer dees Sterr' genomen had begin?

4. Herodes sprack reyst nu na Bethlem heen/
En ondertast de waerheydt van dees re'en:
Als ick 't verstae/ sal ick eerbiedigh trecken/
En mijn gebedt oock tot dien Koningh strecken.
De Sterr' geleyt de wijsen op de tocht/
Die haer te saem gheluckigh over brocht.

5. Sy vorschen na en komen/ wel gesint/
Daer sy de Moeder vonden met het Kindt:
Sy bidden 't aen en offren hare gaven/
Goudt/ wieroock/ Mirrh' en kostelijcke haven/
En na dat sy met veel Godtsdienstigheen/
Haer plicht volvoert/ soo reysden sy weer heen.

6. Doch in den droom zijn sy van Godt gewekt/
Siet dat ghy na Herodem doch niet treckt:
Maer kiest voor hem nu onbekende paden/
Want hy slechts loert om 't Kindlijn te verraden.
Dus keerden sy/ geleyt door Godes handt/
Een ander wegh/ weer na haer Vaderlant.

„ 7. Herodes ghy met u moordadigh rot/
„ Vermooght doch niet te kampen tegens Godt:
„ Schoon of ghy soeckt 't onnoosel bloet te plengen/
„ Soo sal Godt hier u boosheyt noyt gehengen:
„ Gelooft wie sich aen desen prickel stoot/
„ Krijght hier de straf en naemaels hell' en doodt.

De Kinder-moordt te *Bethlehem* van Herodes *Ascalonita*.

Blijdtschap der Engelen over de onnoòsele Zielen.

Stemme: Quand jo miro le Rose.

Vyt Luca Marenzio.

WEl op ghy Cherubimen! en Rey van Seraphimen / Die altijdt voor Godts oogen, de blijdtschap doet vertogen: Komt stelt u heldre snaren / Na dese vreughd / der lieve Martelaren.

2. Beschouwt dees lieve Schaepjes/
Onnoosle soete Knaepjes/
Door Moorders hand geschonden/
Bebloet in hare wonden:
Maer 't zieltjen / eelste leven/
Dat wort by Godt / in eeuwicheydt verheven.

3. Beschouwt dees suyvre leden/
Geciert in witte kleeden/
Die onbemorst met sonden/
Maer reyn en klaer bevonden/
Verschijnen in Godts Tempel/
Verwellekomt / in sijn gewijde drempel.

4. U R

4. U Harpen en Tamboeren:
O Engeltjes! wilt roeren:
En met u lieve keeltjes/
Nabootsen 's Hemels Veeltjes/
En soo veel vreughd verwecken/
Dat u gesangh/ magh alles over strecken.

5. O Dwinghlandt! Kinder-moorder!
O schant-vleck! rust-verstoorder!
Vol zidderen anghst en beven:
Ons Koningh moet doch leven:
Hoe dat ghy moort de zielen/
Ons Koningh leeft/ die kondy niet vernielen.

6. Is opt in 's Hemels wooningh/
Verwellekomt eenigh Koningh:
Soo zijn dit sijne boden/
Dees liet Herodes dooden:
Uyt vreesen van sijn Rijcken:
Ons Koningh leeft/ en heerscht hier eeuwiglijcken.

„ 7. Wie tegen Godt wil kampen/
„ Wort overstulpt met rampen/
„ Sijn prickel is te krachtigh/
„ En sijne handt almachtigh:
„ Dus staeckt u moorderyen.
„ Ons Koningh leeft/ die suldy niet bedyen.

8. O Hemel Choor wilt krielen/
Vol blijdtschap om dees zielen/
Ontfanghtse met schalmeyen/
En met vergoode Reyen:
En singht Godt der Heyrscharen:
Godt Zebaoth/ dat hy sijn volck wil sparen.

Joannes de Voorlooper Christi, *Matth.* 3.

Stemme: Doet u ooghjes open.

'k HOort een stemme spreken / in de woestereny /
'k Hoor Joannes preken / Godts Ryck is na by /
Betert u van sonden / en betreet der deughden padt /
Wildy zijn ontbonden: hier in leyt u hooghste schat.
2. Dees stem is voor heenen / door Esias mondt /
Seyd' hy 't Volck verscheenen / dus bereyt terstont /
Al des Heeren wegen en maeckt sijne paden slecht /
Joannes quam ter degen / als een arm en sober knecht.
3. Elck quam aengeloopen / om in den Jordaen /
Sich te laten doopen / kennend' haer' misdaen /
En de Phariseen / met der Saduceen rot /
Zijn daer oock verscheenen tot Joannes hoon en spot.
4. Tot dees sprack hy moedigh / o ghy addren gebroet!
Wie waerschouwt u goedigh / voor Gods toorn verwoet?
Wilt dan vruchten dragen / die der boete waerdigh zijn /
Of verwacht de plagen / van Gods strenge quael en pijn.
5. Denck niet in u herte / wy zijn Abrams zaet /
Och dit sal u smerten / en vermeeren 't quaed:
Koemt niet als voor henen / op u Vader Abraham,
God kan uyt dees steenen / kinders wecken van dien stam.
6. De bijl is alreede aen den boom geleyt /
Draeght dan vruchtenmede / eer zy af-gemeyt /
Wort in 't vyer gesmeten / want wie geen goe vruchten draegt /
Pijnight zijn geweten / door een worm die eeuwigh knaeght.
7. Ick doop u met water / tot berou en boet /
Hy is na en stater / meer van macht en goet /
Dien ick niet ben waerdigh / dat ick sijnen schoenen draegh:
Dus bekeert u vaerdigh / of u overkomt de plaegh.
8. Dese sal u doopen / met sijn Geest en Vyer /
Want sijn hand staet open / en sijn wann' is hier /
Die sijn dorsch-vloer keeren / en sijn Tarw in schuyre doet /
Die 't kaf sal verteeren / met onblusschelijcke gloet.
„ 9. O Mensch dese reden / zijn oock u geseyt /
„ Dus bekeert u heden / nu dees Roeper schreyt / (woort /
„ Maeckt dan recht sijn paden / en volght Christum en sijn
„ Dat hy uyt genade / u geley na 's levens poort.

De Doop Christi, *Matth. 3.*

nme: 6 Psal. Of/ Fy schaemt u Brabant seere. Of/ Schoon
iet wilt my troost, &c. Of/ Ick prijs u saligh wesen.

Wie komt hier op-geresen/
So lieflijck in sijn wesen/
Van Galilea aen?
Iesus komt geloopen/ om sich te laten doopen/
t water de Iordaen.
Ioannes seer verslegen/
ond sich heel verlegen/
prack wat wonder dingh!
ick den doop bedienen/ 't waer best dat ick met eenen/
u den doop ontfingh.
Doch Christus sprack dees reden/
es weest te vreden/
ist ons hier na te spoen:
at al 't recht voltogen/ de waerheyt voor elcks oogen/
h hare vruchten doen.
Doen doopten hy den Heere/
cks saghmen daer van veere/
Hemels wijd gespan/
vree gordijnen spreyen/ en 's Hemels heyr vereyen/
't oogh van yder man.
De Hemel schoot haer stralen/
Geest quam op hem dalen/
ck een Duyfken s'weyt:
t heyligh hoofd omscheenen/ door 't Goddelijck vereenen/
ond' een Majesteyt.
Een stemme quam daer klincken
Hemel saghmen blincken/
schal vorst overluyt:
mijn wel lieve Soone, Die uyt des Vaders Troone/
van den Vader uyt.
7. Waer in ick heb behagen/
erste van de dagen,
acht sijn woord en Leer;
hoort na sijn geboden/ die u komt vriendlijck nooden/
uwen Godt en Heer.

De Versoeckinge Christi in de Woestijne, *Matth.* 4.

Stemme : *Era di Majo.*

CHristus gedreven/ en van den Heyl'gen Geest geleyt/
Om in sijn leven te toetsen sijne nedrigheydt/
Daer hy in de woestijn/moest 's duyvels schouspel zijn.
2. Na hy veel tijden/ en veertigh dagen had gevast/
In al sijn lijden/ soo was de honger hem een last/
Dies de versoecker quam/ en dus sijn reden nam.
3. Zijt ghy Godts Sone? seght dat dese steenen worden broodt.
Hy om te toonen dat hy noch sulcks niet had van nood'/
Sprack dat de mensch/ ja geen/ leeft van den brood' alleen.
4. Maer van Godts woorden / die dalen uyt sijn heyl'ge mondt:
Noyt my bekoorde/ u smeken uyt een valsche grondt:
Doen voerd hem 's duyvels swerck/ op tinne van de kerck.
5. Zijt ghy Gods Sone/ sey hy/ werpt u van boven neer/
Dit moet ghy toonen/ want hy sal d'Engelen dan weer/
Bevelen/ dat haer handt/ u voeten stel op 't landt.
6. Daer staet geschreven/ sey Jesus wederom tot hem /
Noyt in leven/ versoeckt u Godt/ maer hoort sijn stem.
De duyvel loos en ergh/ die bracht hem op een bergh:
7. Daer hy de Rijcken / en 's werrelts heerlickheydt hem toont /
Wilt ghy af-wijcken/ met al dees pracht wert ghy beloont/
Indien ghy neder sit/ en my als Godt aenbidt.
8. Packt u wegh satan / weet ghy niet wat gheschreven staet?
Hier komt al 't quaet van/ Godt hem alleen aenbidden laet.
Hy is de grootste Heer/ hem komt de dienst en eer.
9. Hier door verdweenen/ verstoof hy van sijn aengesicht /
Stracks daer verscheenen/ de Eng'len met haer helder licht /
En vielen vol ootmoet/ haer Heer en Godt te voet.
„ 10. Hier suldy leeren/ als ghy oock aengevochten zijt/
„Dat ghy den Heere/ navolght in sijnen harden strijt/
Die u in ongeval/ oock troost bescheeren sal.

Onthoofdinge van Joannes de Dooper, door Herodes Antipas, *Marc. 6.*

Stemme: Psalm 91. Die in Godes bewaringh, &c.

HOe dronckenschap en overdaedt /
Banckettẽ/ slemperyen /
Hoe danssen en het wulps gelaet /
De eelste ziel bestryen:
Hoe 't droncken breyn in weelde swemt /
En ooght meer op de lusten /
Als dat het hert sou zijn beklemt/
Om in Godts wet te rusten.

2. Herodes op sijn jarigh Feest /
Was vrolick en ontbonden /
Een yder Hooftman/ bly van geest /
Was weeldrigh in de sonden:
Herodias Dochter/ 't lichte dier /
Quam met haer wipse sprongen /
Vol dertelheyt en Hoofs geswier /
Ter kamer ingedrongen.

3. Dit bold' Herodes boven al /
En swoer met diere eeden:
't Geen ghy versoeckt ick schencken sal /
Soo geestigh zijn u treden:
Ja waer 't byna mijn Koninghs kroon /
Die soud ick u vereeren /
U aerdigheydt verdient den loon /
Ja wat ghy sult begeeren.

4. Door raet haers moeders/ eyscht sy 't hooft/
Joannis in een becken:
Herodes, door sijn eedt/ verdooft /
Sprack/ ick sal 't u verstrecken:
De Kercker wort met bloedt bemorst/
Het hooft wort opgedragen:
De Moeder die na 't bloedt dus dorst /
Had in dees moort behagen.

5. O vrome Man moest ghy hier zijn/
Een spel der droncke-bouten /

Wel mosten sy Banket en wijn/
Met uwe doodt besouten?
O vrome die steets wort gehaet/
Om Christi woort en wercken/
Schoon ghy u lijf en leven laet/
U bloedt is 't zaedt der kercken.

't Eerste Wonder-werck Jesu Christi, Op de Bruyloft te Cana in Galilea.

Ioannis 2.

Stemme: Amaril die door u fier gelaer.

IN de Stadt te Caan' in Galile, een Bruyloft wierd ghehouden/
Daer Maria self oock mede was ter Feest.
Iesus oock/ dees Hooghtijdt heeft verciert/ ter eeren der getrouwden/
Daer men in de vreughd/ was vrolijck in den geest.
Maer wat heesch geluyt/ reesser by de Bruydt/
Want de wijn en al 't vermaeck was uyt.
2. Nu soo sprack/ de Moeder tot haer Soon/ de wijn die is ten eynde:
Maer hy seyde vrouw! wat gaet my dit doch aen!
Want myn uyr/ en tijt is noch niet hier: dies sy haer ruggen wende/
Sprack den Dienaers toe doet wat ghy sult verstaen:
Na der Joden wet// kruycken zijn geset/ Ses steenen
Die elck hielden twee of drie metret'. Kruycken
3. Iesus sprack / dees kruycken vult terstont / tot boven toe/ met water:
Draeghtse dan weerom/ stracks na den Schaffer toe:
Die verbaest / na dat hy s' hadt geproeft / met wonderlijck geschater/
Tot sijn Dienaers ylt/ ey maeckt my dit eens vroe?
Segh my Bruydegom/ hoe komt dit en waerom?
Want ick stae in dese saecke stom.

Wat is! en yder schaft de best' en eelste dranck voor henen:
Al men is bekroost dan volght de slechte wijn:
Maer ghy hebt den slechten eerst ghedischt/ de best' is nu verscheenen/
Wat een vreemde saeck! dit moet een wonder zijn!
Ick heb noyt gesien/ in een waerschap geschien/
Dat men 't best sal op het laetste bien.
„ 7. Waer maer Christ, met sijne milde gonst/ het houlijck wil vereeren/
„ Schoon de wijn is uyt/ en alle hoop verdwijnt:
„ Maer grijpt moed/ want hy sal met genae' en zeghen u vermeeren/
„ Schoon hoe slecht u saeck oock in u oogen schijnt:
Want sijn wonder-werck/ is een seker merck/
Dat sijn macht en handt is even sterck.

Siet in de Lust tot Wijsheydt, *Waer door heeft de loose boose waen, &c.*

Christus wandelt op 't Water by sijne Discipulen, *Matth.* 14.

Stemme: Te May als alle de Voogh'len singen.

ALs Christus op den Bergh gegaen/
Om Godt alleen te bidden aen/
Hy sijne Iongers laste/
Dat sy van strandt/ na 't ander landt/
Te over-varen/ pasten.

2. Sy swierven midden in de Zee/
Het was voorwaer een bange ree/
De stroom vocht mette winden:
Geprangt door schrick/ elck oogenblick/
Dat die hun sou verslinden.

3. Doch Iesus quam des nachts by haer/
En wandlend' over golv' en baer/
So kreten sy vol vreese:

Wel

Wel is 't een roock/ of een gespoock/
Och wie mach dit doch wesen?

4. Maer Jesus sprack haer vriend'lijck toe/
Zijt wel getroost en frisch te moe'/
Ick ben het/ wilt niet schroomen.
Is 't u begeer/ riep Petrus, Heer?
Soo wil ick tot u komen.

5. Hy riep komt vrylijck tot my aen/
Stracks Petrus uyt de Schuyt gegaen/
Trat moedigh op de baren/
Maer wint en zee/ noch gantsch t' onvree/
Die deden hem vervaren.

6. Hy kreet seer bangh/ Heer my behoet!
Eer ick versinck in dese vloet/
Wilt my u hulpe schencken/
't En zy u handt/ doet onderstandt/
Soo moet ick hier verdrencken.

7. Hy reyckte hem sijn rechter-handt/
En sprack/ O swack en kleyn verstandt/
Waer door zijt ghy besweecken?
Gelooft ghy niet/ dat in verdriet/
Mijn hulp niet sal ontbreecken?

8. Sy zijn het Scheepken in getreen/
De windt bedaert/ de storm verdween/
Daer elck hem quam aenbidden:
Ghy in Persoon/ zijt Godes Soon/
En waerlijck/ hier in 't midden.

„ 9. Wie dus in Godts bewaringh blijft/
„ En door 't geloof hem in-gelijft/
„ Dien sal hy niet begeven:
„ Al schoon dat hy/ een holle ty/
„ Ter wereldt most beleven.

Chri-

Christus bestraft de Zee en Winden,

Mattheus 8.

Stemme: 43. Psalm, Neemt mijn saeck aen.

ALs Christus was in 't Schip getreden/
En sijne Jongers nevens hem:
Begost de zee/ als gantsch t' onvreden/
t' Ontsluyten hare woeste zeden:
Door 't buld'ren van haer selle stem/
Was yder in de klem.

2. De Zee was woest en seer verbolgen/
En yder was in 't Schip vervaert:
De Zee bedeckt' haer mette golven/
d' Een bare most op d' ander volgen/
Sy kreten/ als van angst beswaert/
O Godt! ons doch bewaert.

3. Doch Christus lagh gerust te sluymen/
Dies weckten s' hem in dese noodt:
O Heer! wy moeten 't Scheepken ruymen/
De Zee leyt dapper op haer luymen/
Wy kampen in dees harde stoot/
Met Zee en met de doodt.

4. Behoet ons doch/ al eer wy sterven/
De wellen gaen ons veel te hoogh:
Laet ons O Heere! troost verwerven/
Noch oock u vriendlijck aenschijn derven:
Belonck ons met u Godtlijck oogh/
En ons te helpen poogh.

5. Hoe pranght de vrees/ dus u gemoeden/
Sprack hy/ die kleyn geloobigh zijt?
Gelooft dat ick de storm en vloeden/
Kan temmen hoe seer datse woeden/
Dus weest hierom in Godt verblydt/
Dat ghy dees storm ontglijt.

6. Doen

6. Doen rees hy op en hiel de winden/
En 't buldren van de Zee in toom/
Soo dat s' in plaetse van verslinden/
Sich lieten als met teugels binden/
En vielen in een stille droom/
Dat elck ontweeck de schroom.

7. De menschen waren seer verwondert/
Als sy dit wonder sagen an:
Wat vreemts is 't/ dat ons hier op dondert/
't Is noyt gehoort en uyt gesondert.
Wie zee en windt bedwingen kan:
O dat 's een Godtlijck Man!

„ 8. Laet Christus in u Scheepkens vaeren/
„ Ghy die u vrome handel drijft:
„ Dan sal hy u oock wel bewaeren/
„ Dat storm noch druck u sal beswaren/
„ Dus wie in Godts bewaringh blijft/
„ Op die geen ramp beklijft.

De verlooren *Soone*,
Luce 15.

Stemme: 24. Psalm, De Aerd is onses Godts, &c.

GHy wulphsche Jongelingh die 't goedt/
U w 's Vaders dus onnut verdoet/
En slempt en dempt in aller wegen/
By Hoeren, snoeren/ licht gespuys/
By Godtloos volck en verr' van huys/
Verquist uw 's Ouders milden zegen.

2. Nu 't op is/ laes! nu stady bloodt.
Beroeyt/ en kampt schier mette doodt/
Van honger bleeck en gantsch bestorven:
En slobt in 't trogh by Verckens draf/
En drijft de Swijnen op en af.
Hoe zydy van u standt bedorven?

3. Doch hy keert tot sich selver in/
En denckt aldus in sijnen sin/
Ick wil weer tot mijn Vader keeren:
Ick wort van honger af-gemat/
Mijns Vaders dienaers eten sat/
En hebben al wat sy begeeren.

4. Ick sal dan tot mijn Vader gaen/
En schreyen dat ick heb misdaen/
Aen hem en aen mijn Godt hier boven:
En dat ick niet ben waert geacht/
Sijn Soon/ maer dat ick als 't geslacht/
Der minste slaven blijf verschoven.

5. Hy ylt dan na sijn Vader toe/
Die gansch gebroken van gemoe/
Syn' arme Soon van verr' sach nadren:
Hy valt hem om den halt en kust/
't Verloren schaep/ dat seer ontrust/
In tranen smolt/ in ziel en adren.

6. Hy schreyt O Vader! 'k heb misdaen/
Voor Godt en u my seer ontgaen/
Vergeeft my doch mijn wulpsch daden.
De Vader hem met kleeders deckt/
Een ringh hy aen sijn vinger treckt/
Met schoenen snel op 's Hemels paden.

„ 7. Ghy wulpsche/ die in wellust wroet/
„ Valt doch u Heer en Godt te voet/
„ En gaet met rouw u Vader smeecken/
„ Belijdt van herten al u quaed/
„ Met opset/ om door Godts genaed/
„ Te mijden sonden en gebreecken.

„ 8. De Hemel sal dan open staen/
„ Godt sal den sondaer niet versmaen/
„ Maer 't vette Kalf van blijdschap slachten:
„ De Englen sullen zijn verheughd/
En juychen in dees groote vreughd:
Wel hem! die op sijn heyl kan achten.

Augu-

Augustinus *verklarende de gelijckenisse van den verlooren Zone, doet daer over dese Geestelijcke uytleg ginge.*

BY den Man, hebbende twee Sonen, verstaet men God: By de twee Sonen, twee Volcken, waer van d' Oudtste bleef in den dienst des eenigen Gods: maer de Ionghste Godt verlatende, diende veele Afgoden. De Iongste begerigh om nae sijn eygen sin en wille te leven. begeerde macht over de erfnisse van sijnen Vader. Hy verkrijght het. En aldus verlaet hy sijnen Schepper; om nae sijn wel-gevallen te boeleeren mette schepselen: reysende in een ver-ghelegen landt, van Godts gehoorsaemheyt. Daer verquist hy door 't m isbruyck sijnder vryer wille, en in 't hoereeren mette aerdsche lusten, de goede gaven der nature. Hier op volght honger en gebrek van den Woorde Godts of der Waerheydt. De Burger van dit Landt, is de Prince der Lucht, behoorende tot des Duyvels heyr-leger. Het Landt-huys is de maete sijnder macht. De Verckens zijn de onreyne Geesten, die onder desen Prince behooren. De Draf is de aerdtsche leeringe, waer mede hy vergheefs sijnen honger socht te versadigen. Soo keerde hy sich dan af, van die dingen die 't oogh uytterlijck verleyden, en trat binnen in sijn eygen gewissen. Hier bevant hy sijne verdorventheydt van honger. Daer wierdt hy indachtigh, dat oock de dienst-boden in sijns Vaders huys van broodt overvloeyden: en doe bevandt hy in der daedt, dat hy lagh gewentelt in den poel der sonden. Hy sprack dan, Ick wil opstaen: want hy lagh gevallen. Ick wil gaen, seyde hy want hy merckte dat hy was in verre Landen: tot mijnen Vader, want die is barmhertiger als dese Heere der swyniger sonden. Wat wil hy dan tot sijnen Vader seggen? Vader ick hebbe gesondight, niet alleen in den Hemel, dat is, voor alle Heyligen waer in de wooninge Gods is, maer oock voor u, wiens oogen ook in onse innerlijkste gedachten niet zijn verborgen. Wanneer hy nu heene gingh, en noch verre was, liep hem de Vader, hoe wel hy noch vyant was, doch beminnende in Christo te gemoet, om sich met hem te versoenen. Hy sich in Christ vernederende, valt hem om den halse: omhelst hem met d armen der liefde. Kust hem met den kus des vredes tot vergiffenisse sijner sonden. Sijn voorighe kleedt, is de eers

wae

w...ligheydt in Adam. De dienaers, die dat aenbrengen,
zijn de verkondigers der verſoeninge. De ringh is het pand-
ſch... des Heylighen Geeſtes. De ſchoenen zijn de voor-be-
reydingen des vreedſamen Euangelij, om die ſelve niet meer
te bemorſſen, mette ſlickighe en aerdtſche welluſten. Het
gemeſte Kalf, is de Heere Chriſtus, voor ons aen den Cruyce
ge...ht, door wiens doodt, deſe Soone, die doodt was door
de ...vaerdye, Wederom levendigh is geworden door ne-
drigheyt en ootmoet, &c.

Tegens de verquiſtinge der Geeſtelijcke goederen, heeft Chriſtus *de Heere de gelijckeniſſe* van den verloren Sone *in-gevoert; die onaengeſien hy ſijne midlen ...utlijck door-gebracht hadde, op-geweckt is, tot na-...ncken, van wederom te keeren tot ſijnen Vader, dien ...ſoo hertlijck hadde vertoornt, &c.*

Wat de verquiſtinge zy, leeſt daer van de *Iconologia*, of *uytbeeldinge des verſtandts*, *Fol.* 543.

WAt eygentlijck de verquiſtinghe zy, ſullen wy U E. daer van een kort bericht doen. Verquiſtige zijn die gene, die haerer Ouders en Vrienden midlen, ſuynig...ick gewonnen, ſonder eenige reden of overleg verſpil-...Zy datſe 't ſelve door ſlempen, praſſen, of met ontuch-...en of geſelſchap doorbrengen: en als blinde menſchen, ...midlen wegh-werpen, en dat aen die gene die 't niet zijn ...g, nalatende die ſelve, met ordre, aen die gene mede te ... die noodigh dienen geholpen en behoeftigh zijn: Haer ...rovende van dien ſtandt, daer in datſe ſouden konnen ...lijck en geluckſalig leven. Oock ſoumen deſe daer on-...l mogen ſtellen, die hare goederen verwaerlooſen aen ...es, beentjes, bloemē en andere onnutte beuſelingen, die ...uſten ketelen, maer die geen ſtoffe zijn, die haer ſelf in ...le of tot onderhout des leven... decken of ſtutten, of tot ...es naeſten mogen ſtrecken. En ...er om is deſe ſlag van ...en de ellendighſte, die met roffian...n en onduchtighe

persoonen hare midlen verdoen, die haer alleene uyt-supyen en daer na kael en bloot zijnde, metten voet schoppen, daer s in armoede ellendig moeten om hersweryen. Dese mensche zijnder tot allen tijden seer vele geweest, die't zy uyt onbedag tigheyt of grootsheyt tot soodanigen verloop zijn gekomer soo datse soo beroyt en kael zijn geworden, datse, of in ellend hebben moeten sterven, of goedeLuyden om hulpe en onde stant hebben moeten bedelen. En om geen ongunst van een ge, noch haet onses tijts op onsen halse te laden, sullen wy u veelen, eene, voor den dagh brengen, wiens name alrede ve donckert, ons geen ondanck sal weten, dat wy die selve uyt vergetenheyt op-halen, en tot een Voorbeelt van sijne Land luyden ten toone stellen, op datse sich voor soodanige schad lijcke klippen sullen hebben te wachten. Om dit dan te verh len, sullen wy 't stuk een weynig breeder toestellen. Daer w te Hoorn in West-Vrieslant eene Ioost Aelbout Ridder, die e Broeder hadde Gerrit Aelbout Burgermeester tot Hoorn, o Schout en Castelleyn van Zeeburg, eene der voortreffelijk Regeerders der selver Stede; die in den Iaere 1517. in groot rijckdom bloeyde: dese liet na eenen Soone geheeten Alb Aelbout, ook Burgermeester in den Iare 1535, dese stierf o trent den Iare 1539, nalatende een natuurlijcke Dochter, d hy wettig maekte, en erfgenaem stelde in alle sijne goeder Dese bestede die selve ten Houwlijck aen een rijck Burg Sone aldaer, geheten Adrian Win, die hem doe ter tijt in pla van Tin over Tafel liet aendisschen met Silver: dese was o machtigh rijk, hebbende behalven menigte van Huyse ten, &c. noch 125 Morgen-lants. Dese met een V hand, meenende dat hem geen Zee konde te hoog gaen, no hy gheen gat soude konnen krijgen in sijne goederen, sto daer op vermetelijck, soo dat hy over al liet aenschrijven:

Ick magh rijden, ick mach vliegen, ick mach gaen,
Ick behoef niemandt ten dienst te staen.

Dese dan door de slemperye sijn goet verquistende, verv ten laesten in sodanige armoede, dat hy noch in groote ell de, in de Hoy-schuyre va sijn gewesen Pachter, heeft moe sterven. Een mercklij e voordaet onses tijdts, daer sich alle slempers en op geblasene hebben in te spiegelen, op da

he

hare trotse kam laten dalen, en niet met spot en laster, hare elende en trotsigheyt, te spade beklagen: gedachtigh zijnde, 't oude spreek-woort, Al vlieght een Vogel noch so hoog in de locht, so moet hy doch op de aerde sijn kost soeken. Tot bewijs of yemandt noch soo hoogh traveerde, en sich groots en trots, door laetdunckentheyt, op-blaest, so moet hy doch by de aerde blijven, dat is, hy moet noch by de menschen verkeeren, ende eyndelijck tot aerde worden. Daer dan sijne hooveerdye en trotsheyt sal een eynde nemen.

Van de Visschers der Menschen, *Luc.* 5.

Stemme: 34. Psalm. Ick wil zijnde verblijdt.

DE aenwas van 't gehoor/
Van die daer Christum volghden na/
Om sijn wondren broegh en spa/
Klonck alle landen door:
't Gevolgh was aen de Zee/
Alwaer twee Visschers scheepjes vast/
Vergeefs gevischt en sonder last/
Hun netten maecktenree.

2. Hy trat in * Simons schuyt/ * Petri.
Die van het land wierd' afgeset/
Daer hy den volcke Godes wet/
En leerlingh breyden uyt:
Wanneer hy 't preecken staeckt'/
Sprack/ stiert wat na de diepe kant/
En werpt daer in u Net en wand/
Dat ghy aen Visch geraeckt.

3. Doch Simon sey dees nacht/
Is heel vergeefs geslooft/ gewroet/
Geen Visch is ons in 't Net ontmoet:
U woordt sal zijn volbracht.
Sy wierpen 't over boort:
Een school van Visch sich daer in sloot/
Sy riepen/ helpt ons met u Boot:
Ons wand en Netten scheurt.

4. De vanghst was vol en dick/
Soo dat de Scheepkens overlaen/
Dast dreyghden na den grond te gaen/
Op yder oogenblick.
Doch Simon riep beanghst/
Ach Heer ick ben een sondigh Man:
Dus wijckt van my. Wie isser dan/
Niet schrickigh in dees vangst?
5. Ey Simon staeckt u pijn/
Sprack Christus en ghy hulpers mee: *
Ghy sult niet swerven meer op Zee/
Maer menschen-visschers zijn.
Het Scheepken raeckt te landt/
Sy lieten Net en Schuytjen staen/
En volghden Christum achter aen/
Als na een beter pandt.
6. Godts wonderen zijn groot/
En strecken over Zee en Landt/
Soo dat elck sijn vermogen handt/
Bevindt in alle noodt:
,, Wie in sijn Net gevaen/
,, Volght Christum om sijn woordt en leer/
,, En niet om rijckdom/ staet of eer:
,, Sal eeuwighlijck bestaen.

* Jacobus en Joannes de Kinderen Zebedæi.

De vijf wijse en dwase *Maeghden.*

Matth. 25.

Stemme: Ach treurt nu mijn bedroefde Schaepjes.

OM yder een sijn plicht te toogen/
Sprack Christus dees geheymenis/
En stelt haer 't Koninghrijck voor oogen/
Der Heem'len door gelijckenis.
Door thien Jonckvrouwen/
Die als vaerdigh staen/
En 't oogh vast houwen/ op den Bruydegom aen/
Als hy ter Feest sou gaen.
2. De vijf die vulden hare vaten/

Met Oly om te zijn bereyt:
De andre dwaes en uytgelaten/
Die dachten/ waer toe niet gebeyt?
Als hy sal komen/
Dan soo is 't noch tijdt/
Slaep weckt de droomen: terwijl de tijdt verslijt/
Gelegentheydt ontglijdt.
3. De Bruyd'gom middernacht verscheenen/
Verrees gewoel en heesch geluyt:
Ontsteeckt u Lampen/ op de beenen/
Geleyt hem eer de deure sluyt.
Vijf gantsch beladen/
En als onversien/
Om Oly baden/ maer 't mocht niet geschien:
Gaet elders die bespien.
4. De vijf/ nu vaerdigh/ traden binnen/
Ter Bruyloft met den Bruydegom:
Verheught van gantscher hert en sinnen.
De deur gesloten wierdt al om.
d'Andre vijf klopten/
Heere laet ons in/
Maer 't oor hy stopten/ voor haer dwase Min/
En heel verdoolde sin.
5. Hy sprack/ ick acht niet op u kloppen:
Ick ken u niet het is te spae.
„ Dus waeckt en bidt/ wilt 't oor niet stoppen/
„ Ontvonckt u Lampen altijdt drae.
„ Leght op u luymen/
„ Als de wacht komt aen/
„ Wilt dan niet sluymen/maer heel vaerdig staen/
„ Of 't is met u gedaen.
„ 6. Wel saligh die op Godt kan achten/
„ Met Lampen der Godtvruchtigheyt/
„ En niet op 't uytterst oordeel wachten/
„ Om Oly/ en zijn onbereyt.
„ Och laet ons oogen/
„ Altijdt wacker staen/
„ Siet ons vermogen/ doch genadigh aen/
„ Dat wy ter Bruyloft gaen.

De Pharizeen brengen een Vrouwtjen in Overspel bevonden, om te steenigen, *Ioan*. 8.

Stemme: Lanterlu.

Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

HOe strengh wildy rechten/ Harde Pharizee/
En de wet beslechten/ Benje nu dus ree?
Moet dit arme Vrouwtje/ soo terstont gesteenight zijn?
En door straf/ Na haer graf/ Gaen den Bergh van treuren af.

2. Dees nu afgeleydt/
Na de plaetse toe:
Sy tot Christum seyden/
Meester/ maeckt ons vroe:
Dees vrouw is bevonden/
In de sond van overspel:
Die de wet/ heeft belet/
En tot straf des doots geset.

3. Dit zijn Mosis woorden/
Die staen klaer en bloot:
Wie dees sond bekoorde/
Kreegh tot straf de dood.
Wat is u gevoelen/
Van de wet en van dees vrou?
Christus wist/ al haer list/
Dies soo scheyd' hy hare twist.

4. Hy

4. Hy daelt na der aerde/
En ſchreef daer in 't ſand/
Elck ſich wat bedaerde/
En ſagh op ſijn hand.
Wie nu ſonder ſond is,
Sprak hy, werp den eerſten ſteen,
En taſt in/ hert en ſin/
Of 't geweten hier ſtemt in.

5. Elck gingh ſijnder ſtraten/
En droop af ter zy:
't Vrouwtjen wierd verlaten/
Chriſtus bleef haer by:
Waer zijn u beklagers?
Heeft noch niemand u verdoemt?
Is 't geſchiet/ ſeght doch yet?
Sy ſprack/ Heere / niemand niet.

6. 'k Wil ook niet verdoemen/
Gaet dan heen in vree:
Wilt den Heere roemen/
Die dees gunſt u dee.
Wandelt heen in vreden/
Sondigt dog voortaen niet meer/
Want de ſond/ u verwond/
En verbreekt Gods trou verbont.

7. Siet hoe ſtreng en ſchrander/
Menſch met menſche pleyt:
't Is by Godt al anders/
Daer 's medogentheyt.
Die ſijn arme ſondaers/
Als 't berouw van herten daelt/
In den noot/ niet verſtoot/
Maer verloſtſe uyt dood.

Van 't verlooren Schaep, *Luc.* 15.

Stemme: Psal. 37. Quelt u daer met niet, &c.

DE Pharizeen en 't rot der Schrift-geleerden
Schrolt stadigh aen op Christi woort en werck:
Dat Tollenaers en Sondaers steets verkeerden/
En namen op sijn woordt en leeringh merck:
Dat hy s' ontfingh en gingh met Sondaers eten.
Jae dit was in haer ooge en donckre zwergh.

2. Maer hy sprack tot haer dees gelijckenisse/
Wie isser die daer hondert schapen heeft/
En een verliest/ die niet dien hoop sal missen/
En soecken waer 't verlooren beesjen zweeft?
Ter tijdt hy 't vindt/ soo sal hy sich verblijden/
Dat dit verdoolt/ verlooren Schaepken leeft.

3. Hy sal sijn vriend en sijn geburen nooden/
En seggen weest te saem met my verheught:
Mijn Schaepken dat verdoolt/ my was ontvloden/
Dat heb ick weer gevonden: wat een vreught!
Dus wilt u t'saem in mijne vreught verblijden/
Om dat my wedervaert soo groote deught.

4. Daer sal meer vreught by Godt in d'Hemel wesen
In eenen Sondaer die sich recht bekeert:
Als over veel' oprechte die Godt vreesen/
En in sijn woordt te recht zijn afgeleert.
Wat Vrouw' is 't die een penningh heeft verlooren/
En die niet soeckt na 't geen sy soo begeert?

5. Sy keert haer huys, ja sal met kaerssen soecken/
Tot sy verkrijght 't verlooren in 't gesicht:
Sy haelt haer vriendt en buyren uytte hoecken/
En roept/ wat vreught mijn herte dus verlicht!
Mijn Penningh was verlooren/ nu gevonden/
Dus uwe vreught in mijne blijdschap/ sticht.

6. Ick segh u dat de Englen sullen springen/
Wanneer een Sondaer doet oprechte boett':
Jae sullen Godt daer voor Lofsangen singen/
Dat hy 't verlooren Schaep dees weldaet doet:

..us wilt u Sondaers recht tot Godt bekeeren/
..n valt verslagen uwen Heer te voet.
7. Hy soeckt en bidt/ en streckt uyt sijn armen/
..n smeeckt/ ja roept hy wilt niet uwe doodt:
Maer dat hy sich wil over u ontfarmen.
..erschijnt voor Godt/ en stelt u naeckt en bloot/
..idt om genae/ versaeckt u sondigh leven/
..y sal u ziel verlossen uytte noodt.
8. Schoon of een Vrouw mocht hare vrucht vergeten/
..ie sy met smert ter werreldt heeft gebaert:
..oo wort van Godt de Sondaer niet versmeten/
Maer uyt genae/ door waer' berouw/ gespaert.
..odts goedigheyt is sonder tal of mate/
..ie onse voet voor 't struyckelen bewaert.

Pharizeus en Tollenaer, *Luc.* 18.

Stemme: Psalm 25. Mijn hert hef ick tot u Heere.

Wilt niet op u deughd vertrouwen/
Noch op self gerechtigheyt:
Wilt op eygen waen niet bouwen/
Smalend' op eens anders leydt:
Die ghy meerder Sondaer acht/
Want Godt siet op 't hert van binnen/
Niet op Priester of geslacht/
Maer die hem in 't hert beminnen.
2. Twee die gingen in den Tempel/
Pharizee en Tollenaer:
Om in Godts gewyde drempel/
Hun gebedt te toogen daer:
Stracks de Pharizee 't gesicht/
Heeft ten Hemel op-geheven:
'k Danck u Godt/ die my verlicht/
Dat ick streef na 't beste leven.
3. Ick ben niet als andre menschen/
Roobers of die onrecht doen:
Overspeelders/ die daer wenschen/
Om het quade steets te doen:

Noch als dese Tollenaer:
Want ick vast twee-maels ter weke/
'k Geef mijn cijns en schattinigh daer/
Van al 't geen my is gebleken.
4. Maer de Tollenaer verslagen/
Dorst sijn oogh niet opwaerts slaen:
Maer van verre/ door veel klagen/
Sloegh sijn borst/ in 't hert belaen.
Sprack O Heere! treet doch niet/
Met u Sondaer in 't gerichte.
Ach mijn rouw en boet aensiet:
Ick schaem my voor u gesichte.
5. Dese/ segh ick/ is rechtvaerdigh/
Weder na sijn huys gekeert:
d' Eygen liefde is niet waerdigh/
Datse wort van Godt ge-eert.
Wie sijn eygen deughde roemt/
Wort van Godt te neer gesmeten:
d' Eygen liefde wort verdoemt/
En in d' afgrond neer gereten.
„ 6. Wie sich kleyn hout voor elcks oogen/
„ Innigh vreest en dient sijn Godt:
„ Sal hy namaels weer verhoogen/
„ Schoon sy sijn der wijsen spot:
„ Want Godts liefde sich verneert:
„ Eygen liefd wil sich verheffen/
„ Dus O Sondaers! u bekeert:
„ Want de val sal d' hooghmoet treffen.

't Cananeesch Vrouwtjen, *Matth.* 15.

Stemme: Een mael gingh ick spanceren.
Of/ Ghy Medenblickers.

ALs Christus door de Steden/
En Sidons grensen gingh/
Bestraft hy door sijn reden/
Den Joden sonderlingh/
Die op 't uytwendigh sien/
Die door schijn-heyligh poogen/

Voor aller menschen oogen/
Quansuys het quade blien.

2. Een Cananeesche Vrouwe/
Die rant daer Christum aen/
Die naer en droef van rouwe/
Van achtren komt gegaen:
En roept/ O Davids Zoon!
Wilt mijnder doch ontfarmen/
Meelijdigh weest my armen!
Gelijck ghy zijt gewoon.

3. Mijn dochter laes gebonden/
Door Satanas gebiet/
Leyd deerelick geschonden/
Ach Heere hoordy niet?
Sijn Jongers traden toe/
Sy seyden laetse varen/
Sy maeckt te veel gebaren/
Wy zijn dit roepen moe.

4. Waer op hy haer verhaelde/
Hy quam op Isrels huys/
Sijn schaepkens als verdwaelde.
Maer laes haer druckte 't kruys;
Dies badt s' hem yverigh aen/
Hy sey/ wat sou m' u geven/
't Brood waer by kinders leven/
En honden mee versaen?

5. Sy sprak Heer! vande kruymtjes
Van onder 's Heeren disch/
Geniet een hond noch ruymtjes/
't Geen daer vertreden is:
U zegen is doch groot/
Wilt my een kruymken deelen/
U gunst mach niet verveelen/
Sy is een troost in noot.

6. Vrouw groot is u geloove/
U dochter is gesond/
Danckt Godt den Heer hier boven/
Met hert/ met ziel/ en mond/
Die u gebed verhoort.

,, Heer wilt ons niet versmaden/
,, Maer uyt liefd en genade/
,, Verquicken na u woordt.
,, 7. Wie met gestadigh smeecken/
,, Houdt door gebeden aen/
,, Die sal noyt troost ontbreecken/
,, Maer door 't geloof bestaen:
,, Wie klopt en soeckt die vindt.
,, Al dunckt u 't kruys te bange/
,, Grijpt moed / ten duurt niet lange:
,, Godt troost/ die hem bemindt.

Niemandt kan twee Heeren dienen.

Matth. 6.

Stemme: Psalm 32. Wel hem, &c. Kan oock op den 8. Psalm werden gesongen.

Christus spreeckt.

WIe kan gelijck twee tegenstrijdigheden/
Als hett' en kouw/ in eenen klompe smeden?
Wie kan gelijck den Rijckdom en oock Godt/
Zijn onderdaen 't en zy tot 's anders spot?
Hoe kan het vyer en water sich vereenen?
Wie kan gelijck twee vreemde Heeren dienen?
Of hy moet d' een beminnen/ d' ander niet.
Gelijck men steets door al de werreldt siet.

2. Hierom/ segh ick/ ghy kond niet evenaren/
Dat Rijckdom sich met Godt te samen paren.
Hierom/ segh ick/ en sorght niet voor het lijf/
Voor kost of kleedt/ voor voedsel of gerijf.
Wel overtreft het leven niet de spijse?
Het Lichaem niet de kleedingh g'lijckerwijse?
Siet aen 't gevogelt onder 's Hemels dack:
Die hebben doch haer voedsel en gemack.

3. Sy zaeyen niet/ noch maeyen in de velden/
Haer schuyren noyt van overbloedt seer swelden /
Nochtans is 't Godt/ die haer / van als / voorsiet
Die ghy wijst overtreft / door u gebiet.
Wie kan een ell' tot sijne langhte recken?
Wat sorght ghy dan wat kledingh' u sal decken?
De Lely-boom beschouwt hoe s' in haer cier/
Niet spint noch werckt maer pronckt in volle tier.

4. Nochtans segh ick dat Salomonis prachten /
In heerlijckheyt hier by niet zijn te achten.
In dien dan Godt / het gras alsoo bekleet /
Dat heden bloeyt en morgen 't vyer geniet:
Sal hy dan niet / meer sorgen voor de menschen?
Hoe zydy dus sorghvuldigh in u wenschen/
Wat kost of dranck/ ghy tot u voedsel treckt /
Of met wat kleed/ dat ghy u lijf bedeckt?

5. Dit was de sorgh der Heydensche geboden/
Maer uwe Godt weet wat ghy hebt van noode.
Soeckt eerst Godts Rijck en sijn gerechtigheyt/
Al 'tander sal u worden by geleyt.
Hierom weest niet sorghvuldigh voor den morgen.
Een yder dagh moet voor het sijne sorgen.
Een yder dagh die brenght haer selfs verdriet.
O Mensch! u sorgh die is een ydel niet.

„ 6. In dien wy dit recht kosten overwegen /
„ Voorwaer de Mensch was nimmer so verlegen:
„ Dat hy door vyer en water soude gaen/
„ En om het aerdsch/ het Goddelijck versmaen.
„ Want so de mensch/ op God gerust wou bouwen/
„ Hy geeft genoegh / tot eerlijck onderhouwen.
„ Maer laes! de pracht en wulpsche overdaedt.
„ Maeckt ons vol sorgh/ die nimmer is versaet.

De

De Sondaresse die Christi voeten met hare tranen nat maeckt, drooght, kust, en salft, uyt-gebreyt. *Luc.* 7. 37.

Stemme: Æole houd u Winden in den toom.

WEg met de pronk/met gestreel en geslick
Weg mette pracht en al de dertelheden:
Weg met Robijn / diamant en geblick/
Wech met Parruyck/met Bag' en kostelheden:
Wech ghy wulpsche overdaed!
Met u leckernyen.
Wech met goud' en weyts gewaet/
Vol bordunr en zy'en:
Wech geswier/ en getier/
Dat de deughd verduystert/
Wech ghy lust/ die ontrust/
En mijn eer ontluystert.

2. Ach hoe heb ick mijne edele bloem/
Prachtigh en trots de werreldt overgeven?
Wat is 't vermaeck'/ en des wellusts roem?
Waer is mijn jeugd en mijn frissche jonge leven?
Waer is nu de ydelheyt/
Daer ick my in bade?
Daer mijn ziele nu om schreyt/
Die dus is beladen.
Sy is heen/ met al 't geen/
Daer ick my in streelde.
Wech ghy smert/ uyt mijn hert/
Met de yd'le weelde.

3. Ach hoe heb ick my doch tegen mijn God/
Door al 't gebley der wellust soo verloopen?
Dat ick verblint/ als slavinne/ versot/
Was in haer waen en ydelheyt versoopen?
Ey nu walgh ick van de lust/
Van 't vermaeck der sonden:
En ick soeck in Christo rust/
Van des lust ontbonden/
Die niet doet/ als 't gemoed/
Door de weelde branden:

Doch

Doch u Heer/ komt de eer/
Dan mijn offerhanden.
4. Wat my eerst vooꝛd' tot dees wereltsche vreugt/
Streckt nu alleen/ u Heere te behagen:
Ghy schept in nedrighept lust en geneugt/
Dies wil ick hert en ziel u gantsch opdragen:
Sy weend' over hare sond'/
En met rouw bevangen/
Daelde sy stracks na den grond/
Met bedouwde wangen:
Ach hoe soet/ my ontmoet/
Dat ick kus dees voeten.
Wilt oock 't quaed/ dat ick haet/
Heer! genadigh boeten.
5. Sy lagh beschrept vooꝛ sijn voeten te neer/
Wasschende/ drooghende/ salfde die met eenen/
't Hayr was haer doeck/ en sy bad haren Heer/
Dat hy haer wou barmhertighept verleenen.
Hoe de Pharizee oock smaelt/
Dat dees sondaresse/
Dus van Christo wort onthaelt/
Gaf hy hem een lesse:
Schoon dees Vrouw/ nu vol rouw/
Heeft veel sond bedreven/
Dies vooꝛwaer/ ick aen haer/
Heb veel' sond vergeven.
6. Wie dat maer Christi genade dus smeeckt/
Dien sal hy nu noch nimmermeer verstooten:
Soo maer 't berouw/ upt een reyn herte breeckt/
En dat het komt/ dooꝛ 't waer' geloof geblooten.
Als dees sondares vertoont/
Dooꝛ 't geloof genesen:
Die veel' sonden zijn verschoont/
Om dat sy Godt vreesde:
Saligh dan/ is de man/
Die 't woozdt mach beleven:
Gaet in vree, u is mee,
Uwe sond vergeven.

[M]et de Musijk-noten in Lust tot Wijsheyt, *Woelende mensch.*

Tegen

Tegen de vergeefſche ſorge der Menſchen.

Stemme: Pſalm 129. Van der jeught, &c.

HEt wonderwerk van Chriſti mogentheyt/
Blinkt ſtadig uyt gelijck een heldre baken:
Hy toont alſins ſijn ware Godtlijckheyt/
Tot onderhout der menſchelicke ſaken.
2. Als u de ſorgh verruckt en maeckt gedwee/
Als of u trooſt en voorraet mocht ontbeeren:
Gedenckt hoe Godt den menſchen en het vee/
In overvloet haer noodruſt wil beſcheeren.
3. Sijn zegen ſtreckt ſich in de weeelt uyt/
Een yeder ſmaeckt de kruymkens der genade/
Een yeder maeyt een overrijcke buyt/
Jae landt en zee is zwanger en geladen.
4. Hoe ſoud een menſch ſo dapper zijn ontaert/
Dat hy dit niet in't hert ſou overwegen?
Ick danck u Godt/ die lijf en ziel bewaert/
Door uwe gonſt en overgroote zegen.
5. U milde handt is nimmermeer verkort/
My heeft dog naekt/ het Sonne-licht omſchenen/
Al wat ick heb, van u verkregen wort/
Mijn eerſte ſtem was jammeren en weenen.
6. Dees oorſprong menſch! altijt gedachtig zijt/
En wilt u noyt in voorſpoet overheffen:
Maer weeſt in God/ hoe dat hy 't voegt/ verblijt/
Want ſtorm en ramp die ſal den trotſen treffen.

Chriſti wonder-werck, *Matth.* 14. 15.

Stemme: Pſalm 100. Ghy volckeren.

HEt wonderwerck dat Chriſtus doet/
Dat zy een trooſt in ons gemoedt:
Die met twee Viſchjes en vijf Broon/
Vijf duyſent derf te gaſte noon:

En trecken noch/ voor ons genot/
Twaelf korven/ voor het overschot.
Ghy menschen kindt/ dit 't daeghlijcks siet/
Versmaet sijn gunst en achtse niet.

---

t'Samen-spraeck van Christus en 't Samaritaems Vrouwtjen, *Ioan.* 4. 6.

Stemme: Psalm 12. De Hemelen seer klaer.

Geluckigh wiens gemoet
Van Christo wert begroet/
En in 't geloof gevest:
Die uyt sijn Godtlijckheen/
En honingh soete reen/
Verkrijght het alderbest.
Dit Vrouwelijcke beeldt/
Dat heeft hy mee gedeelt/
't Geheym van sijne schatten/
En onderwijst haer voort/
Den grondt van 's Heeren woordt/
Doch swaer by haer te vatten.

Christ. 2. Hy vindt haer by de Bron/
Daer hy vermoeyt van Son/
Eyscht een koele dranck:

Vrou. Hoe derf' ick dit bestaen/
Sey s' ick Samaritaen
En ghy Hebreesche Ranck?
Dit street met onse wet
Op Garazim geset/
Daer wy soo vast aen kleven.

Christ. Hy sprack in dien ghy 't Vrou
Versocht, ick schencken sou,
U 't water van het leven,

Vrouw. 3. Sy sey/ g' hebt kruyk noch vat/
Waer krijghdy dan het nat/
Uyt dese diepe plas?
Hier laefde Jacob 't Vee/

En sijnen Soonen mee/
Wanneer het dorstigh was.
Christ. Wie van dit Water smaeckt,
Sey Christus, stracks hy haeckt,
En schijnt van dorst te smachten:
Maer wie mijn water drinckt,
Dorst nimmer, maer 't ontspringht,
En geeft de ziele krachten.
Vrou. 4. Ey Heer geef my hier van.
Christ. Hy sey roept stracks u Man:
Vrou. Sy sprack ick hebber geen.
Christ. Ghy hebter vijf gehadt.
Vrou. Ghy hebtet recht gevat.
Christ. Dus let vry op mijn reen.
Vrou. Heer ghy zijt een Propheet/
Die alle dingen weet:
Hier wort Godt aen-gebeden:
Ghy noemt Jerusalem,
Dat daer alleen Godts stem/
Gehoort wort en sijn reden.
Christ. 5. Gelooft dat hier noch daer,
O Vrouw, mijn wóord is waer,
Is vaste plaets geset:
Maer dees zijn 't die daer meest,
In waerheyt en in Geest,
Beleven Godes Wet.
Godt is een Geest, en wil
In waerheyt soet en stil,
In sachte zielen varen.
Vrou. Ick weet Messias naeckt/
Sey sy/ daer elck na haeckt/
Die sal 't ons openbaren.
Christ. 6. Ick ben Messias self,
Uyt 's Hemels hoogh gewelf,
Dien 't al is onderdaen:
Ick soeck dat sondigh hert,
In onverstant verwart,
Te wijsen 's Hemels baen.
Mijn water is de Geest,

Waer in elck die Godt vreest,
Sich door mijn woord sal laven,
En dorsten na geen sond,
Die uyt een vuyle grond,
Bemorssen 's Hemels gaven.
" 7. O Christe! door dees daed/
" Ghy ons een voorbeeld laet/
" Van groote zedigheydt:
" Ghy overtuyght met een/
" Dit Vrouwtjen/ door u reen/
" En vriendelijck bescheyt.
" Laet dit oock zijn ons wensch/
" Dat elck sijn even mensch
" Soo stracks niet mocht verdoemen,
" Schoon d' een meer is verlicht/
" Dat hy aen d' ander sticht/
" Soo mach m' ons Christens noemen.

Losheyt der Pharazeen om *Christum* te vangen ; of men den Keyser sal schattinge geven? *Matt.*22.

Stemme: O Karsnacht schoonder als de daghen.
De Noten staen Fol. 52.

DE list langh overdacht te voren/
Uyt ingekropte haet en tooren/
By Pharizeen loos overleyt:
Dees met de snoo Herodianen/
Door gladde/ doch verwarde banen/
Haer stricken hadden uyt-gespreyt.
2. Sy spraken/ Meester/ wy door-gronden/
Dat ghy waerachtigh zijt bevonden/
En die na Godes waerheyt leeft:
Die noch Persoon noch mensch sult vreesen/
Dies suldy ons een voorschrift wesen/
Of m' oock den Keyser schattingh geeft?
3. Maer Iesus kennende haer grepen/
Sprack ghy geveynsde/ argh door-slepen/
Langht my slechts eenen Penningh hier,

Wiens is dit beeldt hier op-geschreven?
Sy seyden / 's Keysers beelt / na 't leven.
Soo sprack hy dan op dees manier.
4. Soo suldy dan de Keyser geven /
Sijn cijns en schattingh daer beneven /
En wat den Keyser toe-behoort:
Maer Godt / voor al / sult ghy glooven /
Sijn eere noch sijn waerheydt rooven /
Maer dienen na sijn wet en woordt.
5. Sy droopen wech met roode kaken /
Verwondert in dees heylghe saecken /
Als zijnde in haer ziel ontstelt.
„ O wie Godts wijsheyt soekt te vangen /
„ Blijft schandig in sijn dwaesheyt hangen
„ Want God der snooden schalkheyt velt.

Siet de Musijck Noten voor by Iobs volstandigheyt.

Christus, *Martha*, en haer Suster *Maria*
Luc. 10. 38.

Na de Stemme: Carel van Mander: Christen Eegade mijn, &c. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

IN 't vleck als Chri-stus gingh / Hem Martha
Daer zy met soe-te tael / En heusse-
stracks ontfingh / En noo-dight hem aldaer:
lijck onthael / En be - sigh hand - gebaer /
Maeckt alle dingh vast klaer / Van 't geen daer
noodi

noodigh scheen: Ma-ri-a met aendacht/ Op

Christi woorden acht/ En Goddelicke reen.

2. Doch Martha 't dienen moe/
Die sprack dus Christum toe/
Wel Heere siedy niet?
Hoe dat ick besigh ben/
Hoe dat ick sloof en ren?
't Schijnt al wat hier geschiet/
Myn Suster slechts toe-siet:
En sy sit dus in vree/
Ey seght haer datse werck/
Ey leen my d'hand/ en merck/
Dat alles zy geree.

3. Doch Christus sprack haer aen/
O Martha laet doch staen/
Al dees bekommeringh.
Waer toe gesloofd/ gewaeckt?
Gesorght en moe gebraeckt?
Dit is een Wereldts dingh.
U selve doch bedwingh/
En werp de sorgh ter zy:
Weest matigh in u doen/
De sorge kan niet voen/
Maer 't is een slaverny.

4. Doch een dingh boven al,
U nodigh wesen sal,
Dus hier op naerstigh let:
Maria heeft dit deel/
Dit edelste juweel/
Vast in haer hert geset:
En dit verkiest sy bet/
Als al des werrelds goet:
Dat mat en roest bederft/

Dat dief of roover erft/
En stroomt gelijck een vloet.
,, 5. Maer 't uytverkoren pand/
,, Van 't eeuwigh Vaderland/
,, Dat is de hooghste schat:
,, Ey soeckt dit boven al/
,, De rest Godt geven sal/
,, Die'r wandelt op sijn pad.
,, Wel saligh! die dit vat/
,, En 't werelts soo geniet/
,, Dat nimmer 't herte kleef/
,, Aen 't aertsch/ maer dankbaer leef/
,, Als die op 't hemels siet

Van de Rijcke Man en Lazarus, *Luc.* 16. 19.

Stemme:. Die mint die lijdt veel pijn.

HOort een gelijckenis:
Hoe Lazarus vol schurft/ lagh voor eens Rijcken deu
Die lecker aen den disch/
In velp en zijde vromd'/ na aller hoven sleur:
Daer d'arme man/
Bid wat hy bidden kan/
Op dat een kruymken brood/
Mocht stelpen sijne nood.
2. De Hondjes onderwijl/
Zijn zweeren leckten/ daer hy lagh beroyt en bloot:
En Lazarus stierf in yl/
Van d'Engelen gevoert zijnd' in Abrahams schoot:
De Rijcke mee/
Vol jammer stierf en wee/
Wien 't bangh en naer gemoed/
Prangh'd' in der hellen gloed.
3. Wanneer hy sijn gesicht/
Ten hemel sloegh/ en sagh daer Lazarus vereert/
In Abrams schoot verlicht/
En hy ter hellen vlam ellendigh lagh verneert:
Riep hy/ eylaes!

Riep

Rampsaligh en seer dwaes!
Ontfarmt u mijner Heer!
Dat Lazarus dael neer.
4. Dat hy sijn vingers doop/
In net mijn dorre tong/die nu verschrooklt in't vyer
Ey gun my dese hoop!
O kint seyd' Abraham, ghy zwomt in weeld' en cier:
Daer dese man/
Was 't vaeghsel van de wann'/
Die nu geniet dees vreught/
Daer ghy niet komen meught.
5. R. Ick bid' u send hem heen/
Na mijn vijf broeders toe/en na mijns vaders huys
En dats' op mijn gebeen/
Ontblieden dese quael en 't goddeloos gespuys:
A. Abraham sey/
Sy hebben alle bey'
Oock Moyses en Propheet/
Daer uyt men alles weet.
6. R. Doch soo een doo' verrees/
En kundighd' hun dit aen/ sy stonden af van quaet:
A. O neen/ indien Godts vrees/
Hun niet het herte roert/ sy sullen niet afstaen.
Indien sy niet/
Noch Moyses/ noch Propheet/
Gelooven/ die hun leert/
Geen dood' hun dan bekeert.
„ 7. O mensche die in pracht/
„ En wellust zijt versmoort en op geen armen past/
„ Ghy zijt van Godt veracht;
„ En dapper aen sijn roe' en strenge geessel vast.
„ En steets geplaeght/
„ En van een worm geknaeght.
„ Dus let op Godts genae/
„ s' Is na den dood te spae.
„ 8. Ghy die om Christi wil/
„ Versmaet/bespot/ verjaegt/ en so veel lijden moet/
„ Houd u gerust en stil/
„ Om dat God al u druk/in vreugt verblijden doet.

,, Der trotsen val/
,, Seer schielick naecken sal/
,, Dus u te saem verblijdt/
,, Dat ghy voor Christo lijdt.

Siet de Musijck in Lust tot Wijsheyt, *De werelt geeft haer loon.*

Tegen de Geveynsde, *Luc. 6.*

Stemme: Psal. 38. Wilt in uwen toorn gestadigh. Of/ Poliphemus aen de stranden. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

Weest O arme mensch barmhertigh/
En trouwhertigh/ Als oock u-we Vader is:
Oordeelt niet eens anders leven/ Op dat even/
Godt u oordeel voor gewis.

2. Wilt u naeste niet verdoemen / noch u roemen:
Maer vergeeft eens anders schult/
Dan sal Godt u weer vergeven/ al 't bedreven/
Draeght u naeste met gedult.

3. Geeft gehoopte volle mate/ yders bate/
En wilt d'eygen baet doch vlien/
Want waer mee ghy uyt sult meten/ suldy weten/
Dat u weder sal geschien.

4. Kan een blinde d'anderen leyden/ dat sy beyde/
Niet geraecken in den gracht?
Soo moet oock een knecht niet wesen/ meer geprezen/
Als de meester zy geacht.

5. Hoe

Hoe zydy door 's Broeders ooge/ dus bedrogen/
Dat daer in een splinter schuylt?
Der ghy in u oogh/ O schalcke! siet geen balcke/
Die door yders oogen puylt.
Sult ghy hem den splinter toogen/ daer u ooge/
Self een groote balck besluyt?
Werpt u balck dan eerst te gronde/ heelt u wonde:
Treckt dan 's Broeders splinter uyt.
„ . Wie door onverstand/ schijn-heylig/ sich toont veylig/
„ En wil 's naesten feyl bespien/
„ De moet reyn zijn van gemoede/ vroom in 't goede/
„ En sich selve eerst besien.

Loosheydt der Pharizeen, *Luc.* 10.

Stemme: Psalm 23. Mijn Godt voedt my, &c.

MAch nimmermeer dan Christus zijn in vreden?
Moet hy van d' een en d' ander zijn bestreden?
Moet Pharizee hem altijdt achter halen?
Met yder op sijn leer en wondren smalen?
Die vraeght hem dees/ hoe krijgh ick 't eeuwigh leven?
Hy sprack tot hem/ wat 's in de wet geschreven?
Hy sey/ daer staet ick sal mijn Godt beminnen/
Van ganscher kracht/ met ziel/ en lijf en sinnen/
En al 't verstand/ en mijnen naesten mede/
Gelijck my self. Dit zijn Godts gulde reden/
Ghy hebt recht bescheyt/ sprack Christus, my gegeven.
Doet dit al/ soo hebdy 't eeuwigh leven.
Maer hy van als/ hem willend' ondervragen/
Sprack hoe sal ick my na dees wetten dragen?
Wie is hy die men noemt sijn Even-naeste?
Dat van hy door gelijckenis/ op 't laetste/
Hem heeft verklaert/ wie d' Even-naeste waren/
Om dat hy sou/ in eygen roem/ bedaren.
Doch hy verstont niet dat dees wet was geestlijck/
En dat de mensch eylaes! was swack en vleêslijck/

Een slaef der sond/ en onder 't jock gebogen:
Dat Mensch/ als Mensch/ was kranck/ van onvermogen/
En dat de wet behelsde strenge paden:
Wie 't een verbrack/ al d' ander overtraden.

Volght de gelijcknis van den Priester Levijt en Samaritaen.

Luc. 10.

Stemme: Psal. 16, Bewaert my Heer, &c.

EEn Man zijnd' uyt Ierusalem gegaen
Na Jericho, verviel in Moorders handen:
Die daer gestroopt/ en wonderlijck mis daen/
Men noch op 't swaerst en alderselfst aenranden:
Ja wierd gekerft/ dat hy voor yders oogen/
Lagh/ als voor dood/ bebloet/ in onvermogen.
2. Een Priester juyst/ quam daer voorby getreen/
Die sich niet kreund'/ des armen mans benauwtheyt/
Oock een Levijt gingh mee dies weges heen/
Die hem wel sagh/ doch acht niet op dees flauwheyt:
Maer een Samaritaen, quam aen gereden/
Als hy hem sagh/ was vol barmhertigheden.
3. Hy naderd' hem/ en sprack hem vriendlijck toe.
O liebe Man! wat ramp heeft u geschonden?
Hoe leghdy dus verslagen! bangh te moe!
En dus bebloed/ bemorst in uwe wonden?
Toont my u lijf/ ick sal 't gequetst verbinden/
Met Oly/ wijn/ en ghy sult hulpe vinden.
4. Hy konsterd' hem en leyd hem op sijn Paerd/
En voerd' hem soo ter herbergh/ om genesen.
Hy bleef hem by/ op dat hy daer bewaert/
Mocht wel onthaelt/ en recht verbonden wesen.
Wanneer hy nu/ sou 's andren daeghs vertrecken/
Gaf hy den waerdt/ dat hy hem sou verstrecken.
5. Hy sprack dit gelt/ geef ick u op de handt/
Draeght goede sorgh/ en heeght doch desen krancken/

En doet hem doch gerack en onderstandt/
Is 't niet genoegh/ ghy sult my na bedancken.
Wanneer ick keer/ sal ick 't u al betalen/
Wilt desen Man doch vriendelijck onthalen.
6. Wie van dees drye/ ick vraegh 't u met verstand/
Dunckt u de naest geweest te zijn van allen/
Tot hem die viel in 's Moordnaers felle handt/
En die gewondt ter aerden lagh gevallen?
Sy spraken/ die barmhertigheyt gingh plegen/
En liet in smert den armen niet verleghen.
7. 't Is recht geseyt/ sprack Christum, volght dit spoor/
Weest yder Mensch behulpigh in sijn lijden/
En geeft u naesten altijdt goet gehoor/
En wilt u niet in sijne smert verblyden:
Maer reyckt u handt/ en toont u steets weldadigh/
Dan toont sich Godt/ u wederom gestadigh.

Zacheus op den Vygheboom, *Lucæ* 19.

Stemme: Edel Karsou.

ALs Christus was te Iericho gekomen
Raeckt' yder op de been.
Zacheus mee/ dit hebbende vernomen/
Die wild' hem mede sien.
Want dees was rijck/en 't hoofd der Tollenaren/
Dies wild' hy uyt lust gedreven/
Siet al 't weder varen.

2 Maer so hy kort en kleyn was van persone/
Beletten 't hem de schaer/
Dies hy sich ylt/ om sich mee te vertoonen/
Want hy hem volghde naer:
Daer is hy ras een Vijghboom op-gestegen/
Om dat hy met groot opmercken
Mocht bespien de wegen.

3. Als Jesus sagh Zacheus in de tacken/
Sprack hy hem vriend'lijck aen:

Zachee

Zachee komt doch haestigh nedersacken,
En wilt stracks met my gaen:
Want heden wil ick tot u huys in keeren,
Op dat ghy wert onderwesen
In den wegh des Heeren.

4. Zacheus sprangh met blijdschap na beneden/
En heet hem wellekom:
Wanneer de Schaer aenhoorde dese reden/
Soo stonden sy als stom:
Om dat hy gingh met desen Sondaer spreken/
Swol het hert vol misgenoegen/
En vol snoode treken.

5. Als Jesus was ter Herbergh in-getreden/
Sprack hem Zacheus aen:
Ick bid u lett/ ach Heer/ op dese reden/
Soo ick yet heb mis daen/
Geef ick de helft van mijnen haef den armen/
Soo ick yemandt heb bedrogen/
't Vierdout weer dit karmen.

6. Dies Iesus sprack/ u huys is weder-varen,
Geluck en saligheyt,
Om dat ghy zijt van Abrahams dienaren,
Dien 't Heyl is toe-geseyt:
Want 's Menschen Soon die is hier toe verscheenen
Om 't verlooren weer te soecken,
En saligh vereenen.

„ 7. Wel salig huys waer Christus schenckt den zegen/
„ Daer springht een gulde Bron/
„ Daer vloeyt een stroom en Goddelijcke regen/
„ Des Hemels blijde Son.
„ Daelt in ons hert en wilt u woningh maken/
„ Dat wy uyt oprechter herten/
„ Al het quaet versaken.

Vanderoeringe des Waters te Jerusalem.

Ioan. 5.

Stemme: Onse Vader in Hemelrijck. Of de vier eerste regelen, *Op de Stemme*, van den hondertsten Psalm.

ALs Jesus te Jerusalem,
Op 't Joodsche Feest verhief sijn stem'/
Vondt hy veel krancken hier by een/
Want yder op dit Feest verscheen/
Om eerst in 't water Bethesda,
Geheelt te wesen van sijn scha.

2. Want jaerlijcks d' Engel was gewent
Te roeren 't water daer ontrent/
Daer kreupele en blind' op pasten ras/
Om stracks te dalen in dees plas/
En wie dan eerst in 't water quam/
Stracks alle rampen van hem nam.

3. Hier lagh een kreupel oock na by/
Daer Jesus trat aen sijne zy/
En vraeghd' of hy wou zijn gesont:
Hy seyd ach dat ick eenen vont/
Die my in 't roeren daer toe bracht/
Ick ben een kreupel/ sonder macht.

4. Dies Jesus tot den kreup'len sprack/
Neemt op u bed en wandelt strack.
Doen stont hy op/ dat yder sagh/
Juyst op der Joden Sabbath-dagh/
Dies schrolden sy vol misgenoegh/
Dat hy 't bedd' op den Sabbath droegh.

5. Wie maeckt u nu dus onbeleeft:
Hy sprack/ die my genesen heeft/
Die sey my dat ick dit sou doen.
Wie was hy die u maeckt dus koen:
Doch Jesus die hem was ontgaen/
Vondt hem weer in den Tempel staen.

6. Hy sprack nu ghy genesen zijt/
Benaerstight u met aller vlijt
Dat ghy voortaen geen sonde doet/
Op dat niet ergers u ontmoet.

Doen

Doen seyd' hy 't aen de Jootsche schaer
Dat Iesus sijn geneser waer.
7. Waer door de Joden als verwoed
Stracks dorsten na dit heyligh bloed/
Om dat de Sabbath was geschent/
En hy hem had Godts Soon bekent.
Maer Iesus seyd hun openbaer/
Dat hy/ die sprack/ Godts Sone waer.
8. Mach Christus niet O Pharizee!
Sijn wondren doen by u in vree?
Moet ghy op 't uyterlick soo staen?
Heeft Christus u wel oyt misdaen?
Dus blijckt hier wel u nijdigh hert/
Door wiens Geest ghy gedreven wert.

Van den Zaedt-zaeyer, *Marc.* 4.

Stemme: Het waren twee gebroeders.

ALs Christus van strand/ in't scheepken was gegaen/
Sprack hy het volck in gelijcknissen aen/
Hoe een Zaeyer zaeyd' het zaed/
Een deel op 't land/ en aen de kant/
Daer 't gevogelt roven gaet.
2. Het ander zaed viel op een steenige grond/
Daer 't snellick op schoot/ maer verdorde terstond/
Wanneer de Sonne scheen:
En 't ander deel/ in doorens viel/
Waer onder 't ras verdween.
3. Het andere raeckt' op een weelderingh land/
Daer het wortels schoot en goed voedsel vant/
En bracht hondertvoude vrucht;
Jae bloeyd in spoed/ vol overvloed/
In een gesonde lucht.
4. Wie ooren heeft te hooren/ die hoore dit woord/
Dies vraeghden sy 't bediet der gelijcknisse voort/
Dies hy haer onderrecht/
Hoe dat hun dit/ als 't rechte wit/
Van hem sou zijn beslecht.

5. U is al 't geheym van Gods Koninghrijck
Gegeven/ maer d' andre niet desgelijck/
Maer door gelijckenis!
Om dat dit woord/ van elck gehoort/
Van hun verstoten is.
6. Op dat sy dit siende zijn van reden blint/
En hoorende doof/ dit niet wort besint/
En geene boet' hen port;
Om dat haer sond/ uyt valsche grond/
Hen niet vergeven wort.
7. Wilt ghy nu dees gelijckenis verstaen/
Hoort wat u Christus de Heere wijst aen/
Wat hy den sijnen leert/
Op dat elck een/ begrijpt dees reen/
En soo mach zijn bekeert.

Verklaringe Christi over de gelijckenisse van den Zaet-sayer, *Marci* 4.

Stemme: Psalm 116. Ick heb den Heer lief, &c.

DE Leeraer saeyt het sact en Christi woord:
Dat by den wegh valt/ zijn die 't woord aen hooren/
Daer Satan stracx den mensch 't hert komt bekooren/
En ruckter uyt het woord eerst aen-gehoort.
2. Het saet 't welck viel op een steen achte grond/
Zijn die het woort terstont met vreughd aenvaerden/
Doch wispeltuyr geen wortels schiet in d' aerde/
Die in den noot sich ergeren terstont.
3. Het saet dat in en tusschen doorens viel/
Zijn die met sorgh des werrelts overladen/
En in bedrogh des rijckdoms sich steets baden/
Vol snoode list en grootsheyt in de ziel.
4. Die nimmermeer zijn van begeerten sat/
Maer nacht en dagh na groote schatten poogen/
Waer door dit saet verstickt wort voor Gods oogen/
En soo verdort Gods saet/ soo waerden schat.

5. Maer

5. Maer 't zaet 't welk viel op't wel geheegde land
Dat zijnse die 't woort hooren en bewaren:
Waer van men siet veel vruchten t'saem vergaren/
Ja hondertvout door zegen van Gods hand.
„ 6. Geef Heere dat u woort in ons beklijf/
„ Dat niet de Satan ons verruck ten quade:
„ Laet doch u zaet met diepe wortels zaden/
„ En dat het niet verstick noch t'onder blijf.
„ 7. De doorens Heer! der snoo begeerlickheyt/
„ Wied' uyt ons ziel/op dat wy 't woort soo hooren/
„ Dat wy volstandigh singen voor u ooren.
„ Lof zy u Godt/ hier door/ in eeuwigheyt.

Daer Christus 5000 Menschen met vijf Garste brooden en twee Visschen spijst.

Marc. 6.22. *Luc.* 9.

Stemme: O Schepper fier.

WEl saligh volck/ door yver aengedreven/
Die u hebt begeven/ te hooren 's levens tolck/
Die als een wolk/verspreyt sijn woort en gaven/
Waer uyt wy ons laven/ als sijne stem komt voort/
Wilt dan op Godts goedheyd letten/
En volght stadigh Godes wetten/
Want hy 't al geeft/ waer mensch en vee by leeft.
2. Als Christus sag/ so groote schaer voor oogen/
Wierd' hy gantsch bewogen/ en vol meedogentheyt/
Want yder slagh/sagh hy als schaepkens dwalen/
Die hy gingh verhalen/ sijn leeringh en waerheyt:
Als nu was de dagh verloopen/
Bleef noch 't volck by hem met hoopen/
't Gebreck was groot. Laet yder koopen broot.
3. Doch Iesus sprak/ geeft ghy haer selfte eten/
D. Hier dient Heer geweten/wy zijn soo niet voorsien.
I. Gaet henen stracks/ en telt eerst uwe brooden/
Gaetse dan vry nooden. D. wy hebben vijf gemeen/

...n daer boven noch twee Visschen.
... Wilt in 't gras de spijs op-disschen/
...ndert by een/ en bijstigh set alleen.
...4. Als hy 't gesicht ten Hemel had' verheven/
...eft hy God gegeven sijn Lof met danckbaerheyt:
...s uyt een plicht/ brack hy voor hun de brooden/
...at s' haer souden nooden/ en worden soo versaet.
...wee Visschen deyld' men onder allen/
...o dat sy vol wel gevallen/
...ck was vernoeght/ in 't geen God had gevoeght.
... Wat wonder dingh! t'waelf korven overschooten/
...n dees disch-genooten/ die waren wel gespijst.
...e sonderlingh! vijf duysent daer genoegen/
...o kan 't Godt al voegen/ als hy sijn gonst bewijst/
...us is noch des Heeren zegen/
...e ons als een gulde regen/
...is overschot/ deelt als een Hemels lot.
...6. Ach arme mensch! treet bry met uwe sinnen/
...n doorsoeckt van binnen/ u hert en u gemoed:
...er ghy na wenscht/ uyt niet/ zijt op-gestegen
... hebt nu verkregen/ van Godt dees overvloet.
...lt hierom den Heere loven/
...e u zegent van hier boven/
...er ghy klaer siet/ wat u noch overschiet.

...an de genoode ter Bruyloft, *Matth.* 22.

Stemme: Looft Belgica den Heere.

HEt Koninghrijcke Gods een Koningh wort geleken/
Die sijnen Soon ter eer/ een Bruyloft had besteken/
Waer door hy over al/ tot sijn genoode send/
...e 't nijdigh oor stracks hebben toe-gewend.
...2. De Coningh andermael/ send af noch andre booden/
...e haer met grooter ernst/ weer tot sijn Bruyloft nooden/
...e seyden/ 't is bereyt/ de Ossen en het Vee/
...s treet doch toe/ geniet dees Bruyloft mee.

3. Maer dit van haer veracht/ is elck sijns weegs getreden/
En d' eene na sijn land en slaeffsche besigheden/
Dees had een Vrouw getrouwt/ dees Ossen had gekocht/
Dees most geviert/ en d' ander sijn besocht.

4. En boven al dees gonst van op dit Feest te laden/
Begosten sy dees bo'on te lastren en te smaden/
Ja wreed'lijck te doen/ aen die haer weldaet doet/
En dus verkeert is 't menschelijck gemoed.

5. De Koningh door dees smaet/ in gramschap/ als ont-
steken/
Send sijn Trawanten af/ om desen smaet te wreken/
Die stracks den Moordenaers gedoot en aen-gerant/
En voorts haer Stad/ oock hebben af-gebrant.

6. De Koningh wederom/ send af sijn dienaers vaerdigh/
En seyd' dat dese hoop dees vreughde niet was waerdigh/
Gaet daerom over al/ by kreupel en by blind/
En noodight s' al ter Bruyloft die ghy vind.

7. De knechten s' werven om door straten en door stegen/
En nooden goed' en quaed'/ en wat hun slechts quam tegen/
Soo dat in korter yl de tafels zijn beset.
Maer 's Koninghs oogh/ op yders wesen let.

8. Hier vant hy eenen Man/ met seer bemorste kleeden/
Dien sprack hy aen/ wel vriend! dit past gheen Bruylofts
leeden/
Hier dient een suyver kleet. hy s' weegh. de Heer gebood/
Dat men dees Man/ sou voeren in de dood:

9. In nare duysternis/ waer knersinge der tanden/
Waer weenen en gehuyl en 't wringen van de handen/
De bange ziel benauwt/ en waer een droef gelupt/
Bluscht door de sond/ dees blijde Bruyloft uyt.

10. Want veel geroepen zijn/ en weynigh uytverkooren,
De vroome zijn 't alleen/ die 's Bruydgoms stem aenhoor-
Want wie in 't quaed verhart/ en past op geen vermaen/
Sal 's Bruylofts zael/ daer voor gesloten staen.

11. Wilt ons dan lieve God! met 's Bruylofts kleet be-
eeren/
Op dat wy mogen staen voor 't aengesicht des Heeren/
En totten eynde toe/ volstandigh zijn in deughd/
En door 't geloof genieten 's Hemels vreughd.

Van den Hooftman over hondert, *Mat.* 8.

Stemme: Daer was een Man in den lande Hus. Of/ Geeft my te drincken nae mijne dorst.

ALs Jesus te Capernaum,
Was met sijn Jongers in-getreden/
Om leeren 't Euangelium,
Gebruyckt' een Hooftman dese reden/
Ick bid' Heer! hoort doch mijn gebeden/
Mijn knecht leyt door de jicht daer neer.
Wel sprack doen Jesus weest te vreden,
Ick koom stracks en genees hem weer.

2. De Hooftman antwoordt' hem/ ach Heer!
Ick ben niet waerd dat ghy sult komen/
En doen my en mijn huys dees eer/
Spreekt slechts een woord/en 't sal my vroomen/
U dit vergen sou ick schromen/
Want ick ben oock een onderdaen/
Ontsluyt doch uwe milde stroomen/
Spreeckt slechts een woord/ dan is 't gedaen.

3. Ick heb Soldaten onder my/
Sprack hy/ wanneer ick die gebiede/
Gaet ghy daer heen/ en weerom ghy/
Komt hier en gaet tot dese lieden/
Doet dit en dat en 't sal geschieden/
Soo dat mijn woort hun is een wet/
Waerom sou ick dan van u blieden?
Want Heer! ick op u woorden let.

4. Als Jesus met op-mercken hoort/
Dees reden uyt des Hooftmans monde/
Sprack hy tot sijn Naevolgers voort/
Sulck groot geloof is niet gevonden
In Israel. wilt dit door-gronden,
Want veel van Oosten en van West,
Die sullen als van Godt gesonden,
Oock mee ter Bruyloft gaen op 't lest.

5. Ja sullen oock met Abraham,
Met Izac, Jacob zijn Gods erven,
Als uyt-gelesen van dien Stam,

En 's Hemels Koninghrijck verwerven:
De Rijcks genooten sullen sterven,
En in de afgront neer gestort,
In duysternisse weenen, swerven,
Daer anghst tot tand geknars hun port.
6. Reyst heen, O Hooftman na u Huys,
Sprack Jesus u knecht is geneesen,
Na u geloof soo sal dit kruys,
Van u knecht af-gescheyden wesen:
Die niet gelooven, mogen vreesen,
Geen ongeloof komt voor Gods Throon,
Men kan geen Vijgh van distels lesen,
Gelooft in Godt en sijnen Soon.
7. Wie Christum volgt en hout sijn woord/
Door een oprecht en vast geloove.
Gaet altijdt tot een beter voort/
En wort getroost van Godt hier boven/
„ Laet ons van u niet zijn verschoben/
„ Door ongeloof of valsche waen:
„ Ghy kont stracks onse quael verdoben/
„ Als ghy hebt aen dees knecht gedaen.

De getrouwe Herder.

Stemme: Psalm 9. Heer ick wil u.

WAer vintmen oyt soo trouwer Held/
Die 't leven voor sijn Schaepjes stelt/
En die uyt liefd' in alle hoecken/
't Verlooren weder op gingh soecken?
2. Dit's Christus die sijn Schaepkens weyt/
Die weder soeckt 't geen was verleyt/
Jae ruchtse uyt der Leeuwen kaecken/
En wilt de swacke stercker maecken.
3. Die weder heelt 't geen was verwont/
Die 't krancke Schaepken maeckt gesont;
Jae die in 't wild' en woeste doolen/
Vergaert hy van des werrelts poolen.

4. Hoe heeft hy sijn verstroyde hoop/
Die Harderloos en op ter loop/
Verspreyt op bergen en in dalen/
Door sijn Basuyn doen achterhalen?

5. Dees Schaepjens hoorde sijne stem/
't Geluyt van nieuw Ierusalem,
Dies volghden sy op sijn geboden/
Die hy quam tot sijn schaep-stal nooden.

6. Hy sagh sijn schaepjens in gevaer/
Van Roover en van Moordenaer/
Van valsche Harders/ die voor heenen/
In Schape kleeders 't volck verschenen.

7. Maer binnen school een wolven hert/
Vol stanck/ venijn en bittre smert/
Uytwendigh van beleefde zeden/
Inwendigh 't nest van vuyligheden.

8. Wel saligh! die dees Harder hoort/
Die slecht en recht was in sijn woord/
Waer in noyt was bedrogh gevonden/
Geen dobbelheyt noch valsche gronden.

9. Hy is de Harder/ die getrouw/
Sijn volck verlost uyt smert en rouw/
En doetse saeht en rustigh slapen:
Lof groote Harders van u Schapen!

Tranen Jesu Christi over Jerusalem.

Lucæ 19.

Stemme: Psalm 90. Ghy zijt geweest, &c.

1. Staeckt Heere staeckt/ ach Heere staeckt u weenen:
Het stalen hert moet barsten van dit steenen.
Als ghy de Stadt Ierusalem quamt nadren/
[...]iel beroert/ en alle uwe adren
[...]tstelden sich/ wanneer ghy haer saeght aen/
[...]/ in den Geest/ alree te gronde gaen.

2. U suchten Heer! die borsten uyt met tranen/
Om dat al u gesmeeck en soet vermanen/
Geen beteringh noch voordeel kost beoogen/
En datse in haer boosheyt sich bedroogen.
Vermeenden laes! sy waren Godes vrindt/
't Verkoren Volck en 's Hemels Troetel-kindt.

3. Ghy riept haer toe: ach! dat ghy in u dagen/
Wist uwe vree/ en hoordet mijne klagen.
Maer nu eylaes! is 't voor u oogh verborgen:
En dat om uwe sond en snoode sorgen.
Ick sie alree omlegert uwe Stadt/
Tot puyn verplet en uwe muren plat.

4. Ick sie alree u Stadt te neder vellen/
Ick sie alree u/ en uw' kindren knellen:
Ick sie alree u toorens af-gebroken/
Mits ghy veracht mijn woordt/ tot u gesproken/
Om dat ghy niet de tyden naemt in acht/
En mijne vree'/ die u is aen-gebracht.

5. Ierusalem! die dooden mijn Propheten/
En steenight die daer broom zijn van geweten:
Hoe menighmael wild' ick u kinders decken/
Gelijck een Henn'/ en haer een scherm verstrecken/
Gelijck een Henn'/ die hare Kieckens queeckt.
Maer ghy hebt niet gewilt: hoe dat men preeckt.

6. Hierom sal oock u huys zijn woest gelaten/
Ghy sult my niet sien rijden langhs u straten:
Tot dat u volck roept/ Godt! die komt geprésen/
In 's Heeren naem/ soo moet ghy welkom wesen/
Tot dat mijn volck my in mijn Majesteyt/
Sal sien verhooght in mijne heerlijckheyt.

„ 7. Wilt Christen volck/ wilt niet u Heylant perssen
„ Door overmoed/ noch met de sonde scherssen:
„ Want als hy langh lijdsaemlijck heeft verdragen/
„ 't Hertneckigh hert/ dan ylt hy met sijn plagen/
„ Maer wilt ghy dat hy vrolijck u ontmoet:
„ Staet af van 't quaed/ en doet oprechte boet.

Opstandinghe Jesu Christi uyt den doode, *Marcus* 16.

Stemme: 33. Psalm. Weest nu verheught, &c.

ZOo ras de Sabbath was verloopen/
Soo zijn de * Vrouwtjes vroegh vergaert
Om kruydt en specery te koopen.
En salven Iesum, na haer aert:
Als de naght gingh dalen/
En de Son haer stralen/
Aen de bergen spreyt:
Als sy met haer schichten/
't Aerdrijck komt verlichten/
Door haer vrolijckheyt:

* Maria Magdalena, Iacobi en Salome.

2. Soo zijnse stracks na 't graf geronnen:
Vol overlegh en swarigheyt:
Wie sal dien steen af wentlen konnen/
Die op het graf gesloten leyt?
Als sy quamen nadren/
Swol de vreughd in d' adren/
Want de steen was af:
Stracks zijn sy getreden/
Vol Godsdienstigheden/
Dalend' in het graf.

3. De vreughd/ eylaes! is ras verdwenen
Die 't herte trild haer in 't lijf.
En Jongelingh is haer verscheenen/
Die haer vertroost' in haer bedrijf/
Die ter rechter zijde/
In een wit gesmijde/
Sat seer braef geciert:
Goddelijck van wesen:
Sprack haer/ wilt niet vreesen/
Maer u Godtsdienst viert.

4. Ghy soeckt hier Iesum by de doode/
Den Iesum O van Nazareth!
Die daer gekruyst is van den Joden/

En hier was in dit graf geſet:
Siet hier doch ter degen/
Waer hy heeft gelegen/
Siet de plaets recht aen:
Geen graf koſt hem binden/
Maer ghy ſult hem vinden/
Daer hy is gegaen.
5. Seght Petro en ſijn mee-geſellen/
Dat hy van 't graf is op-geſtaen:
En datſe ſich te ſamen ſnellen/
En ſtracks na Galilea gaen:
Daer ſal hy voor oogen/
Yder ſich vertoogen/
Na ſijn Goddelijck woort.
Daer ſuldy ſien 't wonder/
Dat Godt in 't beſonder/
U gebedt verhoort.
„ 6. Gy Chriſten menſch moet vaſt geloven/
„ Dat Chriſtus heeft den dood vertreen/
„ En dat ghy hebt met hem hier boven/
„ Sijn Hemelvaert en Rijck gemeen.
„ Dus ruſt van de ſonden/
„ En rijſt op/ omwonden/
„ Met een heyligh kleyd:
„ Dan ſuldy Godt prijſen/
„ En met hem verrijſen/
„ In ſijnen Heerlijckheyt.

Emaus t' ſamen-ſpraeck, *Luc.* 24.

Stemme: 118. Pſal. Dancket den Heer.

GEluckigh wie dat op ſijn wegen/
Verkrijgt ſo goede wandels-man:
Waer me men nimmer is verlegen/
En die de waerheyt leeren kan:
Gelijck ſy die na Emaus gingen/
Van Chriſto ſpraken en ſijn wet/
En ander goddelijcke dingen/
Daer hy hem tuſſchen beyden ſet.

2. Wa

. Wat ſpreeckt gy doch al wonderheden? Jeſus Chriſtus En Jongeren van Emaus.
S ſeyden zijdy vreemdelingh/
W et ghy niet wat geſchiet is heden/
En Ieſu? 't is ſoo vreemden dingh:
T krachtigh was in woord en wercken/
V or Godt en voor een yder menſch:
H e d' Opper-Prieſters en haer' ſtercke/
H n dooden/ na haer wil en wenſch.
. Wy hoopten dat hy was die gene/
T Iſrael verloſſen ſou:
T derde dagh is nu verſcheenen/
E wy zijn noch in angſt en rouw.
T Vrouwtjes/ in dees morgen-ſtonde/
Ende vroegh al aen het graf geweeſt/
T e ſeyden/ datſe hem niet vonden:
M aer wel 't geſicht der Englen geeſt.
. Dees ſeyd' haer/ dat noch Chriſtus leefde:
M aer wy ſien dat der Vrouwen woord/
W waerheyt/ dies ons 't herte beefde:
D s wand'len wy in droefheyt voort.
D en ſprack hun Chriſtus deſe reden/
Traegh van herten en verſtand! Ieſus Chriſtus.
I t ghy de Schrift niet kond ontleden!
I overbracht van hand tot hand?
3. Moſt Chriſtus dit te voor niet lijden,
E r hy gingh in ſijn heerlijckheyt?
I koſt u doch niet eer verblijden,
V oor hy was in ſijn' nedrigheyt.
D oe vingh hy aen de Propheeyen/
E n Moyſe af te leggen uyt:
E ſtampt' haer in, dat al ſijn lij'en,
W as in dees ſchriften klaer beduyt.
6. Sy quamen nu het Vleck te nadren:
D aer hy geliet ſich af te gaen.
S y baden/ laet ons hier vergadren/
D e nacht genaeckt/ wilt met ons gaen.
A ls hy nu was ten diſch geſeten/
N am hy het brood en danckte Godt,
E n brack het, en gaf't hun te eeten.

Doe schooten d'oogen uyt het slot.
7. Sy kenden hem / uyt al sijn wesen/
Maer hy ontquam uyt haer gesicht:
Sy spraken/ O Godt! zy geprezen/
Hoe brand' ons hert/ gelijck een licht:
Wanneer hy ons op wegh de schriften/
Van sijn' opstandingh' ons ontsloot/
En wist die alle soo te schiften/
Dat wy 't verstonden klaer en bloot.
,, 8. Laet Christus doch op al u wegen/
,, En wandel u geselschap zijn/
,, Dan suldy deugt en Gods vrugt plegen
,, En ondeught schouwen als venijn.
,, Wie met de vroome steets verkeeren/
,, Die worden oock daer door gesticht/
,, Der vroomen mont sal wijsheyt leeren/
,, En geven saligh onderricht.

De troostlijcke Hemelvaert onses Heeren Iesu Christi, *Actor.* 1.

Stemme: Psalm 68. Staet op Heer, &c.
Of/ Het zijn doch saligh alle die.

SIet Christus onse Vorst en Held/
Die Leeuw uyt Iuda, van geweld!
Waer voor de dood most zwichten/
Wanneer s' hem in haer kaken sloot:
Maer hy verbrack de hel en dood/
Door 't wencken van sijn lichten.
Waer is dijn prickel en dijn zeegh'/
Als Christus d'overwinningh kreegh?
Ghy hel en dood most vreesen:
U grendels heeft hy afgeruckt/
De hel en dood te onderdruckt.
Dus mensch wilt vrolick wesen.
2. U tranen heeft hy afgevaeght/
Van die noch in u sonden laeght:
En is u weer verscheenen:

Heeft veertigh dagen u geleert/
Met u gegeten en verkeert/
Getoont sijn vleesch en beenen.
Om soo het ongeloovigh hert/
Dat noch in ongeloof verwart/
De waerheydt aen te toogen:
En dat hy waerlick was die geen/
Die dood was/ en nu weer verscheen/
Voor aller menschen oogen.

3. Hy leerd' haer Godes trou verbont/
En hoe hy/ door belost/ gegrond/
Sou 't Koninckrijck aenvangen:
Dat hy hun zijnde nu bedeest/
Toesenden sou sijn' Heylgen Geest
In overvloet t'erlangen.
En dat sy souden tuygen zijn/
Sijn woord in daed en niet in schijn/
De werelt uyt te spreyden:
En souden van Judea aen/
Des werelts kreyts rontomme gaen/
En sijne leer verbreyden.

4. Als hy dit alles had verhaelt/
Een wolcke uyt den hemel daelt/
Die hem heeft opgenomen:
En voor hun oogen wech gevoert.
Hier stonden sy als gantsch beroert/
Vol achterdocht en schromen.
Terwijl sy staerden Christum nae/
Soo stonden twee in wit gewaed/
Aen hare zijd'/ en seyden/
Die Christus die ten hemel vaert/
Dien suldy namaels sien verklaert/
Gelijck hy van u scheyde.

„ 5. O Heer! die nu ten hemel vaert/
„ Wilt onse lichaem/ gantsch bezwaert/
„ Met u ten hemel voeren:
„ Op dat wy door oprechte boet/
„ Deelachtigh zijnd' u eeuwigh goed/
„ Geen quaed ons mach beroeren.

„ Wilt

„ Wilt Heer! ons vleesch in vrolijckheyt/
„ Omkleeden met d' onsterflijckheyt/
„ Dat wy met u verrijsen/
„ En ons verklaren met die vreughd/
„ Der Englen dat wy met geneughd/
„ U eeuwigh mogen prijsen.

Soeckt het Paesch-en Pincxter-feest in lust tot Wijsheyd Fol. 39. en 40.

Navolginge, *Coloss.* 3.

Stemme: Psalm 31. Ick stel op u, &c.

GHy die in Gode zijt herbooren:
Draeght oock sijn wapens mee/
Lief d' vriendlijckheyt en vree:
En kleed u als sijn uytverkooren/
Met ootmoet en meelijden:
Niet in de pracht van zijden.

2. Aen 't uytterlijck is 't niet gelegen/
't Uytwendigh is maer schijn/
Godt wil in 't herte zijn:
Indien ghy hebt van Godt verkregen/
Sijn zegen en weldaden/
Danckt hem voor sijn genade.

3. Verdraeght een ander sijn gebreecken/
En 't geen u is misdaen:
Als Christ is voor gegaen:
Wilt niemands quaed met quaden wreecken/
Treckt aen der liefden zeden/
En haer volkomentheden.

4. Godts woord laet rijcklijck in u woonen/
Vol wijsheyt en vol deughd/
Want dit 's een groote vreughd:
Hy sal dit goed in u bekroonen:
Dus leert en sticht malkandren/
Ghy sit of gaet te wandren.

5. Singht in u herte Gode Psalmen/
Lof-sangen soet van toon/

Der deughden hooghste kroon:
Met Liedekens van soete galmen/
En wilt met heldere keelen/
Van Godts genade queelen.
6. Al wat ghy doet in woort of werken/
Doet sulcks in Christi naem:
Godt en den Geest te saem:
Dan suldy sijne goedheyt mercken.
Dus danckt door hem den Vader/
Want Godt is niemant nader.

Petrus en Johannes in den Tempel gaende, genesen eenen Kreupelen.

Actorum 3.

Stemme: Hoe legh ick hier in dees ellende.
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

EEn kreupel lam en stram gebooren/ Lagh
En karmd' om aelmoes voor elcr ooren/ En
daghlicks voor des Tempels deur: Dat yder mensch
jammer-de met veel ghetreur:
daer door bewogen/ meelijden had en mede-dogen.

2. Als Petrus en Ioannis naeckten/
Om ooch den Tempel in te gaen:
Kreet hy soo deerlijck/ dat sy 't staecken/
En spraecken tot hem/ siet ons aen!

Hy starende met groot verlangen:
Op hoop van een geschenkt t' ontfangen.
3. Maer Petrus sprak/door Godt gedreven/
Wy hebben silver / schat noch gout:
Maer wat ick heb' / sal ick u geven /
In Jesu naem / dit wel onthoudt /
Rijst op! en wandelt uwer wegen /
Ghy hebt dees gaef van Godt verkregen.
4. Hy rechted' hem op sijne beenen /
En greep hem by sijn rechterhand:
Zijn swacke leeden die verdweenen
En wierden vast en hielden stant:
Hy sprongh en wandeld' in den Tempel/
En danckte Godt in 's Voorhofs drempel.
5. Een yder sach dees Kreupel loopen/
(Want hy was alle Man bekent)
Verwondert en verbaest met hoopen/
Quam yder een daer aengerent.
Hy liep aen der Apostlen zijde/
Om haer sijn weldaed te belijden.
6. Doen Petrus sag dees groote Scharen/
Sprack hy vrymoedigh/ mannen hoort!
Wilt in dees daed/ op ons niet staren/
Want wy doen alles door Godts woort:
Niet wy/ noch ons' Godtvruchtigheden/
Maer Godt/ doet dese wonderheden.
7. De Godt Abrahams/ onser Vadren/
Sijn Sone Iesum heeft verklaert:
Op dat ghy al tot hem sond nadren:
Meer ghy verbastert en ontaert:
Hebt hem verloochent en doen schaecken/
Wanneer Pilatus hem wou slaecken.
8. Dien Vorst des levens naemt gy 't leven/
Dien Godt heeft van den dood verwecht:
Waer van wy hier getuyghnis geven/
Tot welckers eer dit wonder streckt:
Door sijnen naem/ geloof en krachten/
Wy dees/ voor u/ tot sterckheyt brachten.
9. Maer 't is bewust/ dat uwe sinnen/

Doo

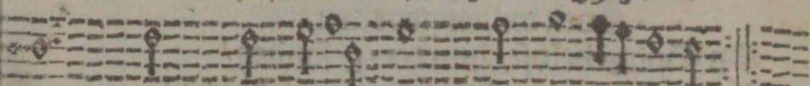
Door onverstand/ dus zijn mislept:
Wilt Godt/ hierom/ door Christum minnen/
Die langh sijn lijden had voorsept.
,, Doet daerom boet/ beweent u sonden/
,, Dan wort genae by Godt gevonden.

De doodt Stephani, *Actor.* 6. 7.

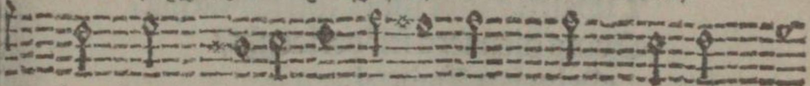
Stemme: Bedroefde Herder siet. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

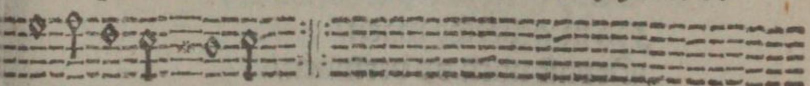
DEr kercken Christi geur/ In vreugt en in ge-
Soo datse stelden in/ Uyt innigheyt en

treur/ Blonck heel Iudea deur/ Vol wonderheden/
min/ Besorgers voor't gesin/ Der arme leden/

Daer Stephaen wierde toe verkooren/ Dies zwol de

Pharizee vol tooren.

2. Om dat hy was vol Geest/
Die Godt den Heere vreest/
Was 't Ioodsche volck bedeest/
Vol bitterheden:
En seyden/ dat hy Godt/
En al der Vadren rot/
En Mosen had bespot/
Vol laster reden.
Sy sleepten hem door valsche tuygen/
Om 't rechte recht/ soo krom te buygen.

3. 't Is

3. 't Is by ons self bestaen/* *Beschuldinge tegen Stephanum.
Dat hy elck derf voorslaen/
Dat dees plaets sal vergaen/
En Moysis wetten.
En dat sou Iesus doen.
Dit seyt hy stout en koen/
Wie sal dan quaet vermoen/
Dat wy 't beletten?
Op Stephans wesen sloegh elck d' oogen/
Dat sich eens Engels quam vertoogen.
4. Na 't pleyt was aen-gehoort/
En 't volck scheen gantsch gestort/
Verhaeld' hy hun Godts woort/
En al sijn wercken:
En hoe het Joodsch geslacht/
Door trotsigheyt en pracht/
Godts wetten had veracht
Noch willen mercken/
Op Godts belost/ hun toe-gesonden/
Die door hun trouwloos was geschonden.
5. Ghy hebt/ sey hy/ geplaeght/
't Welck Godt moet zijn geklaeght/
Godts dienaers self verjaeght/
Gelijck u Vaders:
Gods geest steets wederstaen/
Na in-gebeelde waen/
Gepast noch op vermaen/
Noch heylge bladers.
Die u van Chrsti komst quam melden/
Hebt ghy gedood/ gehoont/ met schelden.
6. Hoe welt een boos gemoed?
Hoe roert de Nijd het bloed?
Dies raes den sy verwoet/
In sijne reden:
Sy knersten/ gantsch verstoort/
En wilden met hem voort/
En elck wild' hem aen boord:
Maer hy vol vreden
En geest/ sagh Iesum staen verheven/
Aen Godes rechter-hand daer neven.

7. Sy volghden 't wilde spoor/
En stopten 't nijdigh oor/
Ja gunden geen gehoor/
Dien uytverkooren:
Maer vielen tot hem in
Als een vergifte Spin/
Met een vergulde sin/
En heete tooren:
Daer hageld' het een buy van steenen/
Dat self het stenen hert most weenen.

8. Hy riep 'k ben onbevreest/
Heer! my genadigh weest!
O Jesu neemt mijn geest:
Dies knield' hy neder:
Vergelt niet dit geslacht:
Dat dus u woord veracht/
Noch 't quaed alhier volbragt/
Bekeertse weder.
En hier lagh 't lijf/ de ziel vol leven/
Heeft God in sijnen troon verheven.

„ 9. Tyran/ ghy dood het lijf/
„ Vol wrevel en gekliijf:
„ Doch dat 's een slecht bedrijf/
„ Voor Godes leeden:
„ Maer d' eedle ziel' is vry/
„ Voor uwe tyranny:
„ Want Godt die staetse by.
„ Dus toomt u zeeden/
„ En luystert vry na Gods geboden/
„ Die lijf en ziel te saem kan dooden.

Petrus van den Engel uytte Gevangenisse verlost.

Actor. 12.

Stemme: Van de 10 Geboden, Hef op u hert. Of/ Ick arme Schaepken aen der heyden. Of/ Neræa schoonste van u gebueren.

Steelt vry u Schiltwacht en Soldaten/
En voegt en kerckert soo ghy wilt:

Knelt vast de vromen/ 't sal niet baten/
Want ghy vergeessche moeyte spilt.

2. Siet Petrus hier seer strengh gevangen/
Geklupstert aen der Krijgers sy/
Waer in Herodes had verlangen/
Om plegen sijne tyrannen.

3. Maer Godt die wou sijn dienaer sparen/
Terwijl hy lagh in slaep gesust/
De Krijghsluy voey' en deur' bewaren/
Tot dese wreedheyt was geblust.

4. Gods Engel quam de plaets omlichten/
En weckte Petrum aen zijn sy:
Staet op/ sey hy/ en wilt niet swichten/
Omgort en schoent u/ gaet met my.

5. De ketens/ kluysters/ vielen heenen:
Den mantel om/ stracks volght my ras:
Hy meend' hem was een licht omscheenen/
Doch wist niet dat 't een Engel was.

6. Sy traden door de wacht na buyten/
Tot aen de groote ysre poort:
De deur' gingh sich van self ontsluyten/
En doen verscheyde d' Engel voort.

7. Hy stont bedeest/ tot hy bedaerde/
Nu weet ick/ seyd' hy/ voor gewis/
Dat Godes Engel my bewaerde/
En lost' uyt dees gevanckenis.

8. Herodes krijght nu roode kaecken/
Met al der Joden nijdigh rot:
Die nae mijn dood soo yverigh haecken:
Maer Godt haer boosheyt heeft bespot.

„ 9. Tyrannen staeckt u nijdigh woeden/
„ En plenght doch geen onnoosel bloed/
„ Als God de sijne wil behoeden/
„ Dan is 't al ydel wat ghy doet.

Philippus en de Moorman, *Actor.* 8. 26.

Stemme: Pſalm 5. Verhoort O Godt, &c.

GOds geeſt door wonderheen gedreven/
Sand ſijnen Engel na bene'en:
En die Philippo mee verſcheen:
Dees [illegible]ack/ wilt u na Gaza geven:
[illegible] Godts laſt beleven.
2. Hy vond een Moorman op den wagen/
Candaces Kamerlingh/ een Heer/
Die [illegible]righ was in Moyſes leer:
Die lende/ * met groot behagen/ * Eſai. 53.7.
Hy dus gingh vragen
3. Of hy verſtont 's Propheten reden? Philippus.
O neen! ſeyd' hy. 't Is ſwaer voor my. Moorman.
Hoe weet ick deſe Prophecy?
't En [illegible] my yemand kon ontleden/
[illegible] Veel duyſterheden.
4. Hy bad/ hy wilde by hem komen:
[illegible]s de ſpreucken voor en naer:
Van [illegible]en ſpreeckt dees Prophete daer? Philippus.
Van hem/ of ſal een ander komen? Moorman.
[illegible] Het ſchijnen droomen.
5. Doen open' hy hem alle ſchriften/ Philippus.
Van Chriſti lijden en ſijn doodt/
En d[illegible] Meſſias klaer en bloot/
Ging alle waen/ van waerheyt ſchiften/
En menſchen driften.
6. De ſchellen vielen van ſijn oogen/
Hy ri[illegible]/ 'k geloof nu voor gewis/ Moorman.
Dat Chriſtus de Meſſias is/
Na [illegible]ſen Heyland/ wil ick poogen/
[illegible] Van al 't vermogen.
7. Wat hindert my dat ick in 't water
Niet [illegible]erd' gedompelt/ na u woord?
Gelo[illegible]t ghy dan van herten voort/
Dat Chriſtus is Gods Soon? dit ſtater. Philippus.
Gaen wy na 't water.

8. De wagen hiel/ en af-getreden/ Phil. en Moorn
Soo ylden sy na 't beeckjen t' saem:
Daer doopt hy hem in 's Opperheyts naem/
Op 't geloof van Christo nu beleden:
Met hert en zeden.

9. Dus wil de Heer de sijne stercken/
Philippus wierde wegh gevoert:
De Moorman door Godts geest geroert/
Nam vrolijck op dees leer en wercken/
Een groot opmercken.

Saulus of daer na *Paulus* vervolght de Christenen, en wort ter aerde neder geslagen, en vlucht om *Christi* wille uyt Damasco, *Actor.* 9. 1,

Stemme: Psalm 13. Hoe langh hebt ghy, &c.

O Saule most ghy dus verblint/
Den Priesters smeecken om 't bewind/
Van Christi Schaepkens te vervolgen?
Hoe toondy u doch soo verbolgen/
En yverigh voor het Joodsch gesind?

2. Hy reysde na Damascum heen/
En met sijn Ybraers op de been/
Om vangen Christi arme leeden:
En steuren haer Godsdienstigheden/
Van die hem quetsten noch mis deen.

3. O Wat ghy doet/ Gods oogh is daer/
Die siet u hert en daden klaer:
God stort een schitterend' licht van boven/
Waer door hy wierd' ter aerd geschoven,
Vol schrick en jammerlijck gebaer.

4. Een stemme sich verhief daer by:
J. O Saule! wat vervolght ghy my?
S. Wie zy dy Heer! wiens stemm' ick hoore?

I. 'k Ben Iesus dien ghy wilt verstooren.
't Valt hart te zijn mijn weerparty.
5. Mijn prickel is voorwaer te hart/
Wie daer aen wrijst gevoelt de smert.
S. Wat wildy Heer! dat ick beginne?
I. Gaet nae de stadt Damascum binnen.
En al sijn volck was geutsch benart.
6. Men recht hem op/laes hy was blint!
Men most hem leyden als een kind.
Drie dagen sonder dranck of eten:
Tot Ananias, wierd geheeten/
Te banden/ dees/ van Godt bemint.
7. En of hy sey/ dit is een man/
Een groot vervolger en Tyran/
Van die u woord en naem belijden:
Godt sprack dit suldy niet benijden/
Dat ick een steen vermorwen kan.
8. Want dees is mijn verkooren vat:
Die by hem draeght een hemels schat/
Die mijnen name sal verbreyden;
By Vorsten/ Joden en by Heyden/
Door lijden/ volgen op mijn pad.
9. Hy ley de handen op sijn hooft/
Daer hy in Jesum heeft gelooft.
't Gesicht bequam en hy vol hoope/
Liet sich in Christi name doopen.
Vol vreught / dat waen nu was verdooft.
10. Stracx heeft hy Christi leer verbreypt/
En yvrigh over al verspreypt:
Soo dat hy most uyt vrees der Joden/
Ontwijken 's nachts de hant der snooden/
En met een korf zijn afgeleyt.
„ 11. Als ghy O Christe 't herte raekt/
„ Ghy van een wolf een lamken maeckt.
„ Want wie eerst scheen de kud' te schaken/
„ Wort nu een Herder om te waken.
Wel saligh die sulck heyl genaeckt.

Groote Diana van Ephesen, *Actor.* 19.

Stemme: Phæbus is langh over de Zee.

PAulus hebbende Griecken-land/
In soo veel' steden Christi wercken
Gepredickt/ soo dat sy onderstand
Van haren waen nu kosten mercken.
Sulcks dat d' Heydenen stonden stom/
Dat het geloof van 't Christendom/
Verkondight wierd' alom.

2. Als hy nu binnen Ephesen quam/
Om Christi naem en woord te verkonden:
Demetrius dit seer ras vernam/
Die daer bedacht veel listige vonden:
Laet ons doch Paulum wederstaen/
Sal dit met onse Goudtsmits soo gaen?
Uyt is het met Diaen!

3. Hy predicht en leert 't volck over al/
Dat men geen Goden van menschen handen/
Eeren/ noch bidden/ noch dienen sal/
Als geschiedende God tot een schande:
Ons winst die worde w' in korte tijd/
Diana haer luyster en eere quijt/
Die nu de werreld vrijd.

4. Warringe reesser aen allen oort/
Krijtende groote Diana t' Ephesen!
Grijpende Pauli hulpers voort/
Daer voor oock yder een had te vreesen.
Hoe men oock smeeckt daer was geen gehoor/
Watter oock yemant stelde voor/
Was voor eens doof mans oor.

5. De Schrijver hebbende 't volck gesust/
Seyde ghy Mannen van Ephesen!
Wie is soo dom/ die niet zy bewust/
Dat onse Stad is vermaert in desen:
Een hoedster van dat heylige beeld/

Dat in den Hemel is geteelt/
En ons is mee gedeelt.
6. Dees mannen sijn robers noch verraers/
Van u groote Diana ter stede:
Isser dan yet wes schuldighs in haer/
Laetse den Rechter dan geven reeden:
Dus staeckt u rotten en schept terstont/
Want wie men aen d' oproer schuldig vond/
Die bouwd' een losse grond.
„ 7. Siet eens hoe dat sich de gierigheyt/
„En 't snoo gewin Godsdienstig kan kleeden/
„ Als sy het volck soo schandigh misleyt/
„ Of men voor God en sijn eere dus streelde:
„ Want waer men slegts om staet en gewin/
„ 't Volck oprocken en leyt na sijn sin/
„ Daer schuylt geen Gods-vrucht in.

Lof der Liefde.

Stemme: Die mint die lijt veel pijn.

O Adelijcke Vrouw/
Die uyt den Hemel daelt/
Door een verborghen kracht:
Die altijd blijft getrouw/
En met u gonst bestraelt/
Het menschelijck geslacht.
Ghy zijt die geen/
Die ons gemoed alleen/
Door Godes Geest verlicht/
En met veel gaven sticht.
2. Schoon ick sprack d' Enghlen tael/
En wist verborgentheen/
En had een sterck geloof:
En gaf het altemael/
Den armen/ in 't gemeen/
Ja self mijn lijf ten roof.
Ick was een bell'/

Jae een luyt ruchte schell':
Soo 't sonder liefd' geschiet/
Dan is 't een ydel niet.
3. Al had ick Samsoms kracht/
Kost Bergen hier en daer/
Versetten van sijn stee:
De Liefde dit veracht/
Als dieder voor en naer/
De needrigheyt houd' ree:
Sy past op faem/
Noch op doorluchte naem/
Want al haer wit en stut/
Streckt tot haer 's naesten nut.
4. Sy is een gave Gods/
Die altijd sal bestaen/
Als self 't geloof verdwijnt:
De liefde is niet trots/
Maer altijd onderdaen.
Die op haer naeste schijnt.
Haer soet begin/
Is vreese Godts en min/
En vriendelick van aert/
Is sy uyt Godt gebaert.
5. Sy draegt een vreedsaem hert/
Langhmoedigh en beleeft/
Is wulps noch licht van geest/
Maer heeft in ondeught smert/
Die yeder 't hare geeft:
En lieft de waerheyt meest.
Sy mind de vree/
Meer als 't geslachte vee/
Gedienstigh sonder nijd/
Soo bloeyt s' oock t'aller tijd.
6. Sy leeft tot niemands schae/
En vrolick van gemoed
Soo isse reyn en kuysch:
Wel hem! die haer volght nae/
En streeft nae 't hooghste goed/
En herberght haer in huys.

Sy

Ey siet haer glans/
Is als een goude krans.
Die vyer en vlammen queeckt/
Wanneer sy met ons spreeckt.
7. Ons herte dat ontbrand/
Jae smelt en wort ontzielt/
Door een verborgen trech:
Maer eygen liefd' is schand/
En 's werelts liefde krielt/
Vol ontucht en gebreck.
Door ware min/
Keert in een broome sin/
En vestight hare grond/
Op Godt en sijn verbond.
8. Sy is de hooghste deught/
Die alles om Godts wil/
Oock self haer naeste mint.
Sy werckt in ons een vreught/
Dat wy gerust en stil/
In hem zijn eens gesint.
„ O laet dees lust/
„ In ons niet zijn geblust/
„ Maer datse brand en blaeck/
„ En daer haer wooningh maeck.

D Musijck Noten siet in Lust tot Wijsheyt. De Werelt geeft haer loon. Fol. 184.

Lof des Geloofs.

Stemme: Arme Mensch, &c. Bronckhorst.

HOe aendachtigh/ kan ons Geloof sich rusten/
In ons gemoed:
't Is waerachtigh/ want 't heeft geen ander lusten/
Als 't hooghste goed:
Het alleen/ op desen grond gevest:
Dus is dat ons sinnen/ en 't hert van binnen/
Dit moet beminnen/

Als d' oorspronck aller deughd/ de deughd/ deughd/
Schept in haer de grootste vreughd.
2. Lauwer-bladen/ daer wort sy mee omwonden/
Als die verwint:
Die ons quaden/ en onse snooden sonden/
En dood verslint.
Het is een Lamp/ die 't duyster hert verlicht/
En doet verdwijnen/ het anghstigh quynen/
En bange pijnen/
Jae ooght alleen op Christ, op Christ, op Christ,
Die daer breeckt des Vyandts list.
3. 't Wort verkregen/ uyt kracht des Geests van boven/
En door 't gehoor:
Wel te degen/ staet ons dat toe te loven/
Om volgen 't spoor:
Van Christi wet/ die ons het pad wijst aen/
Waer op wy treden/ met suyvre leden/
Om door gebeden/
Sijn kruys te grijpen aen/ en gaen/ en gaen/
Stadigh op sijn heyl'ge baen.
4. 't Is 't vertrouwen/ van seeckre en ware saken/
Die 't oogh niet siet/
Daer w' op bouwen/ en daer w' ons in vermaken/
In ons verdriet.
Daer Abraham op ooghd' in sijne strijd:
Die in sijn leven/ door liefd' verheven/
En hoop gedreven
Nae 't eeuwigh leven omme sagh/ en sagh/ en sagh/
Door 't geloof dien blijden dagh.
" 5. 't Swack geloove/ dat teer en glimmend vonckjen/
" En 't kreuckigh riet:
" Wilt niet dooven/ maer met u lieve lonckjen/
" Heer! daer op siet.
" Laet dit niet dood/ maer levend sijn in daed/
" Op dat ons poogen/ voor uwe oogen/
" Sich mach vertogen/
" Als op een heyligh beeld/ een beeld/ een beeld/
" Datter is uyt Godt geteelt.
De Musijck siet in Lust tot Wijsheyt. Arme menschen, f.21:
LO

LOF DER HOOPE.

Wy zijn wel saligh, maer door Hoope.

Rom. 8.

Stemme: Catharijntje. Of/ Phillis quam sich buygen.

VOedster van ons leven/
Door Godts Geest gedreven/
Die 't al onderhoud:
Wie/ door u/ in Godt vertrouwt/
Wort van 't aerdrijck opgeheven/
Want ghy 't al door hoop beschouwt.

2. Ghy heft onse oogen/
Dat wy staren mogen/
Na des hemels licht/
Dat in ons 't geloove sticht/
Om dat wy steets souden poogen/
Na dat Godtlick Aengesicht.

3. Als wy sien de Roosen/
En de boomtjes bloosen/
In haer volle tier/
Brand ons hert gelijck een vyer/
Datter janckt/ na langh verpoosen/
Nae de vruchten/ en haer cier.

4. Sulck een soet verlangen/
Heer wy oock ontfangen/
Nae u hemels throon:
Daer wy met des levens kroon/
Met een snee-wit kleet omhangen/
Sullen blincken overschoon.

5. Laet mijn hoop sich gronden/
In u roode wonden/
U beloft en woord:
Dat ick streef na d'enge poort/
En van alle quaed ontbonden/
Brengh heylsame vruchten voort.

6. Laet in dees ellende/
Waer ick keer of wende/

Dit mijn ancker zijn:
Dat ick noch in vreughd noch pijn/
Nergens mach mijn loop vol-enden/
Als in u/ en ghy in mijn.
7. Suyvert ons gemoeden/
Die door hoop ſich voeden/
Nae u Hemels Rijck:
Dat ons hoop doch niet beſwijck.
Schenckt ons doch O Heer! u goeden
Die geduren eeuwighlijck.

Siet de Muſijck in Luſt tot Wijſheyt, *Goude Koninginne*. Fol. 208.

Geluck-wenſchinge der Vrede.

Stemme: *Quand jo miro le Roſe*. Of/ Wel op ghy Cherubimen. Siet de Muſijck, Fol. 84.

LAet ons de Vree beminnen/
O reedelijcke ſinnen!
Die yder doet verblijden/
In onſe droeve tijden:
Om dat wy op-getogen/
De ſoete Vree met vreughd omhelſen mogen.
2. Weeſt welkom lieve Vrede!
Ey kom/ beſit de ſtede/
Van dit moordadigh vechten.
Ey wilt dien ſtrijd beſlechten/
Dat wapens en Tamboeren/
Nu uyt-geraeſt/ ſich nimmermeer weer roeren.
3. Wat heeft de Krijgh geſchonden!
Wat lijcken en wat wonden/
Wat jamren en wat klagen/
Verhoort men in ons dagen?
Wat moorden en wat blaecken/
Wat naer' gekrijt/ verneemt men in ons daecken?
4. Fy/ fy/ verdoolde Menſchen/
Die ſlechts nae grootsheyt wenſchen/
Nae Staet/ nae Landt en Rijcken.

Wilt voor de reeden wijcken/
Hoe voerdy d' arme zielen/
Dus in den dood/ om schenden en vernieren?
5. U swaerden maeckt tot ploegen/
Laet Os en Paerden swoegen/
En 't Land met voorens snijden/
Op dat elck mach verblijden/
Door d' overvloet van Kooren/
Met alle vrucht/ geladen in den Hooren.
6. Maer ghy O liebe Vreede!
Ghy voeght u na de reede/
Na billickheyt en wetten:
Ey wilt den Krijgh verpletten/
En stieren ons gemoeden/
Dat sich de quae versellen mette goede.
7. Dat wolf en Lam sich weyden/
Dat Schaepkens op der Heyde/
Sich voor geen roovers vreesen.
Dat elck mach d' ander wesen/
Gelijck een ziel genegen.
O liebe Vree! vergunt ons desen zegen.
8. Dan willen wy/ O schoone!
U heyligh voor-hoofd kroonen/
Met kransken van Olyven:
O vree! wilt by ons blijven/
En 't oorloghs-tuygh verbranden/
Dat ghy alleen moogt heerschen in de landen.
9. Als wy door u weldaden/
Ons in dees vreughde baden/
Was 't noodigh dat ons sinnen/
En vreede God beminnen.
Want anders is 't geen zegen.
Maer vree met God/ daer in is 't al gelegen.
10. Wie sich vermenght by quaden/
En volght haer boose paden/
Schoon datse vreedigh leven:
Die wort benijn gegeven/
Om doodelijck te wonden.
Dus leeft in vree/dog kampt steets mette sonden.

Van 't lof en laster der Tonge,

Spreeckt Iacob. 3.

Te Tonge is een kleyn lidt, en roemt sich doch geweldigh.

Stemme: Roosemont die lagh gedoken. Of / Psalm 146. Wel op mijn ziel. Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

WIe sou immermeer gelooven / Hoe de werelt
Hoe het onderst klimt na boven ? En wort als een
wort gesolt / En dat door soo kleynen dier /
ball' gerolt :
Datter stoockt sijn oorloghs vyer.

2. Dit dier is de kleyne Tongen :
't Eelst en snoodste dat men vint /
Dit dier doet soo vreemde sprongen /
Want men 't met geen stricken bind.
't Stiert ons als een roer het Schip /
Nu in Haven / dan op Klip.

3. Het baert oorlogh en weer vrede /
Het baert liefd' / dan weer twist /
Onder het schyn-heyligh kleden /
Brout het niet als snoode list :
Nu van soet en suur een walgh /
't Brenght d' een aen / en van de galgh.

4. 't Is een adder / en vol vleyen /
Het maeckt recht en weder krom /
Het kan lacchen / het kan schreyen /
Nu gesprae ckfaem / dan weer stom.

Het

Het kan fmeken en verraen/
Heden helpen/ morgen fcha' en.
5. Het kan laftren en weer eeren/
Het fpreeckt waerheyt en bedrieght/
Het kan heffen en verneeren/
Het fchijnt erenft/ en het lieght.
t Is een vyer dat fich verfpreyt/
Vyer vol ongerechtigheyt.
6. 't Baert de dood/ en weer het leven:
Met dees tonge looft men Godt:
Lof en lafter kanfe geven/
Daer fy met haer naefte fpot.
t Is een hemel en een hel/
Godts en duyvels mee gefel.
7. Het bevleckt ons eed'le zielen/
Door ontuchte vuyle reen:
Het gaet alle dingh vernielen;
Eerbaerheyd en goede ze'en:
t Paft op reden noch befcheyt/
Tonge vol lichtvaerdigheyt.
,, 8. Maer O driemael wel gezegent:
, Als dit ongetoomde lit/
, Niet als goede ftof bejegent/
, En beooght alleen dit wit:
, Dat het fpreeckt met Godt alleen/
, Swanger van gefonde re'en.
,, 9. Dan is 't een gefchenck van boven/
, En een vrucht van 's levens Boom:
, Die daer altijd God fal loven/
, Als een beeck/ uyt defen ftroom/
, Waer uyt melck en honigh vloeyt/
, En voorts alle deughde groeyt.
,, 10. Wilt dan Heer! ons tong beftieren/
, Datfe doch geen booshevt fpreeckt:
, Datfe mach ons ziel vercieren/
, Datfe als een Son' doorbreeckt:
, Datfe wefen mach een licht/
, Dat een yeder menfche ftîcht.

Vreughde-Sangh over de genadige bewaringe Godes.

Stemme: Psalm 101. Van Godts goetheyt, &c.

MYn hert ontspringh en singh/ der deughd gedachtigh/
De goedigheyt en weldaed Gods almachtigh/
My arme Mensch/ aen ziel en lyf geschiet/
Een vrolijck Lied.

2. Want als ick scheen van uwe gunst verstooten/
Soo heb' ick troost self in mijn smert genooten:
Ick dacht O God! al quynt mijn bangh gemoed)
U troost is soet.

3. Hoe veyligh kan een vroome ziel verlusten/
En in de schaduw' van uw' vlercken rusten:
Ghy schenck ons in/ dat wy van uwen Wijn/
Als dronckenzijn:

4 Uyt uwe stroom ontspringen alle vlieten/
En uyt u licht/ moet yder 't licht genieten/
Ghy vreyt u gonst/ van die sich tot u wend/
Aen 's werrels end.

5. Wel aen mijn God! ick wil een vyer ontsteken/
Van danckbaerheyt en dus inwendigh spreken/
Wat ben ick Heer! dat ghy my arme Kind/
Dus seer bemint:

6. Schoon dat de sond ons mocht den hemel sluyten/
Dat Vaders hert dat sluyt geen Sondaer buyten/
Die met berouw/ sijn heyl en gonst' begeert/
En sich bekeert.

7. Wilt ons dan Heer! door u genae verblijden/
En ons voortaen van alle quaed bevrijden.
Op dat ons ziel en hert/ singh uwen lof/
Vol hemels stof.

8. Op dat wy dus met u vereenight blijven/
Soo laet u Geest in ons gemoed beklijven/
Van eeuw tot eeuw. Verleen ons desen schat/
In Salems Stadt.

Teger

Tegen de Sonde.

Stemme: Edel Artisten koen.

WIe Gods gebod versmaet/
En op geen deugd wil achten:
Die wort van God gehaet/
Om dat hy niet wil trachten/
Met Ziel noch met gedachten/
Nae Godes wet en woord/
Noch met gemoed en krachten/
Siet schiecken soo 't behoort.

2. Sond is een snood venijn/
Die buyten aen komt bleyen/
En die door valsche schijn/
Ons soeckt van Godt te scheyen:
Laet u doch niet verleyen:
Deughd stiert ten Hemel-waert/
Die sal den wegh bereyen/
Daer d' eele ziel op staert.

3. Want alle sond en schand/
Scheurt Godes liefd aen stucken:
Haelende over 't land/
Ellend en ongelucken/
Wilt uyt Gods wet dan plucken/
De kennis van u quaed:
Dan sal u niet meer drucken/
Als ghy de sonde haet.

4. Wel saligh is de geen/
Die sich niet laet bekooren/
En die door vuyle reen/
Stopt sijne kuysche ooren:
Dees mensche gaet verlooren/
Die in de sonde bloeyt:
Laet ons Heer in u tooren/
Niet werden uytgeroeyt.

5. Sond is een snood gedrocht/
Die Eva heeft bedrogen:
En haer door list gebrocht/

Dat wy wel treuren mogen.
Want door de sond en logen/
Zijn wy in slechte staet:
Geef Heere dat wy poogen/
t'Ontvlieden alle quaed.

Leeringen over des Menschen leven.

Stemme: Waerom bedroeft ghy u mijn hert.

W El op mijn ziel en leef gerust/ En set op
Godt uwe her - ten lust/ Want by hem is de vreught:
Dus stel u lust in Godt den Heer/ En bid dat hy u
vreught vermeer.

2. Het tijtlick daer de mensch om rent/
Laes! dat wort hem soo ras ontwent:
Maer 't eeuwige geduurt:
Dat noch de tijd noch roest verdooft/
En dat noch dief noch roover rooft.

3. Indien u Godt sijn zegen geeft/
Siet dat ghy daer oock vroom by leeft:
Of anders is 't een vloeck/
Die u gedyen sal tot pijn/
En namaels uwen Rechter zijn.

4. Schou brassen/wulpsheyt/overdaed/
Die 's menschen ziel ellendigh schaed/

Schou

Schouw twist en hoovaerdy:
Leeft zeedigh met een sobre mond/
Dat maeckt u lyf en ziel gesont.

5. Indien u God in slechte staet/
Bey-weven wil/ soo houdt doch maet/
In 't geen u Godt verleent:
Is 't kleyn/ ghy hebt oock kleynder kruys/
Hoe grooter ramp/ hoe grooter huys.

6. 't Zy dat u sieckt of armoe druckt/
Of dat u handel niet geluckt/
Beswijckt doch nimmermeer:
Want als ghy dan u beste doet/
Soo houd een vroom en reyn gemoed.

7. In sijnen zeegen noyt mistrouwt:
Met hoop op sijn beloften bouwt:
Hy weet den tijd wanneer/
Dat hy sijn troost en hulpe sent/
En 't lieflijck aenschijn tot u went.

8. Wie sich verlaet op tijdlijck goed/
Dat doch maer is als ebb' en vloet/
Die leunt op 't krancke riet:
Wie rijckdom wint ter salighept/
Die heeft een goede schat bereyt.

9. Gods hand is mild en onverkort/
En die sijn zeegen overstort/
Op die hem dient en vreest:
Hy weet wel wat den mensch gebreeckt/
Al eer hy sucht/ ja eer hy spreeckt.

„ 10. Dies wantrouwt nimmer in u ziel/
„ 't Zy of het dus of anders viel.
„ God weet het alderbest.
„ Dus leeft gerust in vreughd of smert/
„ Want God siet op 't inwendigh hert.

Des Menschen Leven.

Leert ons bedencken dat wy moeten sterven: Psalm 90.

Des menschen leven is kort, ydel en vol moeyte, 1 Sam. 11.

Stemme: Lieve Dochters vol van jeughden. Of/ *Si c' est pour mon pucellage.*

WAt is doch des menschen leven/
Een soo selsaem wonder dingh?
't Is voorwaer te sonderlingh?
Daer hy steets in om-gedreven/
Sweeft in een gestade pijn:
Sal dit noch het leven zijn?
2. Als de Schipper na lang swerven/
Krijght de Haven in 't gesicht/
Wort zijn hert daer door verlicht/
Om aldaer weer rust te erven:
Soo haeckt oock een yder mensch/
Na het uyt-eynd van sijn wensch.
3. Blijft de mensch dan so gebonden/
Aen de werreld/ aen de aert/
Die des menschen ziel beswaert?
Wort hy daer van soo geschonden/
Door een webb'/ dat onvoltoyt/
Hertseer op benauwtheyt ployt?
4. Dat hy dan niet sou verlangen/
Dat dit swack en sondigh lijck/
Toe-gestelt uyt stof en slijck/
Magh de rust en vreughd ontfangen/
Daer 't van alle ramp en leyt/
Jeughdigh blijft in eeuwigheyt?
5. Hier toe kan de dood ons voeren/
Die ons onvermijd'lijck naeckt/

En bergoode mensche maeckt:
Die ons hert soo kan beroeren/
Dat wy uyt dees droeve stant
Jancken na ons Vaderland.
6. Ach wat is hier steets te strijden/
Met de werreld/ met de sond/
Die ons in de ziele wond:
Nu is 't ramp/ dan weer verblijden/
't Is een ongestuyme Zee/
Vol beroerde/ weynigh vree.
7. Al ons blijdschap is maer schijnen/
Jae soo vluchtigh als de wind:
Als de mensch dit slechts besint/
Erft hy niet als anghst en quijnen/
En door hoop en vrees gesolt/
Wort hy als een bal gerolt.
„ 8. Leert dan Heer ons dagen tellen/
„ Die soo kort zijn en onwis/
„ Dat wy uyt dees duysternis/
„ Al ons leven daer na stellen/
„ Op dat wy in vreughd of nood/
„ Recht gedencken aen de dood.
„ 9. Laet dan ons gemoed verheben/
„ Niet op d' aerde zijn gevest/
„ Maer verkiesen 't alderbest:
„ Op dat wy in dood of leven/
„ Mogen hooren 't liefl ijck woord/
„ Dat noyt oore heeft gehoort.

Ydeldigheyt van des Menschen leven.

Stemme: *Si c' est pour mon pucellage.* Of/ Lieve Dochters vol van jeughden.

HOe komt dat wy arme menschen/
Door soo op-geblasen schijn/
Trots en overmoedigh zijn:
Daer ons dichten/ poogen/ wenschen/
Rasser als een bloem vergaet/

Die des morgens jeughdigh staet.
2. Arme menschen/ vol ellenden/
Stof en asch en ydelheyt/
Daer de wijsheydt self om schreyt:
Noodigh is 't dat ghy eerst kenden/
U ellendigheyt en aert/
Op dat ghy te recht bedaert.
3. Wat 's de mensch/ die van sijn Moeder/
Wort in jammer voort gebracht?
Had dit Menschelijck geslacht/
Geene queeckingh noch behoeder/
Hy bleef in sijn stanck versmoort/
En stierf stracks in sijn geboort.
4. Als de jonckheyt is aen 't wassen/
Ey dan komt de sorgh eerst aen:
't Kind dat moet ter schoole gaen/
Dan soo moet m'er gauw op passen/
Dat de Gods-vrucht in 't verstand/
Daer van joncks werd' in-geplant.
5. Stracks in nauwer plicht besloten/
Leert hy handel/ konst of werck/
Daer dient vlijtigh oogemerck:
Of verselt hy veel' met grooten/
Daer dient straf en soet vermaen/
Dat het paerd niet uyt mach slaen.
6. Als nu weer de manbre jaren
Sien na eenigh weder-paer/
Dan is 't hert oock vol gevaer:
Dan is 't peynssen en bes waren/
Of des houwlijcks swaere druck/
Dient hun beyden tot geluck.
7. Komt men na tot staet en eere/
O wat is 't een lastigh ampt:
Afgonst staet met nijd en kampt:
Om dat d' een is grooter Heere/
Swelt het hert van hoovaerdy.
't Is een poel van slaverny.
8. Ick laet ramp en armoe varen/
Ick neem slechts een rustigh Man/

Die in voorspoet leven kan/
Stracks vermanen hem sijn hayren/
Dat de tijd en dood genaeckt/
En sijn lamp ten eynde raeckt.
9. Dan soo wort het hert benoopen/
Even wel hy moeter aen:
Wou dit onweer overgaen!
Jae kost hy sijn leven koopen/
Schoon het vol ellenden wroet!
Hy verruylde 't om sijn goed.
,, 10. Dus in hoop en duysent vreesen/
,, Sweeft de mensch/ door veel verdriet/
,, En hy ooght ten Hemel niet:
,, Daer hy sal ontleedight wesen/
,, Van dees ramp en tegenspoet/
,, En omhelsen 't waerste goed.

Van des Menschen broosheyt.

Stemme: Windeken daer het Bosch af drilt.

WAt mag de broose mensch bestaen/
Dat hy derf dus praghtigh gaen/
Soo in zeeden/ als in kleeden/
En vast stoffen op sijn goed/
Op hooge staet en overmoed?

2. Stelt hy vry Godes wet ter zy/
Die hem dunckt een slaverny:
En sie binnen/ met sijn sinnen/
In sich selver en schouw' an/
Waer op hy sich verlaten kan.

3. Edel te zijn/ is dat sijn vreughd?
O/ wat is het sonder deughd?
Adam, Eve, in haer leven/
Kenden geenen Edelman.
Als hy dan sterft/ wat is hy dan?

4. Isset op rijckdom/ eer' of goed:
O dat is maer ebb' en bloed.
Nu verheven/ dan verdreven/
Nu in hooger eeren trap/
Morgen met een Beedlaers nap.

5. Zydy op u gesontheyt trots:
't Is een zegen uwes Godts.
Ach ellendigh/ onbestendigh/
Jae veel brooser als een glas/
Pijndy het slechts/ het breeckt soo ras.

6. Stof dy op schoonheyt of verstand:
't Een is wind/ en 't ander schand:
Hoe ras valt sy/ hoe ras ralt hy/
Schoonheyt en de eygen waen/
Sullen gelijck een bloem vergaen.

7. Of zydy moedigh op 't geluck:
Heden vreught/ en morgen druck.
't Luck laet vooren/ haer eerst hooren/
Maer als 't luck haer rugge wend/
Dan heeft u vriend noch maegh' gekent.

„ 8. Wel hem die sich in Gode keert/
„ En uyt sijne wercken leert/
„ Dat dees have/ en dees gaven/
„ Zijn geschencken van den Heer/
„ Om te gebruycken t'zijnder eer.

„ 9. Niet totte pracht noch hoovaerdy/
„ Noch tot 's werelts slaverny/
„ Noch tot weelde/ die noyt teelde/
„ Als verweende overdaed.
„ Houd dan in Godts geschencken/ maet.

Van de brooſheydt des Menſchelijcken levens, ſo ons deſe dienen, waer op de Groote deſes Werrelds, hare brooſheyt ook konnen bemercken.

ALs Alezander Magnus, na dat hy Darium hadde overwonnen te Babylonien was, quam in 't Koninghlijck Paleys een vreemde Vogel vliegen, en dalende in Alexanders ſchoot, leyde aldaer een Ey, vliegende ſtracks weg. Uyt d' Ey kroop ter ſtondt een kleyne Worm, die ſich om 't Ey ſlinkherende, wederom in 't gadt vermeende te kruypen, maer hy bleef aldaer dood. Soo wierde oock een wan-ſchepſel geboren, dat boven den Navel, een dood Menſch, maer beneden een levend dier was. Hy hier over ſeer nieuws-gierigh zijnde, wilde de bediedeniſſe uyt ſijne Wichlaers navorſchen. Deſe, na datſe langhe met een ander hadden beraedtslaegh, verklaerden, dat ſijn eynde was voor handen. Waer over eene, uyt hun alle, deſe rede voerde. O Alexander! dit Ey beteed de Werreld, en de Worm die om 't Ey ghekroopen heeft, zijt ghy. En gelijck als deſe Worm om 't Ey kruypende, is heſtorven; alſoo hebt ghy O Alexander! de Werreld oock alreede om-gereyſt, en zijt nu wederom tot het neſt van Grieckenland gekomen. En hier zuldy ſterven. En tot bevestinghe deſes, ſoo heeft een Wijf een Zee-ſchepſel ter Werreld ghebracht, dat boven de Navel dood is, en of dat wel een Menſch gelijkt, ſo wort ghy daer door beduyt. Maer het onderſte deel zijn dijne nakomelingen, en die ſullen de beelden gelijck zijn. Ghy ſult ſterven, maer ſy ſullen leven. Hier over ontſettede Alexander ſich dapper, ſo dat hy verſuchtende uyt-riep, *O Iupiter; wat is des Menſchen leven! een ſwak geſchen. Ick hadde gemeent ſoo lange te leven, tot ick de geheele Werreld ſoude hebben t'onder-gebracht. Eylaes ick moet alſo wel ſterven, als de ſlechtſte Menſchen:* En dat gewiſlijck.

Als nu de groote Alexander te Babylonien gheſtorven, en met heerlijcke pracht ſoude werden begraven, ſoo ſpraecken eenige Philoſophen onder malkanderen van de brooſheydt des Menſchelijcken levens. Waer onder eene ſeyde, voor

wey-

weynig dagen sat Alezander in sijn Konincklick Paleys, maer nu leyt hy doot, onder dese sarck. De ander sprack, voor weynigh dagen, was hy een Grootmachtig Koninck, die de aertbodem te enge was, maer nu wordt hy in een kleyne hoeck wech gestopt. De derde seyde, voor desen was sijn Tafel met Konincklicke spijse opghedischt, waer mede hy sijn lichaem verzadigde, nu sullen sich de wormen wederom met hem verlustigen. De vierde seyde, des menschen leven is even gelijck een brandende keerse, en ghelijck die allenskens verteert, soo neemt ook des menschen lichaem af, en soder een sterke wint op aen set, soo wertse licht uytgeblasen, sulcx datse een vuyle stank na laet: En even so ging het oock met den mensche, die men daerom oock stracks most met d'aerde decken: hoe lief hy ook was. En om dit nader uyt te drucken, gingh een ander stilswijgende, d'eene deure in en d'ander uyt. Waer mede hy te kennen gaf, dat ons leven slechts was een ingangh en een uytgang in de werelt. Gregorius seydt, *Onse begeerten zijn groot, maer een kort leven breeckt die af.* Antiphon seydt: *Ons leven is als de gevangnisse van eene dagh. En ick soude het gantsche leven, den tijt van eene gelijcke dagh mogen noemen, daer door wy slechts in de werelt sien, en den Nakomelingen het licht en het leven nalaten.* Petrarcha singht:

Ick schick my alsoo veel ick kan,
En sie mijn eynd' van verre an:
't Is morgens als een jeughdigh kindt,
Maer nu soo wordt ick oudt en blindt.
Ons leven is maer eene dagh,
Broos, wanckel, en vol naer' geklagh,
Vol wolcken, dampen en verdriet:
Het schijnt wel schoon, maer 't isset niet.

De H. Schrift ghelijckt de broosheydt onses leven, by een bloem, een windt, roock, schaduw, droom, wevers spoele, en damp, &c. Waer over, als sich een Christen, dit alles te gemoed voert, so heeft hy overvloedige reden om dit leven, met ootmoed en nedrigheyt over te brengen, gedenckende, dat yeder dagh de laetste is.

Trooſt in ſmerte.

Samen-ſpraeck tuſſchen Maria en Petrus.

Stemme: Gelijck als de witte Swane ſterft.

Maria.

GElijck als een Tortelduyfken quijnt,
Als 't haer Eegaede derft:
Soo oock nu mijn ziel, eylaes, ſich pijnt,
Nu al haer vreughde ſterft:
rom moet ick nu verſuchten,
In mijn pijn,
E vol hoopen en vol duchten,
Treurigh zijn.

Petrus.

2. Ey! wie is 't die hier dus klaegt en ſteent/
En quelt haer droeve hert:
Wie is 't doch die hier dus kucht en weent/
En ſtooft ſich in de ſmert?
Wilt de ſorgh en droefheyt ſtaken/
Weeſt te vreen/
Wat ghy niet kond beter maken/
Dient geleen.

Maria.

3. Ach wat vreught is voor mijn bange ziel,
Die in de rouw verſlijt.
wat my eerſt in de vreught beviel,
Is Alſt en Aconijt.
hreyen is nu al mijn vreughde,
Lacchen, pijn,
mijn welluſt, ongeneughde,
En venijn.

Petrus.

4. Waer toe al de wanhoop en de rouw/
En dees miſtroogheydt?
ijt ghy ſlechts Godt en ſijn woort getrouw/
Die u dit kruys bereydt.

't Is

't Is Godes hand die u komt banden/
Houdt u ſtil/
Hy breeckt haeſt u rouw en banden/
Is 't ſijn wil.

Maria.

5. Ach, hoe licht valt trooſt in ongeval,
Voor die geen ſmert gevoelt:
Maer die 't in ſijn hert bevinden ſal,
Daer leyt een neſt dat woelt;
Sucht op ſuchten, 't hert is bange,
En verteert,
Waer uyt ſal ick trooſt ontfangen?
'k Ben verheert.

Petrus.

6. Wie ſijn rouw noch door de rouw vermeert/
Verſ waert ſijn eygen ſchult:
Bid God dat hy van u 't lijden weert/
En hebt daer in gedult:
't Lijden/ jae al 's werrelts lijden/
Is niet weert/
Al de luſt/ en al 't verblijden/
Ons beſcheert.

Maria.

7. Moet ick dan mijn rouw en ſmert verſmaen,
En ſoecken trooſt in God?
P. Jae/ ghy moet als een die ſeer belaen/
Hier ſoecken 't hooghſte lott.
M. O ghy Schepper aller dingen!
Die elck vreeſt.
Trooſt mijn hert, doch ſonderlinge,
Door u Geeſt.

Petrus.

8. Dit 's de weg waer door men Chriſtum vind/
Daer elck ſijn kruyce draeght/
Hier door proeft hy yder dien hy mind/
Hoe ſwaer 't hem druckt en plaeght.
M. Heyligh kruys, 'k wil u om-armen!
Trooſt my voort.
Heere wilt u mijns ontfarmen,
Na u Woord.

Pa[…]der vrede. Hoe salig zijn de voeten.

[…]mme: Schoon lief ghy zijt prijs waert alleyne.

1. H[o]e lieflijck zijn doch dese voeten/
[D]ie nae den vreede gaen: Die na/ &c.
[W]ant heyl en troost sal hun gemoeten/
Die na [']t goede staen. Die na/ &c.
[B]esch[o]ut dees efne baen/
[A]ls [h]oligh om te wandlen/
[D]us [r]ight hier al u doen en handlen/
[D]ae 't [r]en in eeuwigheyt sal steets bestaen.
2. [D]es wegh heeft Christus self betreden
In wa[er]' onnoselheyt. In waer/ &c.
[H]y wa[s] de waerheyt en de vrede/
[E]n vol otmoedigheyt. En vol/ &c.
[H]y heef dees wegh bereyt/
[V]oor [d]' in hem gelooven/
[D]us h[o]rt syn stemme van hier boven.
[G]eet [d]it 'en houd sijn woord/ tot u geseyt.
3. T' Vred' is een verheeven kroone/
[E]en zeegen en cieraet/ Een zeegen &c.
[E]en l[ic]ht des Geests/ jae overschoone/
[E]en doelwit van genaed: Een doelwit/ &c.
[N]ae sa[c]h is de raed/
[D]an d[a]n na Vreede streben/
[D]y is [d]' ziel/ verstant en leben/
[E]en li[cht]/ een wegh/ die nae den Hemel gaet.
4. [W]el saligh/ die steets op dees wegen/
[O]p gi[ft] noch slangen treet/ Op gift/ &c.
[M]aer [i]t het goede wel genegen/
[D]er so[nd]en pad vergeet/ Der sonden/ &c.
[W]ant [h]' sal ramp noch leet/
[I]n sijn [d]oen weder-baren/
[D]e ho[o]ck gaen de vreede baren/
[W]ant [G]od tot sijnder bystant staet gereet.
5. [De]n vreeden wegh wilt doch vermyden/
[D]ie ten [v]erderve leyt. Die ten/ &c.
[E]n w[ij]ter af tot allen tijden/
[N]a 't [pa]d der saligheyt/ Na 't pad/ &c.

Al is 't ſmal en vol lijdt/
Daer volght vreught en verblijden/
De vree geeft u trooſt in druck en lijden/
En eene Kroon/ ter blijder ſaligheydt.

Lijdens trooſt.

Stemme: Ick lijd in 't hert pijn ongewoon.

ICk lijd/ O Godt! ſeer droeve ſmert/
Wilt doch mijn lijden/ eens weer verblijden/
Dit woelt inwendigh in mijn hert
Tot allen tijden/ Heer! help my ſtrijden.
Een worm is 't die my knaeght/
En wroet van binnen,
Dies wacht ick trooſt O Heere!
Dat ick mach t'uwer eer/ dit overwinnen.
2. Als ick ſlae op mijn lijden acht/
Dan voel ick 't leven/ dat ghy kond geven/
Dan ſtilt ſich weder mijn gedacht/
Schoon ſchrick en beven/ noch in my kleven.
Ach wat hebt ghy geleen/
In al u nooden/
Als ghy om onſe ſond/ ſoo deerlick zijt gewond/
Jae totten doode?
3. Indien door lijden komt de vreught/
Uyt 's Hemels troone/ ſoo overſchoone/
Laet ons door 't lijden zijn verheught/
Godt ſal 't beloonen/ en ons bekroonen:
Wie om Godts name lijdt/
Door reyn geweten/
Verwacht de heerlickheyt/ den ſijnen lang bereyt/
En toegemeeten.
4. Schept trooſt mijn ziel uyt dees fonteyn/
En wilt u laven/ in Godes gaven/
Weeſt lijdſaem en voor Gode kleyn/
Op dat u ſlaven/ en angſtigh draven/
Verkrijgh het eynd van hare wenſch/

Dat ghy als kampioene/
Die om u sonden lijd/ verwint dien harden strijd/
Gehart en koene.
5. Dit lijden duyrt maer korte tijd/
En neemt een eynde/ als 't Godt wil wenden/
Maer die om snoode booshept lijd/
Sweeft in ellende/ van eeuwigh schenden/
Een vyer dat stadigh brand/
Sijnt den godtloosen:
Geef Heer dat ick voor dy/ blijf vande quale vry/
Der over boosen.

De valsche en ware ruste.

Stemme: O Saligh Heyligh Bethlehem.

AL roemdy arme mensch! van rust:
Op 't aerdrijck wort geen rust gevonden:
't Geen ghy noemt rust/ dat is een lust:
Gemenght met gal en groote sonden.
2. Al schijnt dat ghy in weelde leeft/
Dat is geen rust die sal beklijven/
De onrust steeds daer onder zweeft/
En spae berouw sal by u blijven.
3. Schoon ghy ontslaet u van 't gewoel/
En leeft schier eensaem en ellendigh/
Wat baet dat/ als 'er wroet een poel/
Die 't hert vol onrust plaeght inwendigh.
4. Sluyt vry de onrust buytens huys/
Sy sal weer dringen door de spleten:
Want laster/ achterklap/ of kruys/
Zijn droeve boden voort geweten.
5. Al blinckt van buyten bagh of gout/
De hoovaerdy met haer cieraden/
Al pronckt ghy 't lichaem prats en stout/
't Zijn al aenlockfels/ u/ ten quade.
6. Soeckt Godts Rijck en Gerechtighept/
Dan sal u rust en lust toebloeyen:

In Gods-vrucht en oprechtigheyt:
Dan ſult ghy als de Ceedren bloeyen.
7. Volght Chriſtum en ſijn waerheyt na/
Leert kruys en ſijn verſmaetheyt dragen:
Wat God u toeſend vroegh en ſpae/
Buyght uwe wil nae ſijn behagen.
8. Sijn kruys brengt ruſt/na veel verdriet/
Want ruſt moet in de ziele woonen/
Des werreld ruſt is broos als riet/
Maer 's Hemels ruſt verwint de kroonen.
„ 9. Laet dan u ruſt dees onruſt zijn/
„ Dat ghy mooght met de ſonden ſtrijden/
„ Al koſt het arbeyt/ moeyt' en pijn/
„ Ghy ſult u namaels weer verblijden.

Genoegen en Miſnoegen.

Stemme: Engelſche Fortuyn. Of / Indien mijn Godt ga mijn ouderdom.

G. WAt baert de ſorgh in menigh menſch verdriet?
M. 't Geen ghy noemt ſorgh, dat is de ſorge niet,
G. Is 't dan geen ſorgh/ ſoo noemt het liever luſt
M. Dat u dunckt ſorgh, is my de grootſte ruſt.
G. 2. Noemt ghy dan ruſt/ dat ſoo veel onruſt geeft?
M. Dit is de wegh daer nu de menſch na ſtreeft,
G. Wel ſtreeft ghy dan niet ſelf na ongeneughd?
M. O neen! dit 's my een aengename vreughd.
G. 3. O ſnoode vreughd! die ſoo veel rampen baert.
M. Dit ſeyt alleen eens armen ſuffers aert.
G. Is 't ſuffery dat ick nae deughde ſoeck?
M. 't Swaermoedigh bloed ick in mijn ziel vervloeck.
G. 4. Soo ſlaeft ghy dan alleen om ſtaet en geld/
M. Hier op is 't hert by my alleen geſtelt.
G. Let ghy dan niet op 't reedelijck gemoed?
M. Noyt ſwaer gepeyns verkrijght hier ſchatt en goed.
G. 5. Het goed ick wenſch/ maer alles in de maet.
M. Ick ſtae nae eer' nae rijckdom en nae ſtaet.

G Wat is 't soo ghy alleen nae hoogheydt ooght?
M Dit 's nu de wegh waer na de werelt pooght.
G 6. Verdoolde mensch! wy moeten verder gaen.
M Wel soud ick dan de werelt my ontslaen?
G Dat leert u Godt die ons 't genoegen leert.
M Ghy spreeckt wel schoon, maer oordeelt gantsch verkeert.
G 7. Godt geeft het goed en 't is een zegen Godts.
M En 't goed dat maeckt my moedigh, fier en trotz.
G Dit is 't verderf dat u ten quade leyt.
M Neen 't is 't vermaeck tot rechte vrolickheyt.
G 8. Hoe licht vergaet al dees vermomde schijn?
M Is 't niet een lust, rijck en geacht te zijn?
G Maer rijck in Godt/ dat is een beter schat.
M Dit is voor my een al te slechten pad.
G 9. Dit enge pad moet yeder mensch ingaen.
M Wel sal ick dan den Rijckdom gantsch versmaen?
G De Rijckdom niet/ die eerlick is by Godt.
M Soo wordt ick dan eerst aller menschen spot
G 10. Wat schaed u dit/ ghy wort in Gode rijck.
M Dit leert my 't goed verachten als het slijck.
G t Is waer/ doch soo/ dat 't hert daer niet aen kleef.
M Van 't goed nochtans ick trotz en prachtigh leef.
G 11. Elck Christen Mensch in Godt genoegen leert.
M Soo soud ick dan betomen mijn begeert?
G Dit is u best/ dat ghy u selver speent.
M Heeft my dan Godt, dees Rijckdom niet verleent?
G 12. De zegen Godts is sonder tal of maet.
M Wel sal ick dan verminderen mijn staet?
G Wat schaet als ghy 't in beter overset?
M Ick volgh u raed, en sie op Godes Wet.
G 13. Set dan u hoop niet op het vluchtigh goed/
Dat u verlaet/ wanneer ghy sterven moet/
Maer op die geen/ die lijf en ziel terstont/
Voor 't valsch gebruyck/ stort in der Hellen grond.

t'Samen-ſpraeck tuſſchen *Trouw-hert* en *Licht-hert*.

Stemme: Ach Amarillis, Segh wat u wil is.

T. WEgh ſnoode luſten. L. Ey laet my ruſten

T. Dit is geen ruſt die u bekoorde. L. Waer toe al dit ge-

ſangh van vyſe woorden? T. Ick ſucht om u verdriet.

L. Ick acht u preken niet. T. Ick ſingh mijn oude lied

Ach dat elck 't hoorde.

2. L. Wat wilt ghy preken?
T. Dan u gebreken.
L. Wilt ghy mijn ziel vol onruſt ſtichten?
T. Ach neen! ick wil u ziel in God verlichten.
L. Ghy maecktſe droef en bangh.
T. Hier na ick ſeer verlangh.
L. Neemt elders uwe gangh.
T. Ick wil niet zwichten.

3. L. Mijn ziel is vrolijck.
T. U ziel' is olijck.
L. Sy ſwemt in weeld' en volheyt.
T. Dit is 't verderf dat leyt tot rechte dolheyt.

L. De

L. De wijn en 't bier zijn ſoet.
T. Jae voor een dronckten bloed.
L. Ey 't maeckt een licht gemoed.
T. Maer 't hert is vol leyt.
4. L. 'k Soeck hier 't vernoegen.
T. Dat wil niet voegen.
. Ick meſt my ſteets by mijn gelagen.
. Hier door ſoo komen u de ſware plaegen.
L. Ick ſlijt hier in mijn tijd.
T. Jae tot u Ouders ſpijt.
L. Waer toe dient dit verwijt?
T. Ick ſal 't Godt klagen.
5. L. Moet ick 't dan derven?
Denckt om u ſterven.
. Ick ben noch jongh en friſch van leeden.
. Wie is u borgh voor den dagh van heeden?
L. 'k Sie het leven dat is kort.
T. Dies u tot deughde port.
L. 't Schijnt ghy een Preecker wort.
T. Tot deughd en reeden.
6. L. Ick volgh dan reeden.
T. Doet God gebeeden.
. Sal ick my van 't geſelſchap ſpeenen?
. Jae/ ghy ſult uwe ziel met Godt vereenen.
L. Ick bid God om genae.
T. Houdt daer aen vroegh en ſpae.
L. Bluſcht dan de luſt ſoo drae?
T. Godt ſal 't verleenen.
7. L. God is goedaerdigh.
T. Jae oock rechtvaerdigh.
Die wil mijn hert van 't quaed geneeſen.
. Betragt u plicht/en wilt hem danckbaer weſen.
L. Hoe was ick dus verwond.
T. God maeckt u ziel geſond.
L. Geſegent zy u mond.
T. God zy gepreeſen.

Tegen de Eygen-baet.

Stemme: Fortuyn eylaes pourqouy. Of/ Nu leef ick in verdriet. Of/ Als ick uyt wandlen gae.

SIe ick de menschen aen/ haer handel en bedrijf/
Soo soeckt elck een sich self/ sijn voordeel en gerijf'
Ja waer ick 't oogh oock keer/ sie ick dat yeder trach
Na hooghe yt/ staet en eer/ en uyterlicke pracht.

2. Want yeder raept en schraept/ als 't maer tot voord
strecht:
Al waer 't schoon/ dat hy sagh/ sijn ziel hier door bevleckt:
Hy stelt het al ter zy/ en denckt in sijnen sin/
't Is eerlick wat ick doe/ als 't streckt tot mijn gewin.

3. Geen winningh streckt tot eer/ wanneerder ontr
blijckt/
Voor 't eerbaer en het nut/ de valsche baetsucht wijckt:
Dit is geen rechte deught/ als ghy door eygen baet/
U eben mensch verkloeckt/ door een vermomt gelaet.

4. De deugde schuylt in 't hert/daer self de Rechter wo
Dees vonnist tegen u/ hoe seer ghy 't oock verschoont:
Want wie door eygen-baet/ drijft valsheyt of geweld/
Daer is in sijn gemoed/ het vonnis al geveld.

5. Of soo 't gebeuren mocht/ door u verblint verstand
Dat ghy dit al veracht/ en past op eer noch schand/
Daer is 't geweten doof/ door 't derven van de smert/
Jae 't blijckt van een verstaelt en ongeneeslick hert.

" 6. Volght dan in u gemoed/ 't geen Godes wet u lee
" Streeft altijd nae het best/ en toomt u snoo begeert:
" Vernoeght u in het geen/ dat eerlick is en goed/
" En houd altijd voor Godt/ een onbevleckt gemoed.

Voorbeeldt van de Gerechtigheydt eenigher Heydenen.

Ik moet, als met verwonderinge, verhalen, 't gene ik by andere Schrijvers hebbe gelesen, hoe Alexander de Grote, onderwijl hy de werlt verheerde, verborgender-wijse in sekere Stad van Persien quam, om eens te vernemen, hoe men aldaer het Recht en de Gerechtigheydt handhaefde. Hy gingh dan, onbekendt, mede op 't Raed huys, en hoorde aldaer het ghedingh of pleyt aen. Onder andere hoorde hy op deser wijse de rede voeren. Heer Rechter! ick heb van dese Man, hier tegenwoordigh, seecker huys gekoft, en alsoo ick daer in heb doen graven om een kelder toe te stellen, heb ick daer in een groote schat van geld gevonden, ende alsoo my die selve niet toebehoort, heeft dese my geweygert die te ontfanghen, en derhalven is de schat hier tegenwoordigh, met versoeck, den Rechter gelieve hem te lasten, dat hy die selve aenneme, alsoo ick noch recht noch deel daer toe hebbe. De ander antwoorde: Heer Rechter, weest verseeckert dat dese schat, die dese vriend heeft gevonden, my noyt heeft toe-behoort. 't Is waer dat ick 't huys wel heb laten timmeren, maer het was doenmaels een ghemeene plaets, daer yder op vermocht te bouwen; derhalven heb ick geen rechtmatige oorsaecke, om dit geld aen my te trecken. Na vele heeckelinge heen en weder, vonden sy geraeden, desen schat den Rechter selve in handen te geven. De Rechter sprack voorts, ghy bekent dan beyde, dat dese schat die in u huys is gevonden, u niet toe-behoort? Segt dan, onder wat schijn, soude ick, die hier toe recht noch deel hebbe, my die selve derven toe-matigen? daer behoeden my de Goden voor, dat ick vreemder goederen soude begeeren. Ghy schuyft de saecke op mijn ampt, en op mijn geweeten. Wel aen! ick moet raed soecken. Daer op vraeghden de Rechter den eenen, of hy niet eenen Soone hadde? hy antwoorde, jae. Hy vraegde den anderen, of hy niet een Dochter hadde? dees antwoorden van gelijcken jae. Hier op antwoorde de Rechter seer vrolijck, ey dat komt recht en wel te passe: Daerom oordeele ick dat u Soone deses Dochter sal ter Ech

 nemen,

nemen, en ick gheve haer daer by, al dit geld tot een Bruyc schat. Als Alexander dit hoorde, konde hy sich, over dit wi besluyt, niet genoegh verwonderen, en borst, als in den Gee op-getoogen, uyt, en seyde, hy had noyt gelooft, datter in Werlt luyden wierden ghevonden, die de gherechtigheyt so handhaefden als dese. De Rechter, die hem niet kende, an woorde, is 't oock wel mogelijck datter luyden werden gh vonden, die anders doen? Voor seker antwoorde Alexande en dat dickwils, en aen veele plaetsen. Daer over de Recht zijnde verwondert, uyt riep: of dan de Goden in die plaets oock lieten regenen ende Sonne schijnen? willende te kenn geven dat God soodanigen luyden, daer men Regt noch G rechtigheyt oeffende, sijnen Regen en Sonne schijn behoo de te weygeren. Tot beschaemtheyt der Christenen, die ov de Gerechtigheyt sich soo weynigh bevlijtigen.

't Vernoeghde Leven.

Stemme: 24. Psal. De aerd' is onses Godts, &c.

DIt is te recht een saligh Man/
Die sich in 't sijn' vernoegen kan/
En die door grootsheyt niet gedreven/
De gulde middelmaet bemint/
En is in alles soo gesint/
Dat hy beooght een rustigh leven.

2. Die op bewind noch hooge staet/
Noch sich op Vorsten gonst verlaet/
Noch op het slibrigh padt der Hoven:
Maer die het al van verr' beschouwt/
En needrigh sich op God betrouwt/
Als die 't hem alles schenckt van boven.

3. Die op de eerbaerheyt slaet acht/
En walght van grootsheyt en van pracht/
En siet veel liever op sijn minder/
Die slecht en recht sijn tydt beleeft/
En yder mensch het sijne geeft.
Dees leeft gewis met weynigh hinder.

4. Al stormt en woelt de woeste zee/

Hy sit op een geruste ree/
Want Blixem noch geen donder-slagen/
Ontrusten sijn gerust gemoed/
Hy woelt niet al te seer om 't goed/
Dat niemant sal ten Hemel dragen.
5. Die woecker druckt noch pleyt gheschil/
Maer leeft vergeeten vroom en stil/
Vernoeght in kost en zeedigh kleeden:
Die meer heeft/ en die min geniet/
En spaersaem/ op een beter siet/
En toomt sijn tochten/ nae de reden.
6. Die sijn Eegaed' en sijn gesint/
Gelijck een Vader recht bemint/
En lichtse voor op Godes wegen/
Die niet als recht gewin beooght/
En altijd na het beste pooght/
En siet alleen op 's Heeren zeegen.
7. Dees man weet dat dit leven is/
Seer wanckel/ broos en ongewis/
Dies leert hy sich altijd vernoegen/
En is te vreen met sijn genot/
En danckt den Heer voor 't overschot/
Die 't alles kan ten besten voegen.

't Rampsaligh Leven der Grooten.

Stemme: O Saligh Heyligh Bethlehem.

WAt is het leven van den mensch!
Dat hoog in staet schijnt uyt-gelaten?
Al leeft een Prins na volle wensch/
Hy sweeft in vrees van d' ondersaten:
2. Sijn kroon al blinckt s' als een Robijn/
Die is een lastigh pack om dragen/
Uytwendigh van een schoone schijn/
Inwendigh schrick en naere vlagen.
3. Jae maeckt hy 't nae des eenen sin/
Stracks sal 't een ander weer benijden:
Wat kropt hy veel versmaetheyt in/
Die hy oock nimmer kan vermijden.

4. Schoon dat sijn wencken is gebien/
Noch moet hy self een grooter vreesen:
Want Godt/ die yeder moet ontsien/
Diens dienstknecht moet een Prins oock wesen.

5. Of isser maer een eenigh kind/
De minste ramp verschrickt voor 't sterven:
Hy vreest voor 't Rijck/ dat sijn bewind/
Geraken sal aen vreemde erven.

6. Al stuypt en buyght men voor hem neer/
't Zijn meest geveynsde dienstigheden:
Laet dit al zijn ontsagh en eer:
Hy is weer slaef van yeders zeden.

7. Maer raeckt de vyand op de been/
Wat is hem sorgh en moeyt beschooren?
Al woelt het breyn/ hy moeter heen/
En yeders onwil sien en hooren.

8. Wanneer 't dan uytvalt nae sijn wil/
Dan is 't met vlam en bloed bezegelt:
Is 't anders/ soo is 't vol bedil/
Dan spreeckt men stout en ongeregelt.

9. Wanneer een ander rustigh slaept/
En eet sijn brood in grager ruste/
Hy sluymt/ en droomt/ en geeuwt/ en gaept/
Banket noch wiltbraed sal hem lusten.

10. Ick zwijgh noch van katibigheen/
Die yeder mensch is onderwarigh:
Is hy dan vry? eylacy neen:
't Zy Vorst of Boer/ dit gaet eenparigh.

11. De doot verschoont noch kleyn noch groot/
De Vorst moet met den beedlaer reysen:
Hen overkomt een selfde noot/
De dood treft hutten en palleysen.

12. Dit leven is soo heerlick niet/
Als 't uyterlick wel blinckt voor d'oogen/
Het is vermenght met veel verdriet/
Al schijnt het ons van groot vermogen.

13. En yeder leef in God/ gerust/
Laet Princen zijn in staet verheven:
Elck zy vernoeght. Laet al ons lust/
Steeds strecken na het beste leven.

Dr Jongelingen en Dochters cieraet.

Stemme: Coridon ontsteken. Of/ Aertjen die is aerdigh.

Dochters wilt ghy u cieren/ met een peerle kroon:
Vlecht geen dartle zwieren/ die u duncken schoon/
Maer druckt d'eedle deughde/ om u eerbaer hooft/
Dat sal zijn een vreughde/ dieder noyt verdooft.

2 Vlechter Godts-vrucht binnen/ ey dat lieflick kruyt!
Dat in ziel en sinnen/ wast tot schoonder spruyt/
Als hooghmoedigh wesen/ dat de lusten vleyt/
Daer komt geresen/ uytte dertelheyt.

3 Siet ghy aen de peerlen/ die soo suyver zijn/
En voor d'oogen dwerlen/ in soo heldre schijn?
Denckt dan in u herten/ dit is 't Maeghden beelt/
Dat ons vrijd van smerten/ en ons schatten deelt.

4 Siet ghy dees kleynoden/ en haer suyver wit?
Spaert u die nooden/ dat ghy kuysch besit/
Een reyn eerbaer leven/ datter onbevleckt/
U een krans sal geven/ die ten Hemel streckt.

5 Ciert u met geen prachten/ noch vermomde prael/
Met geen kroese drachten/ noch met weyts onthael/
Maer met vriendlickheden/ en ootmoedigheyt/
Met gecierde zeden/ vol sachtmoedigheyt.

6 Want in bagh en ringen/ en in overmoed/
Schuylen valsche dingen/ maer geen heylsaem goed/
Datter sal beklijven/ noch voor Godt bestaen/
Maer de deught sal blijven/ als dit sal vergaen.

7. Dus verciert u leden/ met een heyligh kleet/
„ Vol Godtvruchtigheden/ die de pracht vertreet/
„ Op dat ghy mooght lichten/ als het morgen-root/
„ En u naeste stichten/ 't zy in vreught of noot.

Lof der needrighe Staet.

Stemme: La Vignone. Of/ O cierlijck cieraet.

O Neederighe staet!
Die veyligh in spoet en onspoet houd de maet/
Die ick bemin/ met hert en sin/
En die ick acht/ voor groot gewin:
Die bergen noch dalen ontsiet/
Die niet vreest hoogh gebiet/
Maer die haer plicht/ gelijck een licht/
Ontvonckt door yders aengesicht.

2. Ach slibberighe Hof!
Dat prachtigh en trots/ door weelde soeckt u lof/
Waer vol gewoel/ des afgonsts poel/
En haet en nijd vest hare stoel:
Daer trouwe en eere veracht/
En pracht/ krielt dagh en nacht/
Daer d' ontrouw woont/ bedrogh gekroont/
En deughd te schandigh wort geloont.

3. Lof middelbare stand/
Die veyligh roept met u Schuytjen onder 't land:
Wat soeter lust/ baert doch de rust/
Diens hert niet is yet quaeds bewust?
Die stormen noch winden niet vreest/
Wiens geest/ niet is bedeest/
Maer houd sich slecht/ vroom en oprecht/
Vernoeght/ wat hem is op-geleght.

4. Maer ghy verheven top!
Wiens kruynmen seer trots ten Hemel steygren op/
Siet hier u staet/ en toeverlaet/
Die doch soo snel en ras vergaet:
Als buyen en donder 't geweldt/
Ontstelt/ en neder velt/
Dan daelt u pracht/ en wort veracht/
Jae van een Boere kluys belacht.

De woelende Menſche.

Stemme: Doenſe, doenſe.

DE menſche rotſt door bergh en dal/ Door boſ-
ſen en door dalen/ en door dalen/ En geeft ſich in veel
ongeval/ Om gout en ſchat te halen/ Maer op de deught
en eer/ lacy! lacy! Maer op de deught en eer/ men
weynigh let.

2. De menſch zweeſt over zee en ſand/
Door ſtormen en door baren/ en door baren/
En hy verlaet ſijn hof en land/
Om geld en goed te garen/
Maer op de eedle ziel/ leyder! leyder!
Maer op de eedle ziel/ men weynigh paſt.

3. Maer als 't al is geraept/ geſchraept/
Door krom' en ſlinxe wegen/ ſlinxe wegen/
't Onruſtigh hert dan nimmer ſlaept/
Maer vind ſich heel verlegen/
Want eene worm die knaegt/ droevigh/ droevigh/
Want eene worm die knaeght/ en rooſt ſijn ruſt.

4. Soo

4. Soo soeckt men van door staet en pracht/
Sijn sinnen te verlusten/ te verlusten/
Men slaet alleen op wellust acht/
En soeckt daer in sijn ruste/
Maer 't is een broose lust/ vluchtigh/ vluchtigh/
Maer 't is een broose lust/ die ras verdwijnt.

5. 't Is beter dat m' om 't eeuwigh peynst/
Dat eeuwigh sal beklijven/ sal beklijven/
Dan dat m' om 't aerdsche goed soo veynst/
Dat snellick sal wegh drijven/
Maer 's Hemels goed geduyrt/ eeuwigh/ eeuwigh/
Maer 's Hemels goed geduyrt/ in eeuwigheyt.

,, 6. Heft dan u hert en ziel om hoogh/
,, En tracht nae 't beste leven/ 't beste leven/
,, En staert ten Hemel met u oogh/
,, Die beter schat sal geven:
,, Daer blinckt het hooghste goed, stadigh/ stadigh/
,, Daer blinckt het hooghste goed/ dat Godt bekroont.

Laster der Sonde.

STEMME: *En fin d'amour.*

WAt is de sond' in ons gemoed: Een slaefsche duysterheyt/ Die stadigh woet. So dat geladen leyt/ Een pack van quaden op ons hert/ Dat ons benaut vol smert:

smert: Laes onse sinnen/ De sond beminnen/

Die ons dus benart.

2. Sy is een blintheyt in't verstant/
Verbreeckster van Godts wet/
Een nest vol schand'/
Daer sy haer hert op set/
Sy is berooft van 's Hemels licht/
En van Godts aengesicht/
Wiens snoode lusten/ de ziel ontrusten/
Die sy in ons sticht.

3. Wat is sy een vergifte slangh/
Die haer venijnen sprept:
En maeckt ons bangh/
Als s' op haer luymen leyt:
Sy is een Juffer van de dood/
En die ons brenght in nood/
En door wiens oogen/ wy zijn bedrogen/
Als sy d'Appel boot.

4. Door wat bedrogh en snoode list/
Stort sy ons in gevaer/
En broeyt veel twist/
Van 't eene jaer op jaer:
Sy stort ons in der hellen grond/
Door haer vergifte mond/
Ja knaeght de ziele/ en gaet vernielen/
Wat eerst vreedigh stond.

,, 5. O worm die ons gewisse knaegt/
,, Door u bedriegery/
,, Die ons belaeght/
, Dat wy zijn nimmer vry.
,,, Godt sal der vroomen bystant zijn/
,, En smooren u venijn/
,, Die ons gemoeden/ geneyght ten goede/
,, Vrijd van quael en pijn.

Ver-

Verachtinge der Werelt.

Stemme: *Fransche air.*

GHy die de werelt wilt dienen en eeren/ Let op
Die u kan heffen en weder verneeren/ Die u
u leven en vluchtige lust/ Die u verlockt door een
kan vleyen en rooven u rust/
vermomde schijn/ En schaft voor vreught/ seer doode-
lijck venijn/ Waer door de ziel/ in veel gevaer en smert/
Sich stort/ dat sy gelijck betovert wert.

2. Wilt ghy haer volgen/ sy sal u beminnen/
Sy sal haer wesen en liefiicke vreught/
Vriendlick betoonen/ in ziel en in sinnen:
En u besmetten met veel ongeneught.
Want sy is valsch/ door haer lief kosery/
Die u verleyt/ door snoo bedriegery/
En schenckt u in voor vreughde bittre gal/
Die u hier nae/ soo suur bekomen sal.

3. Sy sal u streelen en weder verslinden/
Al uwe eere/ u tijdt en u geld/
Sy sal u kluystren en strengelick binden/

[D]at ghy verslagen leght neder gevelt:
[H]y sal u ziel/ met stricken overlaen/
[G]ot u verdriet/ met scherpe geessels slaen/
[S]oo dat u lijf gemartelt en gepijnt/
[T]er door geprangt/ in veel' ellende quijnt.

. Ghy wort een slave die vrientlick moet speelen/
[G]hy moet de werelt een Troetel-kind zijn/
[D]e hare wonden zijn niet om te heelen/
[A]ls door gebeden met boet en met pijn/
[E]n waer' berouw/ door een gebroken hert/
[D]at dan versoept dees schandelicke smert/
[M]aer door 't gemoed/ door overlegh van 't quaet/
[D]ich schaemt voor Godt/ die alle sonden haet.

,, 5. Vliet dan de werelt/ met al hare lusten/
,Streeft op ten Hemel nae 't heylige pad/
,Vliet het verganckelick/ laet de ziel rusten/
,Kiest voor de weelde/ dees hemelsche schat/
,Daer alle lust en alle vreughde woont/
,En daer de deught wort loffelick bekroont:
,Want 's werelts lust en hooghmoed sal vergaen/
,Maer Godes woort sal eeuwighlick bestaen.

Tegen de Hoovaerdye.

Stemme: *Carile.*

C Arile! hoe volghdy dus de werelt/door een schijn en
[v]alsche lust? Door roem/ en wulpsche pracht/ die elck
[b]racht/ Schoon sy u behaegt/ en daer in schept u rust:

Weelde

Weelde noch drachten/ perl noch diamant/ U niet ver-
krachten/ maer u blind verstand/ Verlanght/ en janckt
na d'ydelheen/ Daer ach! mijn geklagh u stieren
sal nae reen.

2. Let eens op de broosheydt van u leven / op een rooc[k]
en losse waen/
Die smelt en ras verdwijnt/ hoe schoon 't u schijnt/
Hoe ghy 't oock verbloemt/ en gaet dees gladde baen.
Hayren en jaren/ proncken en geprael/
Seer snel wegh varen: als ghy oudt en kael/
U tijd/ verslijt in kostelheen/
Die ghy/ al by ty/ moet mannelick vertreen.

3. Ciert u vry/ en wilt in Rooskens baden/ volght de sleu[r]
en hoofsche pracht/
Vermomt en toyt u op/ gelijck een pop/
Met floers en Blancket/ en kroese weytsche dracht:
Kleeren en veeren/ baggen noch juweel/
Konnen u eeren/ hoovaert maeckt niet eel:
't Gemoed/ u doet/ met sorgh verstaen/
Dat al/ dit gemal/ moet als een bloem vergaen.

4. Carilé, wilt Sions dochter volgen / in haer cier en zedig
kleet/
Daer tijd/ of bange lucht/ noch naer gesucht/
U hier van berooft/ 't zy in vreughde noch leet/
Eere en deughde/ Godts-vrucht en geloof/
Sullen u verjeughden/ met een heyligh loof/
Met Psalm/ wiens galm/ en soete stem/
Wiens thoon/ overschoon/ klinckt in Ierusalem.

5. 't Kle

5. 't Kleed zy wit/ en onbemorst van sonden/ daer de liefd
en hoop in leeft/
Daer ghy/ geciert soo schoon/ voor Godes throon/
Reyn en onbevleckt/ als een suyver Duyfken sweeft.
Engels en Reyen/ en des Hemels schaer/
Sullen u geleyen/ heyligh voor 't Autaer.
Daer 't Lam/ de stam der vroomen siet/
Die recht/ en oprecht/ 's Hemels vreughde geniet.

De wegh van 't Menschlijck leven.

Al 't oude al 't selfde.

Stemme: Fortuyn eylaes bedroeft. Of/ Als ick uyt wandlen hae.

GElijck de Sonne draeyt/ soo draeyt ons leven oock/
Ons dagen zijn soo licht/ gelijck een lichte roock/
Ons leven is een bloem/ die in den morgenstondt/
Sijn loopsel ons vertoont/ en 's avonts leyt te grond.

2. Ons leven is een Kind, dat in de wiege schreyt/
Strecks volghter op de Jeughd, vol sorgh en swarigheyt:
Dan draeft en slaeft de Man, voor Vrouw en voor 't gesin/
En d'Ouderdom brenght ramp/ en alle swackheyt in.

3. So rolt de tijd op tijd/ gelijck een kluwen aen/
En als het is vol-speelt/ dan scheertmen af de draen/
Daer leyt dan al ons glans/ als in het stof vertreen/
Een ander grijpt de spil/ en spint op nieuws weer heen.

4. Dus ebt en vloeyt ons ty. 't Is nimmermeer gedaen:
Maer waer het d'eene laet/ daer grijpt het d' ander aen/
Maer watter is voorby/ dat keert niet wederom/
Nature heeft haer webb' al in den ouden drom.

5. Sy zaeyt/ sy maeyt en queeckt/ en rooft het weer tot niet/
Wanneer het een vergaet/ men stracks na 't ander siet:
't Verzeven baert ghewin/ en brenght weer voor den dagh/
Wat eertijdts was verrot/ men nu weer bloeyen sagh.

6. Maer wie in Christo leeft/ blyft van 't verderven vry/
Al sterft hy en vergaet/ hem blijft het leven by:
't Verderffelijck treckt aen/ dat onverderflijck is/
En dit 's een Christen mensch/ een groot geheymenis.

NB. De Poëten versierden datter waren Parcæ, Goddinnen van Leven en Dood, en dat Cloto het Vlas aen den Rocken dede, dat Lachesis het span, en dat Atropos, als 't haer dag geraden, den draet afsneet. En hier mede wilden sy des Menschen leven af beelden. Doch 't is God die aller Menschen handelingen bestiert, en in wiens handen wy alle zijn.

Wensch nae Vreede.

Stemme: Ick roep u Hemelsche Vader aen.

HOe holt de werreld over al/
Een yder is vol vreese/
Ach! wat het eynd noch wesen sal/
Van dit droevigh ong'val?
Ye hout noch maet noch stal/
Met al dit godloos weesen.
2. Men hoorter niet als krijgs rumoer/
Van kerven/ moorden/ branden/
Noch Burger wert verschoont noch Boer/
Jae d' aldersnoodste loer/
Voert menigh aen het snoer/
En brenght hem tot schanden.
3. Eylaes! wat hoort men naer gekrijt/
Men hoort trompetten blasen:
Daer sneuvelt menigh in den strijd/
Door haet en dolle nijd/
Tot 's even naesten spijt/
Om in sijn goed te graesen.
4. De Vreed' is nu al wegh gejaeght
De bloote degens klincken/
Siet hoe dat d' een den and'ren plaeght/
Jae 't moet God zijn geklaeght/

Hoe elck dus onversaeght/
Syns naesten bloed wil drincken.
5. Verschijn doch eens O soete Vree!
Met uw' Olijve rancken:
Dan sal verdwijnen al het wee/
Op 't Land en in de Stee/
Want menschen en het Vee/
Nae u O Vreede! jancken.
6. Dan sal de wollef en het Lam/
In eene weyde speelen:
De wreede Leeuw sal werden tam/
Die eerst was fel en gram/
Dan sal den Christen stam/
Een blyde Lof sangh queelen.
7. Verschijn/verschijn/O vrolijck licht!
Met uwe goude stralen/
En tooght u Godlijck aengesicht/
Dat yder Mensche sticht/
Op dat elck in sijn plicht/
Gods goethept magh verhalen.

Klachte over de woelende Werld.

Stemme: Eylaes amour wat gaet my aen.

WIe op de werreld acht/
Wat sietmen swerven/kerven;
Onder 't menschelijck geslacht/
Hoortmen niet als van verderven/
In gehuchten/kerck of kluys.
O wat is 't een lastigh kruys!
2. Wat sal doch 't eynde zijn/
Van al dit moorden/dooden?
Wilt ghy in ellend' en pijn/
Volgen steets het pad der snooden/
En op hoopen quaed op quaed?
Maer God al u boosheydt haet.
3. Hoe kan de haet en nijd/
Soo veel twist te samen rocken?

Datmen stadigh in den strijdt
Siet haer by den hayren plucken/
En met spietse/ bus en s'waerd/
Delgen uyt der Menschen aert?
4. Fy/ fy/ ontaert geslacht!
Sult ghy niet eens weder keeren/
En u voeren in 't gedacht/
Dese trouwe les des Heeren/
Dat wie met den s'waerde slaet/
Weder in sijn bloed vergaen?
5. Zijt ghy dan wreeder dier/
Als de Tijgers of de Leeuwen/
Brand u hert in feller vyer/
Als de wreede Wolven schreeuwen/
Die met Beere-margh gevoet/
Raesen uyt een dol gemoet?
6. Laet af O Christen Mensch!
Van al dit Godloos wesen/
Dan krijghdy 's Hemels wensch/
En sult niet voor 't oordeel vreesen:
Want het goddeloos getal/
Noyt Gods Rijck besitten sal.
7. Roert eens O groote God!
't Hert van dees werrelts Grooten/
Datse niet tot uwer spot/
Dooden meer haer Lands-genooten/
Dat haer sucht tot heerschappy/
Nimmer keer tot tyranny.

Vreede klachte.

Stemme: Schoonste Nymphe, &c.

WAer mijn oogh/ een traene Bron/
Dat ick kon/
Al het ongeval beweenen/
Waerom d' arme Christen schaer/
Vol gevaer/
Moet versuchten en dus steenen.

2. Als ick sie 't verwoesten aen/
O dan staen/
Al dees grouwlen voor mijn oogen/
Dan gedenck ick/ ach mijn Heer!
Kondy meer/
Al dit moord-geschrey gedoogen?

3. Hier verjaegtmen man en vrouw/
En vol rouw/
Zijn de arme Ondersaten/
Die verslaghen als het Vee/
Wee! ach wee!
Zijn gesaeyt op veld en straeten.

4. Weent O dochter Sions weent!
Sucht en steent:
Hout niet af van bitter klagen/
Stort u traen als een vloedt/
Om het bloed/
Dat soo deerlijck leyt verslagen.

5. Godt sal eens van boven af.
Wannen 't kaf/
En met scherpe geessels wreecken/
Al dees wrevelmoed en quaed/
Dat hy haet/
En in sijne gramschap spreecken.

6. Wegh ghy boose verr' van hier/
Want mijn vyer/
Sal op uwe ziele branden/
En ghy sult in vlam en roock/
Door 't gespoock/
Zijn verschrickt en klapper-tanden.

7. Steeckt dan eens u swaerden op/
Of u kop,
Sal gevoelen Godes tooren/
Want een fel moordadigh hert/
Sal met smert/
Een verschrickliek oordeel hooren.

Dankſegginge over de weldaden Gods.

Stemme. Treet rasjes mijn voetjes.

WAt Godtlicker ſtralen/ In 't herte dalen/ Uyt 's Hemels zalen/ Als van ſijn goed/ Dat yder voed/ Verbzolickt 't gemoed? Als wy verbaeſt aenſien/ Wat deughde hy ons aen komt bien.

2. Godts gonſtige oogen/
Vol van vermogen/
Wel klaer betogen/
Van ſijn genae / die vroeg en ſpae/
Ons herten ſoo drae/
Ontvonckt door eene brand/
Die glorijt in ziel en verſtand.

3. Wie ſou niet beminnen/
Met hert en ſinnen/
En ſien van binnen/
Op deſen Heer? die tot ons leer/
Sijn gaven ſend neer?
En weckt ons doffe ziel/
Tot vreughde die u Heer! beviel?

4. Want al ons gedachten/
Na 't Hemels trachten/
En 't aerdſch verachten/
Als 't een vergaet/ en ons verlaet/
Daer 't eeuwigh beſtaet/

So

Soo sal dat eel gemoed/
Godt dancken voor dit groote goed.

5. Wie dan Godes zegen.
Hier heeft verkregen/
Sal t'aller wegen/
Godt singen lof/ voor huys en hof/
En nemen hier stof/
Dat hy door 't aerdsche siet/
Na 's Hemels/ dat hem God aenbiet.

Om vergifnisse der Sonden.

Op de wijse van C. V. Mander.

Stem: Meer aert als gout, meer quaet als goede menschen.

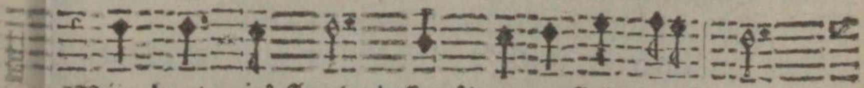
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

IK koom tot u met zware last ge - laden/
Ach Hee - re laet mijn ziel in u sich baden/

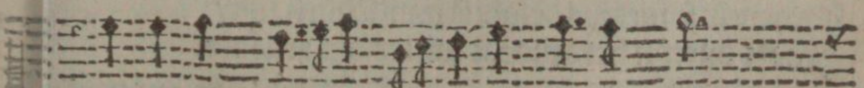
Mijn sond eylaes! die druckt my na den grond:
Die nu byna leydt tot ter dood verwond.

Mijn hert is flauw/ En 't aengesicht verf nauw/

Haer oogen nae dien schoonen He - mel slaen.

Om dat my pranght 't geweten/ en my tuyght/

2. Ghy wilt dan Heer! niet met u dienaer treden/
In u gerecht/ noch straffen nae u wet/
Wie kan bestaen? wie souder geven reden/
Als ghy op 't strenghst u oordeel voor ons set?
Wy treden dan/
Op uwe goedheyd an/
En weten dat de straf u haest berouwt:
En dat ghy zijt een Vader die terstont/
Sijn roe verbreeckt/ aen die op u vertrouwt/
Besprenght daerom met Ysop onse wond'.

3. Schoon dat de sond ons hayren gaet te boven/
En is soo root als 't hooghste Carmozijn:
Soo sullen wy van u niet zijn verschoben/
Maer door u gonst/ soo wit als wolle zijn:
Dan u genae/
Blinckt altijd vroegh en spae:
Jae wijder als de aerd van d'Hemel staet/
Jae wijder als het Westen van het Oost/
Streckt uwe liefd/ die nimmermeer vergaet/
Want ghy zijt ons een toeverlaet en troost.

4. Ghy hebt dit woordt als met een eed gezwooren/
Dat ghy niet wilt des armen Sonders dood:
Maer dat hy leef: noch 't Schaephien blijf verlooren/
Om dat ghy noyt den Sondaer van u stoot.
Wanneer hy karmt/
Ghy vriendelick om-armt:
Als slechts 't berouw uyt reynder herten spruyt/
Dan werpt ghy wegh sijn' sonden in de zee/
Gedenckt se niet jae delght se gantschlick uyt/
Jae 't onreyn hert wordt witter als een snee.

„ 5. Wilt ons dan Heer een heyligh kleedt aen trecken/

„ E

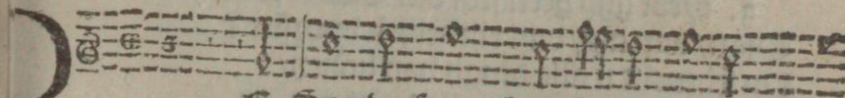
„ Een rock des Heyls en vol gerechtigheyt:
„ Wilt dan u geest steets in ons hert verwecken/
„ Dat wy betreen 't pad uwer heyligheyt.
„ Ghy sand u Soon/
„ Die sich voor ons liet doon/
„ Op datter niemand doch verlooren gae/
„ Van die in hem en in sijn woort gelooft.
„ Wy smeecken Heer! en bidden om genae/
„ Dat ons geloof noch licht niet werd verdooft.

DANCK-LIEDT.

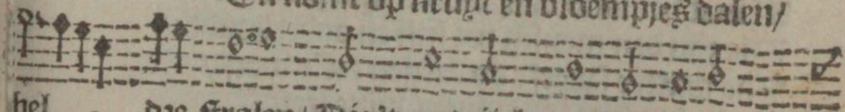
Uyt C. V. Mander.

Stemme: O Wijn de eedle Creatuere.

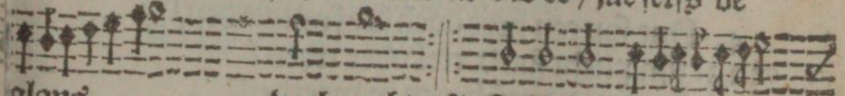
Ofte op dese nieuwe gestelde Voys.

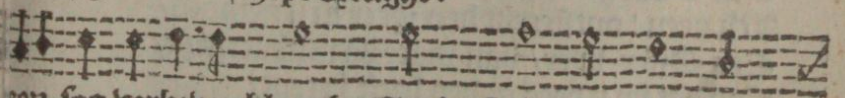
E Son verspreyt haer heldre stralen/
En komt op kruyt en bloempjes dalen/

hel - dre stralen/ Die 't aerdrijck met haer sie be
bloemp - jes dalen/ Soo dat al 't Vee/ jae selfs de

glans verheught: 't Gevogelt queelt
mensch schept vreught:

een soo verheven klangh/ Tot 's Scheppers lof/ door

2. Wy dancken God voor al den zeegen/
Die hy ons heeft genadelijck bescheert:
Die ons bedauwt met sijnen reegen/
Die ons sijn gonst aen lijf en ziel vermeert.
Schouwt doch eens aen/ en siet sijn wonderheen/
Waer meed' hy 't land dus rijckelijck verciert/
Hoe weeldrigh 't kruydt/ geboomt en 't graes jen tiert.
En hoe dit Godt doet voor den mensch alleen.

3. Hebt ghy geen stof om God te loven/
Die u/ van als/ dus rijckelijck voorsiet?
Hy schenckt u alle dingh van boven/
Daer hy doch self van alles niet geniet:
Al wat het land van Vee en vruchten geeft/
Die zijn den mensch tot lust en onderhoudt:
Jae watter sweeft op bergen en 't wout/
In locht of zee/ om uwent wille leeft.

4. Hoe sou een hert doch dus ontaerden/
En al sijn plicht soo dertel over treen?
Noch houden dit geschenck in waerden/
Dat Godt hier schiep voor d'arme mensch alleen?
Ach neen! ontsteeckt den Heer in u gemoed/
Een Offer-vyer/ van ware danckbaerheyt/
Om dat hy u dees gaven heeft bereyt/
En al dees deughd en al dees weldaed doet.

5. Gr

5. Godt heeft doch onser niet van noode/
Noch oock al 't geen/ dat hy geschapen heeft/
Hy wert gedient door Hemels booden/
Een heyligh Heyr gestadigh om hem zweeft.
Wiens soete toon vol Musicael geflupt/
Sijn gulde zael geduerigh over klinckt.
Godt is een Geest. En wil dat ghy hem singht/
Een geestlick lof met reyner herten uyt.

Danckseggingh over de bewaringe Godes.

Stemme: Galathea geestigh dier. Of/ Fredrick Hendrick van Nassouw.

LOoft mijn ziele/ looft den Heer/
Looft mijn ziel den Heere:
Dat ick Godes lof vermeer:
En singh t'zijnder eere:
O mijn Godt! ghy geeft my stof/
Dat ick tot u heyligh lof/
Magh met helder keelen/
Op der Harpe speelen.

2. Die my met genaed en gonst/
Lieflick hebt omscheenen:
Wilt my met u soete jonst/
In u lief'd' vereenen:
Dat door 't stralen/ van om hoogh/
Ick/ als d'Appel van u oogh;
My/ door 's vyands vleyen/
Doch niet laet verleyen.

3. Want ghy/ als een Herder/ doet
Uwe schaepkens weydet/
Die ghy met u Manna voed/
En den straf geleydet:
Die mijn ziel ten water-bron/
Door het steecken van de Son/

In u klaver graſen/
Door u gonſt komt aeſen.

4. Schoon of ick in 't doncker ſtreef/
In kruys en ellende:
Ghy weet Heere dat ick leef/
Die 't kruys ſoo kond wenden/
Dat al mijne druck en pijn/
Kan in vreughd verandert zijn/
Dat ick voor mijn lijden/
My weer mach verblijden.

5. Ghy wijſt my u wegen aen/
Die ick moet betreden:
Wel geluckigh die daer gaen/
In u wet en zeeden:
O die in u vlercken ruſt/
Vloeyt toe volheyt en de luſt/
Die als ſtroomen ſchieten/
Uyt u rijcke vlieten.

6. O ſpringh-ader aller vreughd.
O licht/ ſonder duyſter!
Ghy zijt onſe luſt en jeughd/
Al ons glans en luyſter:
Ghy wiſcht onſe tranen af/
Ghy treckt ons uyt 't doncker graf/
Dat wy/ in 't verderven/
Heer/ voor u/ niet ſterven.

7. Leeuwen ſwerven om ons heen/
Ja vergifte draecken:
Maer ghy hebt voor ons gebeen/
Dat wy uyt haer kaecken/
Zijn door u genae bevrijt:
Laet doch Heer! tot geener tijd/
Ons geloof vel wijcken/
Noch den Satan wijcken.

8. Laet u Engel houden wacht/
Dat die ons behoede:

Neemt

Neemt Heer op ons gangen acht/
En op 's vyands woeden:
Dat sich onse voet niet stoot/
Maer bevrijdt ons van den dood/
Op dat wy u loven/
Eeuwighlijck hier boven.

Siet de Musijck-Nooten in Lust tot Wijsheydt,
Fredrick Hendrick. Fol. 196.

Echts-Gesangh.

Stemme: O Saligh Heyligh Bethlehem.

GEluckigh O vereenight Paer!
Die door de vrese Gods gedreven:
U bind in desen Echt te gaer/
Tot een gerust en beter leven.

2. Wat ghy daer in ter handen slaet/
Dat laet O Heere wel gelucken.
Want wie dat in u wegen gaet/
Die sal noch ramp noch onspoet drucken.

3. U goe Vriendin en Bed genoot/
De schoonste Lust-hof van u sinnen:
Die sal getrouw zijn in den dood/
En u met hert en ziel beminnen.

4. Ghy sult/door haer/de soete vreughd/
De wenschelijcke lust genieten:
Het beeldsel van de ware deughd/
Sal uyt u stam en af komst vlieten.

5. Want uyt een wel-geheegde grond/
Daer wassen deughdelijcke spruyten:
Daer woont de tucht/ daer is een mond/
Die altijd sal de Gods-vrucht uytten.

6. Daer spreyt Gods zegen breet en wijd/
Daer zijn de rechte wijngaert rancken:
Daer bloeyt de voorspoet/ door de tijd:
Een stof om stadigh God te dancken.

7. O wel dan als ghy u geslacht/
Siet als een vruchtbaer land in't groeyen/
Want heyl en gonst u dan toe-lacht/
Die als een tierigh hof sal bloeyen.

8. O wel geluckigh/ als de tijd/
Dit tijdlijck leven gaet af-snijden:
Dat ghy u dan in God verblijt/
En wacht hier nae veel beter tijden.

Siet de Musijck-Noten in Lust tot wijsheyt. *O Geestelijcke Hemel-stad.* Fol. 219.

Tegen de Werreldtsche Wellusten.

Stemme: Komt ghy schoone Velt-Goddinne.

KOmt ghy/ die door lust/ versoopen/
En in weelde sweeft:
Daer ghy ziel en lijf toe-geeft:
Doet u hert eens open/
En nae't beste streeft.

2. Siet hoe klaegt doch God de Heere/
Over Israel:
Die sijn uyt-gedruckt bevel/
En sijn naem onteeren/
Door haer dertel spel.

3. Siet haer sweven in de lusten/
En vol overdaed:
Jae sy smooren in haer quaed/
Op 't yvoor sy rusten/
En in trotse staet.

4. Si

4. Siet ſy drincken uyt de ſchalen/
Die met Harp en Luyt/
Siet om Joſephs ſchae' niet uyt/
En vol pracht en pralen/
Zijn der ſonden buyt.

5. Siet haer in de welluſt ſmooren/
En vol ſnood bedrijf/
Als een boel na 't geyle wijf:
Dieder weckt Gods tooren/
Soo aen ziel als lijf.

6. O wat is de welluſt ſnel-luſt/
Hoe ras ſtuyftſe neer:
Als een bloem of lichte veer'/
Jae het is een quel ruſt/
Die daer rooft u eer.

7. Ach wat zydy arme ſlaven/
Die in welluſt ſwiert:
Die der deughden kleed ontciert:
En ſchent Godes gaven/
Die de Hemel viert.

8. Sy brenght u in veel ellenden/
En als levend' dood:
Ja ſy laet u in den nood:
Hoe ghy 't oock wilt wenden/
Laes u ſmert is groot.

9. Let dan op dees korte vreughde/
Die ras ſmelt en quijnt/
Die alleen uytwendigh ſchijnt:
Dus ſtreeft na de deughde/
Die daer noyt verdwijnt.

10. Want de deugd ſal eeuwig bloeyen/
Als een goude kroon/
Als een peerl aen Godes throon:
Wilt in Gods vrucht groeyen
En verwacht haer loon.

Sie de Muſijck-Nooten in Luſt tot Wijsheyt. *Aretæa wat al vreughden*, Fol. 178.

Waerschouwinge aen de Ieughd.

DE Jeughd bedrieght sich dapper, wanneer sy door dertelheyt verlockt en totte Wellusten over-gevoe sig laet voorstaen, datse daer door verheven en voor Werreld sullen werden gesien, om alsoo geacht en ge-eert zijn. Maer sy nemen het snoodste van allen ter hand, alsoo daer door tot geen eerlijck en saligh leven sullen geraecke daer sy nochtans de Christelijcke en der Ouden vermaning behoorden te betrachten, die hun al een geheel andere we voorstellen, om daer in onstraflijck te wandelen. Doch h gaet haer alleens, als die de eedle Peerle vertreeden, en in slick der Wellusten versoopen, stadigh leggen te wentele Soo dat de gelijcknis waerachtigh is, die eenige Philosoph voorstellen, dat het seecker Man gegaen is, die welcke tw salf-bossen voorgeset zijnde, waer van hy door 't smeren v d' eene, een Valck soude werden, en door 't smeeren van d' a der een Eezel. Dese door de hoope van verheventheyt, me nende de salf-bosse van een Valck te verkrijgen, krijgt de sa bosse van eenen Eezel: waer door hy ontaerdende stracks e Eezel wierde. Alsoo meent oock de domme Jeughd en me nigh Mensch, datse door de yver om tot hoogheyt te kome sy sich moeten smeeren mette salve der Wellusten, om als Valcken te worden, maer sy worden rechte Eezels. Salv voor haer selfs, slaven van anderen, slaven van hare wellust en hoovaerdye. Waer uyt sy nauwlijcks, 't en zy, tot haer ve derf en ondergangh konnen werden verlost, maer die m rouw en herten leet, hare ellende te laet sullen beklagen.

Opmerckingen.

OM dan een yegelijck af te maenen van de sonden d Werrelds, so hebben wy doorgaens de snoodheyt d selve vertoont, op dat een yder sich voor die selve, vee

... mogelijck, hebbe te wachten, en dat hy sich met eenen ...h te gemoed voeren, wat vruchten hy uyt de opmerkin... ...r sonde kan trecken.

1. ...oo worden door de sonden, de blinde ooghen der Menschen geopent, waer door sy dan sien, in wat verderf hun ...e korte Wellust heeft gestort.

2. ...eroovinge van soo veele heerlijcke deughden, gaven en ...ieraden.

3. ...eschaemtheyt, also dat men is schaem-root, voor de oogen Gods en der Menschen.

4. ...et ghetuyghnis en het oordeel des geweetens, dat den ...enschen na de begangene sonde, aenklaeght.

5. ...e vreese, en het zittren voor het gerechte en der straffe ...odes.

Bruylofts Gesangh.

Stemme: Ghy Drinckebroers berooft van sinnen.

Ghy die daer zijt door d' Echt verbonden / En
Wacht u door door de snoo-de sonden / En
...t twee herten smelt in een / Want wie in 's Houwlycks
...oegt u stadigh na de reen:
...and / Bruyckt reden en verstand / Diens hand / van
Gode wort / Met veel zeegens over-stort.

2. De liefde draeght gelijcke sinnen /
De liefde draeght een willigh juck:
Door Liefde kan men 't al verwinnen /
De Liefde blinckt in rouw en druck.
Want wie in 's Houwlijcks band / &c.

3. Dit Houwlijck zy met liefd begooten /
Met vriendschap en goetwilligheyt:

Gelijck twee lieve Speel-genooten/
Soo draeght malkanders lief en leyt.
Want wie in 's Houwlijcks brand/ &c.
4. Het is een vleesch/ schoon 't is verscheyden/
Het is een ziel/ een hert en wil/
Het is een lichaem met haer beyden/
Vereent in vree/ gerust en stil.
Want wie in 's Houwlijcks band/ &c.
5. Vlecht haer met kranskens van Olijven/
En druckt haer ranckens om het hoofd/
Op dat s' in liefd en vree beklijven/
Noch van haer ruste zijn belooft.
Want wie in 's Houwlijcks band/ &c.
6. Met zeegen wilt haer stand vereeren/
Dat haer geslacht in liefde groey:
Dat haere kinders zich vermeeren/
En dat haer disch vol voorspoet bloey.
Want wie in 's Houwlijcks band/ &c.
7. Dan sullen zy haer lieve vruchten/
Door wettelijcke Echt vergaert:
In d' Ouderdom/ met veel genuchten/
Vol Godes vreese sien gepaert.
Want wie in 's Houwlijcks band/ &c.
8. Laet ons haer t' samen met blijdschap wensche
Geluck/ geluck/ vereende twee!
Veel heyls by Godt en by de Menschen/
Als Tortels in de lieve vree/
Want wie in 's Houwlijcks band/ &c.

Nae de Maeltijd.

Stemme: O God wy dancken dyner goed'. Of/ Maximilianus van Bossu. Of/ Het beyl is aen-gekomen siet. Of/ Als mijn stondlijn. Of/ Uyt dieper noot schrey ick tot dy.

O God van wien de volheyt vliet/
De zeegen en genade:
Op ons u arme Schepsels siet/
En wilt ons ziel versaden:

Wy zijn door spijs en dranck verheughd/
Wy dancken u voor dese deughd/
Die ghy ons hebt geschoncken.

2. Ja wat de lieve lucht beschouwt/
En watter schuylt verborgen:
O Heer! ghy alles onderhoudt/
En 't leeft/ als/ sonder sorghen.
Ghy opent uwe milde handt/
En stort u gaven in het landt:
Die hondertvouwt ons voeden.

3. Nu 't lichaem dan sijn voedsel heeft/
En dat het schept genoegen:
Ons arme ziel' haer voedsel geeft/
Op datse sich magh voegen/
Te spijsen met u Godlijck woord:
Dat sond en overdaed gestoort/
Zy met haer boose wercken.

4. Want Heer ghy geen gevallen draeght/
Aen sterck gebeent noch paerden/
Een vroome ziele u behaeght/
En die houdt ghy in waerden:
Dus laet ons in u vreese gaen/
Dat wy 't gemoed ten Hemel slaen/
En op u goedtheidt wachten.

5. Wie leefter die de morgen Son/
Sich seecker kan belooven?
Wat baet hem die de werreld won/
En gingh sijn ziel verdooven?
Dus let wel op de sekerheyt/
Die onse ziel/ eylaes/ verleyt/
En weest steets op u hoede.

6. Weest dan in Godt te saem verblijt/
En roemt sijn milde zeegen/
Die hy ons schenckt ter rechtertijd/
Gelijck een gulde reegen.
Waer Christus is by spijs of dranck/
Daer eert men hem met lof en danck/
Dus singht van herten/ Amen.

Weest gedachtigh des doods Christi.

Stemme: De liefde voorgebracht, door reyn geloof, &c.

EEn Weeuwtjen tooghd het kleed / Haers Mans / aen haere Soo---- nen / Bemorst met bloed en sweet/ Op dat s' haer mocht vertoo---- nen / Een Mannelijck gemoed/ Om dooden desen Moorder/ Tot wraecke van dit bloed/ En schand-vleck/ den verstoor-der/ verstoorder/ verstoorder/ verstoor ------- der.

2. De Sonen door dees rouw/
En 't kinderlijck meedoogen/
Der Vaderlijcker trouw/
Die stelden sich voor oogen/
Hoe sy dees snoode daed/
Begaen aen haren Vader/
Met weder wraeck en smart/
Vergelden dien verrader/verrader/verrader/verrad

3. Ghy Christen dit 's een spoor/
Om u steets op te wecken/
Dat ghy u leven door/
Sult voor een Krijghs man strecken/
En houden in 't gedacht/
Dit deerlijck vernielen:
Waer in de sond ons bracht/
Tot ondergangh der zielen/ der ziel. der ziel. der zi

4.

4. Op dat ghy 't suyvre kleed/
Uws Heylandts mooght beschouwen/
Bemorst met bloet en sweet/
Waer in met anghst en rouwe/
Hy door der Moordrers hand/
In sijn bebloede wonden/
Om uwe sond en schand/
Dus deerlijck is geschonden/ gesch. gesch. gesch.

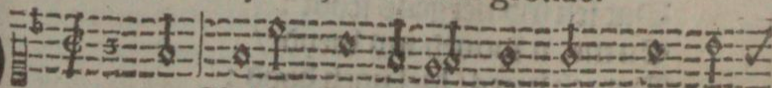
5. Om dat ghy moedigh zijt/
't Onnoosle bloed te wreecken/
Dat dus onnoosel lijd/
Door uwe snoode treecken:
Doch niet met bus en swaerd/
Om d' eben Mensch te schenden/
Maer sult uyt vroomer aert/
Beweenen dees ellenden/ ellenden/ ellenden/ ellenden.

6. Ghy sult steets met de sond/
En met den Satan streben/
Op dat hy wert verwond/
Door u Godsaligh leben:
Gedachtigh/ deser dood/
Dus smadelijck geleeden?
Dat Christus heeft in nood/
Voor u ter dood gestreden/ gestred. gestred. gestred.

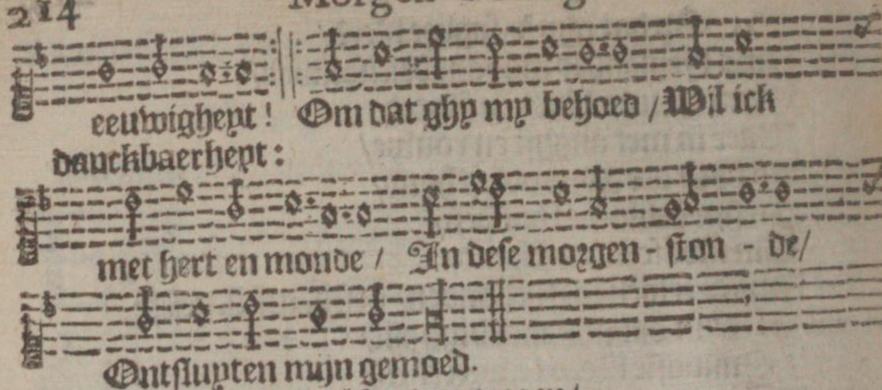
7. Dus zijd steets op u hoed/
„ Om voor dees held te strijden/
„ Jae waer 't oock tot u bloed
„ Om voor sijn woord te lijden.
„ Want wie sijn leben stelt
„ Om Gode te beminnen/
„ Schoon hem de boose knelt/
„ Hy sal in Christ verwinnen/ verw. verw. verw.

Morgen-gesangh.

Stemme: Uyt mijnes herten gronde.

Christe, heyl en le-ven/ O Godt van
U wil ick d' ee-re ge-ven/ Met wa-re

2. U lieflyckheyt en zeegen/
Blinckt als het morgen-root:
Waer door ick heb verkregen/
Het leven uyt den dood:
Alleen door u genae/
Hebt ghy mijn ziel voor quaden/
Mijn lichaem voor miſdaden/
Bevrijdt van alle ſchae.

3. Ick heb dan ſtof te loven/
Uyt een ootmoedigh hert/
Dat door u gonſt van boven/
My dit geſchoncken wert.
O! laet u eeuwigh licht/
Mijn ſwack geloof ontvoncken/
Dat ick door Liefde dronckẽn/
Volvoeren mach mijn plicht.

4. Dat ick in uwer vreeſe/
Op rechten paden tree:
Ey laet mijn voeten weſen/
Verkondigers van vree:
Dat twiſt noch hoovaerdy/
Dat ſchand'/ on-eer/ noch laſter/
My van de deughd verbaſter/
Noch 's werrelts ſlaverny.

5. U Heyl'ge Geeſt my leyde/
Dat ick my nergens ſtoot:
En met u woord my weyde/
Dat ick vrees/ Hel noch dood:
Beſtier my hert/ O Heer!
Dat al mijn doen en wercken/

Op uwe goedheyt mercken/
Tot uws naems lof en eer.
6. Laet my dan frisch ontwaecken/
Aen lijf en ziel gesondt:
Op dat ick al mijn saecken/
Stel op des vaste grond.
U zeegen my verleen/
Dat ick uyt uwe vlieten/
Mach al het goed genieten/
Waerom ick heb gebeen.
7. Hier op soo rijs' ick wacker/
En grijp mijn handel aen:
Bedouwt ghy Heer! mijn acker/
Dan sal 't voorspoedigh gaen.
God Vader; stae my by:
O Christe met u gaven/
Mijn arme ziel wilt laven/
En schenckt u Geest in my.

Avond-Gesangh.

Stemme: Ick danck dy lieve Heere Of/ Wilhelmus van Nassou. Of/ *Questa dolce Sirena*. Of/ 130 Psalm. Uyt der diepten,&c. Of/ Waek op gy Christen alle.

GElijck de nacht/ de dagen
Gestadigh volgen nae:
Na 't Sonneschijn/ de plagen/
De smert op wellust drae:
Soo hebt ghy Heer de tijden/
Dus aerdigh af-gedeelt/
Dat blijdschap en weer lijden/
Daer door wert af-gebeelt.
2. Nu is de dagh ten eynde/
De donckere nacht nacht genaeckt:
Heer! wilt u tot ons wenden/
En onse rust volmaeckt.
Na dien soo mensch als dieren/
Zijn in den nacht vervreest/
Wilt dan ons slaep bestieren/
Met uwen goeden Geest.

3. U Engels/ 's Hemels booden/
Laet die ons wachters zijn:
Op dat s' in alle nooden/
Verquicken onse pijn:
Op dat geen slaep der sonde/
Maer eene Heylge rust/
Wierd' in ons ziel bevonden/
Vol wackerheyt en lust.

4. Vergeef daerom ons sonden/
Die daeghlijcks zijn geschiet/
Verbergh die in u wonden:
O Heer! gedenckt'se niet.
Bedeckt ons met u vlercken/
En schenck ons u genae/
Op dat wy mogen mercken/
U goedheyd vroegh en spae.

5. En als ons glas verloopen;
Des levens draet snijt af:
Dat wy dan niet wanhoopen/
Noch blijven in het graf.
Laet ons in Christo leven/
Dat wy ter blijder dagh/
Ons in de vreughd begeven/
Die noyt geen oogh besagh.

6. Hier op soo rust O ziele!
En slaep in Gode stil/
Die sal den dood vernielen/
Na sijn almachte wil:
Want sluymeren noch slapen/
Bevanght hem immermeer:
Dus grijpt 't geloobigh wapen/
En rust in God den Heer.

Tegen de vreese des Doods.

Stemme: 50. Psalm. God die der Goden, &c.

WAerom O Mensch! schijnt u de dood dus angh/
En zijn daer voor soo schouw en wonder bangh?
Dat ghy doch weet dat niemant kan ontgaen/
Dit vast besluyt/ dat een mael is gedaen/
Dat al wat leeft oock wederom moet sterven/
Om nae dees dood een beter Rijck te erven.

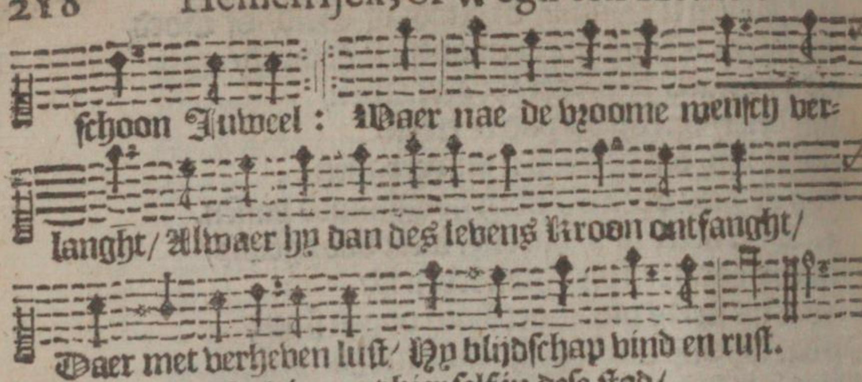
Indien u Vrouw/ of Kind/ of Geld/ of Goed/
Ur treckt te rugh/ met een ontstelt gemoed/
Soo de staet/ of pracht/ of dertelheen/
U in belet/ om op dit pad te treen/
Gooft vry/ dat de dood u sal verrassen:
Op gebley/ op staet/ noch hooghmoed passen.
. Veel beter is 't/ dat elck weet voor gewis/
Dat dese dood een wegh ten leven is/
En dat die steets ons moet voor oogen staen/
O dat wy ons niet tegens God misgaen/
Want wie de dood te recht kan overwegen/
Vind in den dood sich selve niet verlegen.
. O saligh Mensch! die dit in 't herte prent/
Die altijd ooght op een Godtsaligh end:
Die altijd pooght en staert na 's Hemels licht/
Ter hoop en liefd' in ons 't Geloove sticht:
O dat wy steets met vrolijckheyt ombangen/
Uit dit gewoel/ na beter vreughd verlangen.
. Want ghy O dood! zijt onse Medicijn/
Gy lost ons ziel uyt rouw en droeve pijn:
Gy voert ons lijf/ met ramp en smert geplaeght/
Ter 't pier en worm/ en 't arm gedierte knaeght/
Maer onse ziel/ soo Hemelsch/ als onsterflijck/
Gniet de vreughd/ by God/ en onverderflijck.
,, 6. O Christe, die daer hebt den dood vertreen/
,, Neemt aen ons wensch/ ons suchten/ en gebeen/
,, Wascht onse sond/ door u vergooten bloed/
,, En schenckt ons/ uyt genaed/ u eeuwigh goed/
,, Op dat wy met een suyver kleed omtoogen/
,, 't heyligh heyr/ met lust/ beschouwen mogen.

HEMELRYCK.

Of wegh ten Hemel.

Een Fransche Voys, *Si vous me voules.*

Het Hemelrijck dat schoon Prieel/ Dat is de
Son/ daer wy na straien/ 't Zijn de gulde Zalen/ En dat

2. God woont hier ſelf in deſe ſtad/
Waer in geen oogh ſich kan verſaden/
Noch in dees weldaden.
O geluckigh pad!
Waer alle vreughd en ſaligheyt/
In Godt alleen/ en hier/ verborgen leyt/
Een leven dat nu vry/
Is van de ſlaverny.

3. Gods aengeſicht blinckt hel en klaer/
Jae klaerder als de Son van verre/
Of de gulden ſterren :
O wel ſchoon Autaer !
Daer d' Englen ſtaen met ſoet geklangh/
En galmen uyt een Goddelyck geſangh/
Van Godes heerlijckheyt/
En van ſijn Majeſteyt.

4. Dit Paradijs/ dit heyligh Huys/
Jeruſalem, daer wy na haecken/
Om u vreughd te ſmaecken/
En dat ſoet geruys/
Dat is een erf en luſtigh landt/
Seer ſchoon gebouwt van Godes eygen hand/
De ſtoel van ſijn verbondt/
Gehept op vaſte grond.

5. De Burgery van dit Paleys/
Dat zijn de lieve Seraphimen/
En de Cherubimen :
Waer dat reys op reys/
Wanneer het Choor der Englen ſinght/
Alleluja, het al van vreughde ſpringht :
Daer 't Lam ſit op den Throon/
En hoort dien ſoeten toon.

,, 6. Ho

„ 6. Hoe klim ick doch ten Hemel aen/
„ Om in dees Heylge vreughd te raecken ?
„ Leert u self versaecken/
„ En u self uyt gaen.
„ Begint den Hemel hier bene'en/
„ In ziel en hert met aendacht en gebe'en/
„ En vreest Godt in 't gemoed/
„ Al zijnde 't hooghste goed.
„ 7. God is een Geest en woꝛt alleen/
„ In Geest en waerheyt aen-gebeeden.
„ Zijn de gulde reeden.
„ Daer is anders geen/
„ Waer doozmen gaet ten levens poozt.
„ Gelooft in Christ, des Vaders eeuwigh woozt/
„ Syn wegh ten leven leyt :
„ Hy is de salighheydt.

GEDICHT.

Om een saligh eynde, om te leesen, en kan oock op den 12 Psal. gesongen werden. *Doet ons bystant.*

Of/ Op de stemme van Maldegom.

MYn leven sloopt en ylt sich na het eynde/
Mijn tijdt eylaes ! verstuyft gelijck de wind:
Mijn tijdt is koꝛt/ en 't leven vol ellende/
Eck blijf steets ! dooz 't uytterlijck verblint.
. Mijn sond is groot/ en weynigh zijn mijn dagen/
D ick in waen en ydelheyt verslijt :
I 't goede slof/ in 't quaede laes behagen/
En dat ick my niet nae u wetten quijtt'.
. Leert my verstaen/ dat alles heeft sijn mate/
E dat mijn tijd vervlieght gelijck een spoel:
E dat ick ben een Pelgrim op der strate/
En vreemdelingh/ in al dit woest gewoel.
. 't Is hier geen stad om eeuwighlijck te woonen/
I i soeck alleen een beter heerlijckheyt/
D overtreft de Koninghlijcke kroonen/
Eer Godt gevyert woꝛt in sijn Majesteyt.
. Wat raet O Heer ! hoe sal ick daer verschijnen/
W er vleesch en geest voert een harden strijd ?
H vleesch by na den geest doet anghstigh quijnen/
E t dooz gewelt/ het goede zaet verbijt. 6. Ontset

6. Ontset ghy my, soo kan ick overwinnen /
Of anders struyckt en slibbert mijne voet:
Schoon reeden wil, soo striblen doch de sinnen /
En door dees kamp / soo wankelt mijn gemoed.
7. Drijf uyt mijn hert / de ydelheyt en lusten /
En bestigh my in u gerechtigheyt:
Laet mijne ziel / sich in u woord verlusten /
In hoop en liefd en ware heyligheyt.
8. Ey laet mijn ziel sich baden in u wonden /
Dat ick verschijn in 't heyligh Paradijs.
Delgh uyt ons quaed / den hand-schrift onser sonden /
Op dat ick singh in eeuwigheyt u prijs.
9. Ghy zijt alleen d'opstandigh en het het leven:
Wie u geloof / die leeft schoon of hy sterft.
Ghy kond alleen de ware ruste geven.
Wel saligh die dit ware goed be-erft.
10. Om dat het gaet ter werelt langhs soo droever/
Soo jancken wy na 't rechte Vaderland:
Wy staen alree en wachten op den oever/
Van 't woeste Meyr/ dat ghy ons reyckt de hand.
11. Reyckt ons de hand/ en treckt ons op na boven/
Waer 't sterflich lijf treckt aen d'onsterflickheyt/
Laet niet het graf my eeuwighlick verdoven/
Maer dat ick schouw der Englen heerlickheyt.
12. Ghy zijt de poort/ waer door ick gae ter feeste/
O Christe! cier my met u Bruylofts kleed:
Op dat ick reyn en blijdelick van geeste/
Door dit vermaeck/ wat werelts is/ vergeet.
13. Laet my op 't laetst/ dit vrolick woord aenhooren:
Kom saligh mensch! be-erft uws Vaders Rijck/
Van aenvangh aen/ bereyt en uytverkooren:
Gaet inde vreught uws Heeren eeuwighlick.

't Beeldt eens Christens.

Uyt NIET ben ick geworden YET.
Uyt YET soo wordt ick weder NIET.
En sal dit NIET, door Godt die leeft,
Die YET uyt NIET geschapen heeft,
Verrijsen, uyt des doodts gesagh,
Geweckt zijnd' op den jonghsten dagh.

Blad-

Bla-wijser over *Urania*, of Hemel-sangh : de bey-gevoeghde staen met dit teycken *

* Genade

Komt

Voedster

Den Boeck-verkooper aen den Leſer.

U E. Wert bekent gemaeckt, dat by mijn noch gedruckt en u gegeven wort, de Tranen Ieſu Chriſti, geſtort over den onderg Ieruſalems, door den ſelven Autheur D. P. P. zijnde ſeer heerl om geleſen te worden, met kopere Platen verciert.

U E. Willem van Beaum

t'AMSTERDAM,
Gedruckt by Gabriël à Roy, voor aen op de Lauwerier gracht / aen de Noort-zijde / ANNO 1663.